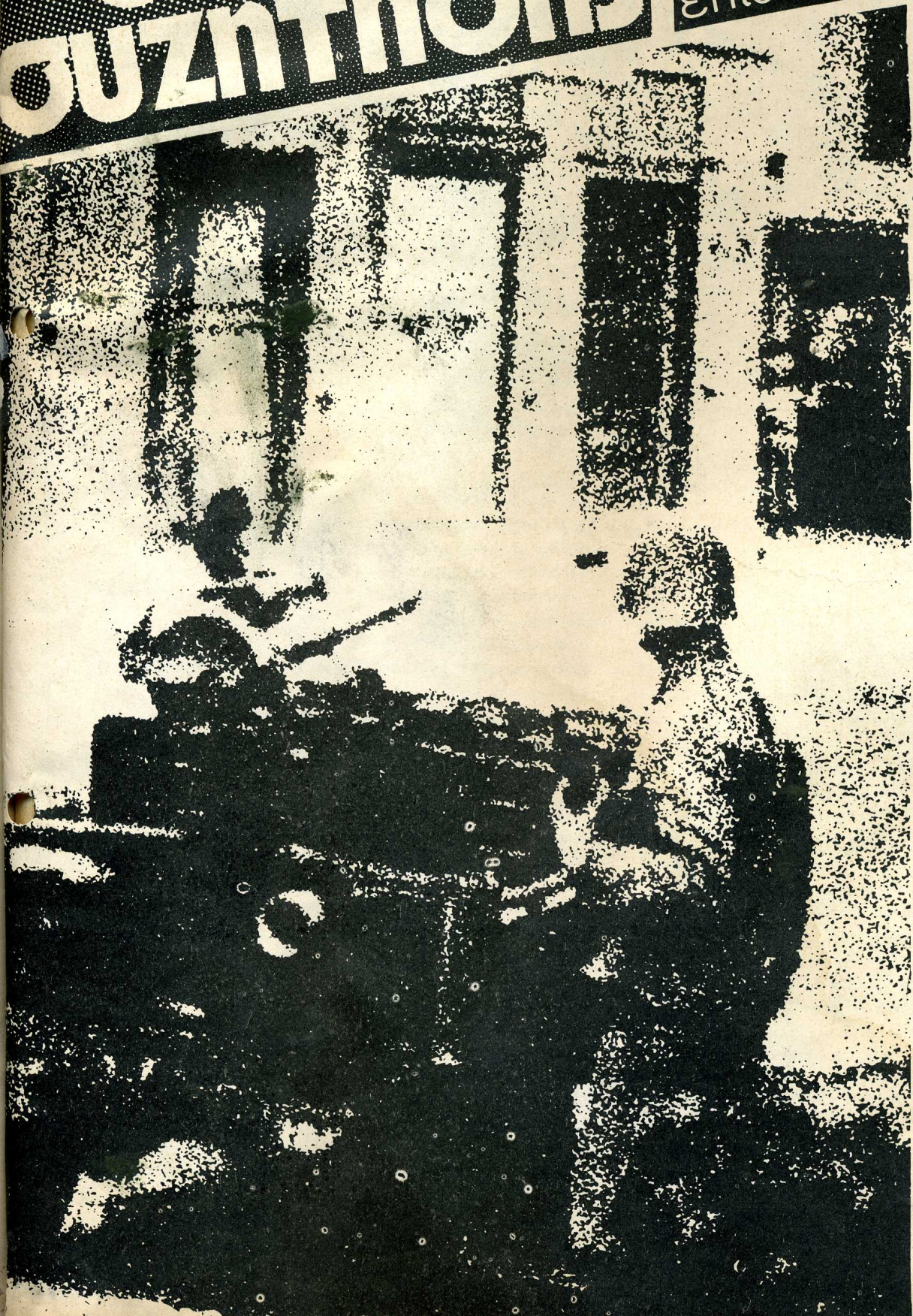

ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΖΗΤΗΣΗΣ

ΚΥΠΡΙΑΚΗ
ΜΑΡΞΙΣΤΙΚΗ
ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

γυναικειο κίνημα   στρατός   κομμα και εργατική τάξη
εργατική τάξη   εργατικά ατυχήματα   εμπόργκο
καθαροί   κυπριακή παιδεία   φοιτητικο κίνημα   χίλη

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΑΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΚ 5143 ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Τα ενυπογραφα αρθρα δεν εκφραζουν
αναγκαστικα τις αποψεις της συντα-
κτικης επιτροπης, αλλα του συγγραφεα.

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΗΣ 1978 No 6

ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΖΗΤΗΣΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΡΧΟΥΣΑ ΤΑΞΗ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΣΗ	3	ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ	4
ΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΦΟΙΤΗΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ	5	ΚΟΜΜΑ ΚΑΙ ΤΑΞΗ	7
ΤΟ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟ ΚΙΝΗΜΑ	12	ΧΙΛΗ ΚΑΙ ΡΕΦΟΡΜΙΣΤΙΚΗ ΑΥΤΑΠΑΘΗ	14
ΠΑΙΔΕΙΑ	20	ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΤΑΞΗ	26
		ΕΠΙΣΤΟΛΗ	29
		ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΒΙΒΛΙΟΥ	30
		ΣΤΡΑΤΟΣ	10

Το σημερινό δελτίο συζήτησης βγαίνει πάλι σε 32 σελίδες με πιο πολλές συνεργασίες. Ορισμένα άρθρα είναι γραμμένα από νέους συνεργάτες που είναι για μας πολύ ελπιδοφόρο. Κοντεύουμε τώρα ένα χρόνο ζωής και το αποτέλεσμα δείχνει ότι έχουμε πετύχει στους στόχους μας περισσότερο από ότι περιμέναμε. Το γεγονός ότι το δελτίο άρχισε να σπρωχνει άτομα να γράψουν μας οδηγεί στο συμπέρασμα ότι έχει βρει τον χώρο του. Το αναγνωστικό του κοινό έχει σταθεροποιηθεί αρκετά.

Παρόλα αυτά νομίζουμε ότι υπάρχουν πολλά που πρέπει να καλυφτούν ακόμη και επαναλαμβανόμενα αυτά που είπαμε στην αρχή. Ότι χρειάζεται ακόμη περισσότερη συμμετοχή για να εξαπλωσουμε τον προβληματισμό σε πιο πλατιούς κύκλους.

Όλοι ξερουμε τες δυσκολίες για να βγει ένα τέτοιο έντυπο. Η ομάδα που βγαίνει το "δελτίο" αποτελείται από εργαζομένους που δεν έχουν απεριοριστά ούτε το χρόνο ούτε τα χρήματα. Γι' αυτό ζητούμε την βοήθεια του καθενός που θέλει και μπορεί να βοηθήσει. Οτιδήποτε βοήθεια είναι χρήσιμη. Οικονομική ενίσχυση, πώληση γραφίμο και στα τεχνικά (δακτυλογραφήση, σελίδωση, διέκπαιρωση). Όσοι θέλεται να βοηθησεται γράφεται μας στο Τ.Κ. 5143.

Λίγα λόγια για το περιεχόμενο:

Το άρθρο για την παιδεία κάνει μια σφαιρική ανάλυση σε σχέση με το σύστημα. Παρόλο το μέγεθος του είναι αρκετά ενδιαφέρον.

Το δεύτερο μεγάλο άρθρο, για την Χίλη είναι γραμμένο από πολύ συγκεκριμένη τοποθέτηση-του αριστέρου κριτικού της "λαϊκής ενότητας" και της ρεφορμισ-

τικής πολιτικής του ΚΚ. Παρόλο που αναφέρεται στη Χίλη θίγει προβλήματα που είναι παγκόσμια. Ανεξάρτητα αν κάποιος διαφωνεί αξίζει να διαβάσει. Το άρθρο για τους φοιτητές ενδιαφέρει άμεσα τους πρωτοπόρους φοιτητές γιατί ξεφεύγει από το καθαρά θεωρητικό και προτείνει αξόνες πάλης. Η άλλη συλλογική δουλειά, για το γυναικείο κίνημα αντιμετωπίζει γενικά τα πιο βασικά προβλήματα που ξεφυαρώσαν μαζί με τις πρώτες προσπάθειες για την δημιουργία Κυπριακού γυναικείου κινήματος. Θίγει θέματα όπως η αυτονομία και ο προσανατολισμός που είναι πολύ βασικά για το σημερινό στάδιο.

Στο άρθρο για το κομμα και την ταξή γίνεται μια τοποθέτηση εναντίον στο γραφειοκρατικό μαντρωμά των εργατών από τα σημερινά κομμάτια και κάνει μια θεωρητική ανάλυση του τι είναι κομμα σε σχέση με την εργατική ταξή προσπαθώντας να βρει τη σημασία του για το σημερα

Ποια η σχέση της μορφής και της κοινωνικής αποστολής του στρατού με το σύστημα είναι το θέμα που καταπιανεται το άρθρο για τον στρατό.

Πολύ απλά δίνεται η ανάλυση για την εργατική ταξή και τον ρόλο που παίζει μέσα στην κοινωνία στο άρθρο για την εργατική ταξή.

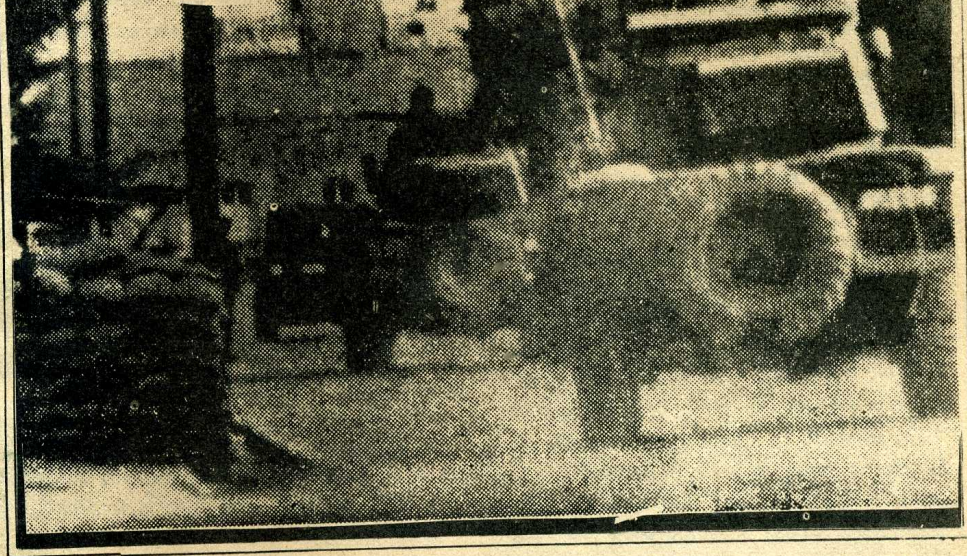
Τέλος είναι η παρουσίαση του βιβλίου των Πολωνών Κουρόν και Μοτσελεφσκι "Ανοικτή επιστολή στο Ενιαίο Εργατικό κομμα της Πολωνίας". Το βιβλίο κάνει άριστη κριτική στο σύστημα που επικρατεί στην Πολωνία και είναι από τις λίγες άριστερες φωνές που δεν πνιγνάν.

αρχουσα ταξη και καθαρση

Η αθώωση των δολοφών του Αγίου Τυχανά έδωσε την αφορμή στους συγγενείς των νεκρών του πραξικοπήματος να εκφράσουν την αναντίθεση τους για την απόφαση του δικαστηρίου και να ξαναβάλουν το θέμα της καθαρής. Ήταν αρκετή όμως μια διαδήλωση τους να προκαλέσει την αντίδραση των δικηγόρων υπερωπίας που εβγαλαν ψήφισμα καταδικάζοντας την επέμβαση στο έργο της δικαιοσύνης. Από την άλλη μεριά οι εκπρόσωποι του αστικού κράτους βιάστηκαν να μιλήσουν για δικαστικό λάθος και να προσβάλουν στο Εφετείο την απόφαση του δικαστηρίου για να προλάβουν τυχόν γενίκευση της λαϊκής αγανάκτησης.

Η ενεργεια του εισαγγελέα της Δημοκρατίας να προσβάλει την απόφαση του δικαστηρίου κρυβεί εκτός από την ανησυχία του κράτους για το λαϊκό αίσθημα αγανάκτησης και την υποκρισία της αρχουσας τάξης. Μπροστά στον κίνδυνο να αμφισβητηθεί "το κράτος δικαίου" η αρχουσα τάξη είναι διαθετική να πάρει ορισμένα προσχήματα. Μια πιθανή καταδικαστική απόφαση θα της δώσει τη ευκαιρία να θριαμβολογήσει για τον υπερταξικό και αδεκάστο χαρακτήρα του κράτους. Δεν έχασε καμία τέτοια ευκαιρία το κράτος για να δείξει ποσο συμφωνο είναι με το λαϊκό αίσθημα τον τελευταίο χρόνο. Η απαγωγή του Αχιλλέα και η τελευταία ενεργεια των φασιστικών στοιχείων στις φυλακές της Λευκωσίας είναι αρκετά ενδεικτικά. Το Κυπριακό κράτος παρουσιάζεται ότι κτυπά τους τρομοκράτες φασίστες και εμφανίζεται στα μάτια του λαού σαν ο, προστάτης των συμφερόντων που τα ταυτίζει με την υποστήριξη του κράτους.

Η αρχουσα τάξη για να διατηρήσει τον μύθο του αταξικού κράτους είναι διαθετική μερικές φορές να κάνει και θυσίες όχι βεβαίως αμερές αλλά μερικές. Έτσι στην Ιταλία δεν δίστασε

Τεθωρακισμένα ένω από τις φυλακές στο τελευταίο επεισόδιο με την αποπειρά απόδρασης. Στον κύκλο ο Χυποϊανού μιλά με τους ομήρους.

να θυσιασει τον Άλτο Μορο, στη Γερμανία τον Σλεγιερ. Έτσι καταφέρνει να διατηρή ολον εκείνο τον καταπιεστικό μηχανισμό που της επιτρέπει να διατηρώνει την κυριαρχία της. Χαρακτηριστικά η καθαρση έγινε μια υποθεση που αφορά μερικά φασιστικά ανδρείκελα που πήραν μέρος στο πραξικοπήμα και που χρησιμοποιούνται από την αρχουσα τάξη αναλόγα με τις περιστάσεις ατομα και για τους εσωτερικούς της ανταγωνισμούς.

Η απόφαση να περαση η διαδικασία της καθαρής στα χεοία υπουργικών επιτροπών και τειθαρχικών συμβουλίων της δημοσίας υπηρεσίας με την επιφυλαξη των λόγων εθνικής ενότητας είναι χαρακτηριστικά της διαθέσης που έχει η αρχουσα τάξη για καθαρση. Είναι αδύνατο να γινή καθαρση χωρίς να θιγουν οι κατασταλτικοί μηχανισμοί του αστικού κράτους και οι οργανωτικές δομές του. Γι' αυτό είναι τουλάχιστο αφελεια να περιμενουμε από τους αστούς να κοφουν από μονοί τους τα ποδια τους.

Τα κομμάτια της παραδοσιακής αριστοκρατίας χρησιμοποιούν δημαγωγικά το συνθήμα της καθαρής ζητώντας από την κυβέρνηση να διώξη τα φασιστικά στοιχεία. Δείχνονται και καλλιεργούν ακόμη την διαμάχη μεταξύ δεξιάς και ακροδεξιών στοιχείων που πολλές φορές είναι εντελώς τεχνητή σαν ένα στοιχείο για να υποστ

ηρίζουν τη "δημοκρατική δεξιά". Το αποτέλεσμα μιας τέτοιας πολιτικής είναι ο αποπροσανατολισμός της εργατικής τάξης και η εξυπηρέτηση στους αστούς να διατηρούν το μύθο του υπερταξικού κράτους. Το αίτημα της καθαρής μόνο μέσα από μια αγωνιστική προοπτική και σαν μέρος ενός συνολικού προγράμματος που θα αμφισβητεί τις ίδιες τις δομές του αστικού κράτους και την κυριαρχία του κεφαλαίου μπορεί να παλευτεί σωστά.

Τα συμφέροντα της εργατικής τάξης δεν έχουν να κάνουν τίποτα με τις εκλογιστικές μικροδιαμάχες της δεξιάς ούτε με την οντοτητα του κράτους. Ενίσχυση του κράτους σημαίνει σταθεροποίηση και δυναμωμα των κατασταλτικών μηχανισμών για να μπορούν οι αστοί να τους χρησιμοποιούν αναλόγα με τα συμφέροντα τους. Το ΑΚΕΛ και η ΕΔΕΚ που δεχονται αυτο το δυναμωμα του κράτους με τη δικαιολογια ότι θα παταξει τη παρανομία (ποια παρανομία;) και τους φασίστες δεν κανουν τίποτα άλλο σε τελευταία αναλυση παρα να οδήγουν την εργατική τάξη σε μεγαλύτερη καταπίεση και σε χειρότερη εκμετάλλευση. Ας μη ξεχνουμε ότι και τη περίοδο που το κράτος ήταν ιδιαίτερα ενισχυμένο (εφεδρικό σωμα, ειδικοί κατασταλτικοί νόμοι) δεν καταφερε να ελεγή τους φασίστες.

Εργατικά ατυχηματα

Ένας ακόμη νεκρός προστέθηκε τη δεύτερη βδομάδα του Σεπτεμβρη στον κατάλογο των εργατικών ατυχημάτων που τελευταία αρχισε να γίνονται ένα καθημερινό φαινόμενο. Ένας οικοδομος εργοδηγός - καλούφτης έπεσε από ψηλά και καρφώθηκε σε σιδερένια δοκο στο δεύτερο ορόφο της οικοδομής του δουλεύει.

Η εξήγηση σε ένα εργατικό ατύχημα έχει δυο πλευρές, η μια είναι η πλευρά της εργοδοσίας που βλέπει τα πράγματα απλά και πάντα μέσα στα πλαίσια της εξυπηρέτησης των συμφερόντων της. Η απάντηση των εργοδοτών στα ατυχήματα είναι ότι φταίνε κυρίως οι εργάτες που είναι απροσεχτοί. Χρησιμοποιούν διάφορες στατιστικές φτιαγμένες από τους ίδιους ή την κυβέρνηση για να μας πείσουν ότι την μεγαλύτερη ευθύνη τη φέρουν οι εργάτες. Αυτές οι στατιστικές δείχνουν ότι το μεγαλύτερο ποσοστό στες αιτίες των ατυχημάτων είναι η απροσεξία των εργατών και ιδίως για τα πιο σοβαρά ατυχήματα. Και αυτό για να αποφευχθούν μεγάλες αποζημιώσεις που θα απαιτούσαν οι εργάτες γι'αυτά. Στα πιο μικρά ατυχήματα μπορεί να βρούμε και την έλλειψη των μέσων ασφαλείας, κι' αυτό γιατί είναι αδύνατο να ξεγελάσουν τους εργάτες που ζουν καθημερινά στους χώρους δουλειάς χωρίς ούτε και τα πιο στοιχειώδη μέτρα ασφαλείας καμμία φορά.

Η ξεδιάντροπη των κεφαλαιοκρατών στο θέμα των ατυχημάτων δεν έχει όρια, είναι δε χαρακτηριστικό ότι πολλές φορές σε ένα ατύχημα που πιθανό να επαθε βλάβη και κάποιο μηχανήμα βγαίνουν παραπονούμενοι αδιαφορώντας τελείως για τον άνθρωπο προσπαθώντας έτσι να τρεμοκρατήσουν τον εργατή και να του δημιουργήσουν αισθήματα ευθύνης.

Από την άλλη πλευρά όμως οι εργάτες βλέπουν τα πράγματα διαφορετικά. Δουλεύοντας καθημερινά στες οικοδομικές εργοστασια, τες βιοτεχνίες και τα εργαστήρια ξέρουν ότι για τα ατυχήματα δεν φταίνε οι ίδιοι αλλά η εγκληματική αμελεία των εργοδοτών και η έλλειψη μέτρων ασφαλείας.

Για τους εργοδοτές τα προστατευτικά κιγκλιδώματα, τα προστατευμένα καλώδια, οι σταθμοί πυρασφαλείας, τα προστατευτικά γάντια και κράνη, ο κα-

λος εξερευνητής και τα άλλα μέτρα ασφαλείας στοιχίζουν λεφτά και δεν αποφέρουν κανένα κέρδος. Η λογική των καπιταλιστών, λογική της εκμεταλλεύσης που χρησιμοποιεί τον άνθρωπο σαν μηχανή μόνο για να τρέξουν τα κέρδη τους δεν βρίσκει στα μέτρα ασφαλείας κανένα κίνητρο για επενδύσεις. Όπως τες μηχανές που μόνο λάδι και ενέργεια χρειάζονται για να λειτουργούν έτσι κι' ο εργοδοτής αντιμετωπίζει τον εργατή δίνοντας του μόνο όσα χρειάζεται για να ζει και να αναπαραγάγει την εργατική δύναμη. Η λογική των καπιταλιστών δεν σταματά μέχρι εδώ αλλά χρησιμοποιεί το ζήτημα της ασφαλείας και άλλες ανάγκες των εργατών στους χώρους δουλειάς για να τζεπωνεί ένα κομμάτι από το μεροκάματο του εργατή. Δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις που οι εργοδοτές κοβουν από το μεροκάματο για να καλύψουν τα έξοδα αγοράς διάφορων προστατευτικών, φόρμες δουλειάς, κράνη, γάντια ή άλλων μηχανημάτων όπως φυκτικές, υδροζιτα νερού ανάγκα για τους χώρους δουλειάς. Είναι χαρακτηριστικό ακόμη ότι σε μερικά εργοστάσια οι εργοδοτές έχουν εγκαταστήσει εσωτερικές κλίμακες που λειτουργούν στες τιμές των εξωτερικών.

Αν τα εργατικά ατυχήματα είναι στη πλειοψηφία τους τα όσα διαβαζόμε στες εφημερίδες, γιατί υπάρχουν και πολλά που δεν αναφέρονται, δεν αποτελούν παρά μόνο ένα μικρό ποσοστό σε σχέση με τες άλλες αρρωτίες που εμφανίζονται μετά από μερικά χρόνια δουλειάς σε ανθυγιεινούς χώρους. Η κληλη, και η δυσκοπάθεια είναι οι συνήθισμένες αρρωτίες όσων δουλεύουν στες οικοδομές. Η φυσική είναι χαρακτηριστική αρρωστία όσων δουλεύουν στα τυπογραφεία και ένα σωρό άλλες αρρωτίες που προκαλούνται από το ανθυγιεινό περιβάλλον τα μολισμένα χέρια στους χώρους δουλειάς. Η αγορά βοηθητικών μηχανημάτων όπως αναβατορία, η εγκατάσταση εξαεριστήρων για τους εργοδοτές είναι μια περιττή δαπάνη, αφού η δουλειά μπορεί να γίνει με τα χέρια των εργατών που έτσι κι' αλλιώς απασχολούν.

Βγει όμως που η εκμεταλλεύση των καπιταλιστών παίρνει τον πιο άθλιο χαρακτήρα είναι στη διάρκεια τους προσπάθεια να εντατικοποιούν το ρυθμό δουλειάς και να αυξάνουν τον εργασιόχρονο της μέρας είτε με υπερωρίες είτε χωρίς. Εδώ είναι που ξεσκάει ζεται το γελοίο επιχείρημα για την απροσεξία των εργατών. Ο εργατής που εξαναγκάζεται να δουλέψει συνεχώς με γρήγορο ρυθμό οκτώ ή εννιά και καμμία φορά δέκα και δωδέκα ώρες είναι πολύ φυσικό να βρισκείται σε υπερενταση και κόπωση με αποτέλεσμα να δουλέψει σπασμωδικά

και να χαλαρώνει η προσοχή του πολύ περισσότερο μαλιστα όταν δεν του παρέχονται τα ανάγκα διαλείμματα για ξεκούραση. Μέσα σε τέτοιες συνθήκες είναι που πολλοί εργάτες χάνουν τα χέρια τους ή και την ίδια τη ζωή του ενώ οι εργοδοτές και η κυβέρνηση μιλούν για απροσεχτους εργάτες.

Το κράτος δεν έχει κάνει τίποτα για να εμποδίσουν ουσιαστικά τα εργατικά ατυχήματα και ούτε θα μπορούσε να κάνει σαν ο εκφραστής των συλλογικών συμφερόντων των καπιταλιστών που είναι. Η Βουλή των κεφαλαιοκρατών είναι αδύνατο να θεσπίσει μια εργατική νομοθεσία που να κατοχυρώνει πραγματικά το δικαίωμα στη δουλειά και τες συνθήκες πραγματικής ασφαλείας. Από την άλλη μεριά οι μισθωμένοι δικαστές του κράτους επιστρατεύουν κάθε νομικιστικό κανόνα και κάθε παράθυρα του νομού (που γι' αυτό το λόγο έχουν ρυθμίσει έτσι) για να γλυτώνουν τους εργοδοτές στες περιπτώσεις εκείνες που κάποιος εργατής ζητήσει το δικό του από το "κράτος δικαίου" της κεφαλαιοκρατίας.

Οι διάφορες επιτροπές των συντεχνιών για τα εργατικά ατυχήματα είναι αδύναμες λόγω του συγκεντρωτικού χαρακτήρα τους να δώσουν οριστική λύση στο πρόβλημα. Οι συνθήκες ασφαλείας είναι κάτι που πρέπει να ελεγχεται καθημερινά και που μόνο από τους ίδιους τους εργαζόμενους που βρίσκονται στους χώρους δουλειάς μπορεί να γίνεται αποτελεσματικά. Οι συντεχνιακές επιτροπές λόγω της κεντροποίησης τους και της πολλής δουλειάς και αραιο έλεγχο θα κάνουν και πολλές φορές έλλειψη. Για να σταματήσει κάποτε το εγκληματικό σε βάρος της εργατικής τάξης πρέπει οι ίδιοι οι εργάτες να πάρουν το ζήτημα της ασφαλείας στα χέρια τους φτιαχώντας οι ίδιοι επιτροπές που να ελέγχουν καθημερινά και λειτουργούν τες συνθήκες ασφαλείας. Απαιτώντας από τους εργοδοτές να εφαρμόσουν όλα τα ανάγκα μέτρα χωρίς επιβάρυνση στο μεροκάματο, και αν αρνούνται να αρνούνται και οι εργάτες να δουλέψουν. Αυτό το τελευταίο είναι πολύ σημαντικό γιατί με την κατάσταση που υπάρχει σήμερα στη Κύπρο τη χαμηλά μεροκάματα και τες όλο και πιο δύσκολες συνθήκες ζωής, είναι πολλοί εργάτες που κάτω από το βάρος οικονομικών δυσχερειών δεχονται πολλές φορές να δουλέψουν αδιαφορώντας για τες συνθήκες ασφαλείας. Η λύση στα εργατικά ατυχήματα δεν είναι οι εκ των υστέρων αποζημιώσεις (κι' αυτές πολύ σπάνια) αλλά η πρόληψη τους και εφαρμογή όλων των μέτρων ασφαλείας, κάτι που μόνο με την πάλη των ίδιων των εργατών μπορεί να γίνει.

Το κείμενο αυτό είναι οι βασικές θέσεις που βγήκαν από μια σειρά συζητήσεις που έγιναν από φοιτητές που βλέπουν το σημερινό αδιέξοδο του φοιτητικού κινήματος με στόχο να αποτελέσει πλατφόρμα συσπειρώσης και δουλειάς μέσα στον φοιτητικό χώρο.

Η χρονιά που πέρασε επιβεβαίωσε για άλλη μια φορά το αδιέξοδο στο οποίο βρίσκεται το ΚΦΚ τα τελευταία χρόνια. Η ματαιώση των εκλογών στην Αθήνα, η επειβασή της Κυπριακής κυβέρνησης και οι προσπάθειες δικαστηριακά και παραδικαστηριακά στη Θεσσαλονίκη έδειξαν την αδυναμία του ΚΦΚ στην Ελλάδα σε μια περίοδο έντονων φοιτητικών προβλημάτων, να προχωρήσει με μια αγωνιστική προοπτική. Ομοίως η απουσία του πανγαλλικού από το πρόσφατο συνέδριο της ΠΟΦΝΕ είναι ενδεικτική του αδιεξόδου στο οποίο βρίσκεται το ΚΦΚ στη Γαλλία, ενώ παράλληλα η γραφειοκρατικοποίηση του ΣΥΚΦΑ δεν αφήνει πολλές ελπίδες για ανάπτυξη στην Αγγλία.

Η κρίση βεβαία δεν ήταν τυχαία ούτε ήρθε από μόνη της. Ήταν το λογικό αποτέλεσμα α) της παραταξιακής πολιτικής και επεμβάσης μέσα στον φοιτητικό χώρο, ενώ σε πολλές περιπτώσεις επέξε σημαντικό ρόλο η απολιτικοποίηση των φοιτητικών συλλογών που προώθησαν από δεξιά η ακροδεξιά αριστεία. β) Της παγοποίησης της πολιτικής κατάστασης στην Κύπρο. Η τακτική της ταξικής συνεργασίας και της απολιτικοποίησης που ακολουθούν τα κομμάτια στην Κύπρο ήταν τα στοιχεία που οι φοιτητικές παραταξίες σαν προεκτασή αυτών των κομμάτων, μετέφεραν στο φοιτητικό χώρο.

Από την άλλη μεριά η προσπάθεια της κάθε παρατάξης να τεράσει το πολιτικό της πρόγραμμα (του κομματος που βρίσκεται πίσω της) και να ελέγξει γραφειοκρατικά το κίνημα οδηγούσε στη διάσπαση του κινήματος και την απομαζικοποίησή του. Η λογική των πένταξων με τις γραφειοκρατικές δομές τους, τα δυνατά ΚΣ που μεταφέρουν τη γραμμή του κομματος από τα πάνω προς τα κάτω εμποδίζουν την ενεργοποίηση και συμμετοχή του συνόλου των Κυπριών φοιτητών. Οι πρωτοπόροι αγωνιστές

μια θέση για το φοιτητικό κίνημα

που εβρίταν αδιέξοδο στις φοιτητικές παραταξίες χρησιμοποιήθηκαν για αύξηση της παραταξιακής δύναμης ή σαν στελέχη του κομματος με αποτέλεσμα να ξεκοτουν από το σύνολο του ΦΚ.

ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Η κρίση των Ευρωπαϊκών καπιταλιστικών χωρών που παρά το ότι επιστρατεύσαν όλες τις μέχρι τώρα γνωστές μεθόδους συνεχίζεται, οδήγησε τις αρχουσες τάξεις αυτών των χωρών να κτυπήσουν και το Φοιτητικό Κίνημα μέσα στα πλαίσια τεχνοκρατικοποίησης του πανεπιστημίου. Ο Νόμος -πλαισίο για την παιδεία που ήφισε τελευταία η κυβέρνηση Καραμανλή είναι μια ξεκαθάρα εκφραση αυτής της πολιτικής ενώ παράλληλα κτυπά τα πιο χαμηλά στρώματα των φοιτητών. Το ίδιο έχει γίνει και στην Αγγλία-Γαλλία. Παράλληλα σ' αυτές τις χώρες αναπτύσσεται ένα ρατσιστικό κίνημα που κτυπά όλους τους ξένους, εργάτες και φοιτητές. Αυτό οδηγεί σ' ένα σταδιακό περιορισμό των Κυπριών φοιτητών που θα σπουδάσουν σ' αυτές τις χώρες ενώ τα πιο χαμηλά συγκριτικά στρώματα θα καταφεύγουν στην Ελλάδα σαν διεξόδο απελπισίας. Γιατί αν η κυβέρνηση Καραμανλή δεν έχει κτύπηση ακόμη ανοικτά το ΚΦΚ αυτό οφείλεται κυρία στο ότι ο Ελληνικός λαός εναισθητοποιείται ακόμη σε τέτοια κτυπήματα γιατί είναι πρόσφατη η μνήμη ενός πραξικοπήματος και μιας εισβολής. Δεν τρεφούμε όμως εσπάρτες ότι ο Καραμανλής δεν θα διαστάσει να δείξει την πραγματική του χαρακτηρισμό όταν βρεθεί μπροστά σ' ένα αγωνιστικό ΦΚ, αρκεί να θυμηθούμε τις περιτίνες συλήψεις και απελασεις των Αρχών φοιτητών που διαδηλώναν έξω από την Αιγυπτιακή πρεσβεία.

Όλα αυτά δημιουργούν συνθήκες που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε ένα μαζικό κυπριακό ΦΚ και κυρία στην Ελλάδα. Είναι αφελεία όμως να πιστευούμε ότι υπα

ρχει δυνατότητα να αναπτυχθεί μέσα σε ένα ξένο εθνικό χώρο ένα αγωνιστικό κίνημα ξένων φοιτητών ξεκομμένο από το φοιτητικό κίνημα του χώρου. Πρέπει να παλεύουμε παράλληλα με την παλιά ή συνηθειτοποίηση και ανεβασμα του ΚΦΚ και για την συνδεση του με το ΦΚ του χώρου. Η συνδεση αυτή μπορεί να γίνεται με κοινους αγωνες πάνω σε κοινά προβλήματα όπως για παράδειγμα ο νόμος πλαισίο στην Ελλάδα ή η αποφαση της κυβέρνησης για περιορισμό των ξένων φοιτητών στη Γαλλία.

Η συνδεση όμως με το ΦΚ του χώρου δεν μπορεί να γίνεται με ένα κομμάτι του ή με δυο αλλά με την ολότητα του. Πρέπει οι Κυπριοι φοιτητές να συνειδητοποιήσουν ότι τα φοιτητικά προβλήματα του εθνικού χώρου, τους αφορούν άμεσα και ότι μόνο με το ΦΚ του χώρου μπορούν να τα παλέψουν. Τα 4 ή 5 ή 6 χρόνια που περνά ο κάθε φοιτητής στο εξωτερικό δεν είναι μια δύσκολη περίοδος που ο καθένας όπως όπως θα περάσει για να μπορέσει μετά να "βουλευτεί". Αυτή είναι η λογική της αστικής τάξης η λογική του καπιταλισμού. Αυτή την λογική είναι που δεχονται σε τελευταία ανάλυση και οι παραταξίες αφού ποτέ δεν προώθησαν την συνδεση με το ΦΚ του χώρου ή και όπου το είχαν, το είχαν αποσπασματικά με το αντίστιχο κομμάτι που δεχόταν το πολιτικό τους πρόγραμμα. Η συνδεση με την ολότητα του εθνικού ΦΚ είναι μια άμεση προϋπόθεση για το ανεβασμα του ΚΦΚ και μπορεί να γίνει και εκεί ακόμη που το ΦΚ του χώρου είναι διάσπασμένο. Εχουμε καθήκον να απευθηνομαστε σε όλα τα κομμάτια και αν ένα από αυτά δεν μας δεχεται δεν θα παφούμε ποτέ να απευθηνομαστε στο σύνολο, ξεσκεπάζοντας τις γραφειοκρατίες που διασπούν το φοιτητικό κίνημα.

Αν πραγματικά όμως θέλουμε να μιλούμε για σοσιαλισμό τελικός μας στόχος πρέπει να είναι η συνδεση των φοιτητών με το εργατικό κίνημα, αρχίζοντας από τώρα. Η συνδεση του φοιτητικού με

το εργατικό κίνημα δεν είναι μια κούφια φράση ή μια πολιτική αοριστολογία. Είναι η ουσιαστική προϋπόθεση για να μπορέσει το ΦΚ να περδεί ένα σωστό ρολό στο πλευρό της εργατικής τάξης. Η εκδοχή ψηφισμάτων συμπαράστασης και οι διακηρύξεις για τα δικαιώματα των εργατών αφήνουν την χρήση φοιτητικού και εργατικού κινήματος σε ένα ακαδημαϊκό και θεωρητικό επίπεδο. Για να μη βρισκόμαστε αντικειμενικά στην ίδια θέση με τα αντιδραστικά κομμάτια που θεωρούν το εργατικό κίνημα σαν "ξένο στοιχείο" με τους φοιτητές ή αντίθετα πρέπει οι αγώνες των εργατών να γίνονται και δικό μας αγώνας, είτε έχουν στενή οικονομική βάση είτε συνδικαλιστική και πολύ περισσότερο πολιτική.

Πρέπει παράλληλα να παλεύουμε εναντίον σε οτιδήποτε έρχεται σε αντίθεση με τα τάξικα συμφέροντα της εργατικής τάξης και κτυπά την ανάπτυξη του κινήματος. Σαν τέτοια πάλι είναι το ξεσκεπάσμα και το κτύπημα όλων των μορφών ρατσισμού και εθνικισμού που καλλιεργείται από την αρχούσα τάξη. Σ' αυτό το πλαίσιο βλέπουμε και την συνδεση με όλους τους προοδευτικούς συλλογούς των άλλων ξένων φοιτητών στους εθνικούς χώρους και την αγωνιστική υποστήριξη των εθνικοαπελευθερωτικών και επαναστατικών κινήματων.

αμεσα καθήκοντα πως επεμβαίνουμε

Πιστεύουμε πως αυτοί που πραγματικά παλεύουν για το ΦΚ πρέπει να αγωνιστούν για ενωποίηση του ΦΚ, για μαζικοποίηση και για να πάρει το ΦΚ το πολιτικό χαρακτήρα που χρειαζεται για να σταθεί στο πλευρό της εργατικής τάξης στη πάλη για κοινωνική απελευθέρωση την μόνη λύση στα προβλήματα του πανεπιστημίου.

Λόγω όμως της απολιτικοποίησης που υπάρχει σήμερα στο κυπριακό φοιτητικό χώρο πιστεύουμε ότι η βασικοί πολιτικοί αγώνες πάνω στους οποίους πρέπει να παλέψουν οι πρωτοπορικοί αγωνιστές για να προωθήσουν την μαζικοποίηση και πολιτικοποίηση του ΚΦΚ είναι οι εξής:

α) Συνεπής αντιιμπεριαλιστικός αγώνας τόσο εναντίον στα ιμπεριαλιστικά στηριγμάτα στη Κύπρο, βάσεις ραδιοσταθμοί όσο και εναντίον στις επεμβάσεις των ιμπεριαλιστών δια μέσου της Κυπριακής αρχούσας τάξης που τα συμφέ-

αλιστικά.

β) Αντιφασιστικός αγώνας και πάλη για καθαρότητα. Η συγκαλυψη φασιστικών στοιχείων πίσω από λόγους "εθνικής εννοητας" εξυπηρετεί μόνο την αρχούσα τάξη και τη Κυβέρνηση της. Συνεχής αγώνας εναντίον στους αντιδημοκρατικούς νόμους που ψηφίζει η αρχούσα τάξη (παράταση της θητείας των διορισμένων δημαρχών - κοινοταρχών, πλειοψηφικό εκλογικό σύστημα.

Παράλληλα πιστεύουμε πως οι οργανωτικοί και συνδικαλιστικοί αγώνες που συσπειρώνουν το φοιτητικό κίνημα και πάνω στους οποίους πρέπει να παλέψουν οι πρωτοπορικοί αγωνιστές είναι οι εξής:

(Α) Η δημιουργία ομοσπονδιών που να περιλαμβάνουν όλους ανεξαιρέτως τους δημοκρατικούς Κυβερνητικούς φοιτητές με δημοκρατικό καταστατικό (ανακλητοί αντιπρόσωποι, δημιουργία τάσεων, ελευθέρια αποφών)

(Β) Το ξεσκεπάσμα της λογικής των παρατάξεων και αγώνες εναντίον στη τάση τους να διασπών και αποπροσανατολίζουν το Φ.Κ.

(Γ) Αγωνιστική κινητοποίηση του Κ.Φ.Κ. πάνω στα προβλήματα του κάθε χώρου.

(Δ) Συνδεση με όλα τα προοδευτικά συνδικατά για κοινούς αγώνες.

(Ε) Ανεξαρτητοποίηση του Φ.Κ. από την Κυπριακή κυβέρνηση.

(ΣΤ) Πάλη εναντίον στο ρατσισμό και εθνικισμό.

(Ζ) Συνδεση των διαφορών κομματιών του Κ.Φ.Κ. στες διαφορές χώρες.

Επίσης πρέπει να δίνεται έμφαση σε κείνα τα αιτήματα που φέρουν αντικειμενικά το Φ.Κ. κοντά στην εργατική τάξη (δωρεάν παιδεία, βοηθήματα για τους εργαζόμενους φοιτητές.)

Πιστεύουμε πως η εκδοχή μιας φοιτητικής εφημερίδας από φοιτητές των διαφόρων χωρών θα συμβάλει πλατεία στη εκπληρωτή των στόχων μας.

Στες διαφορές χώρες οι φοιτητές πολύ σπάνια μαθαίνουν το τι γίνεται

στές άλλες χώρες σε σχέση με εργατικούς και φοιτητικούς αγώνες ακόμη και για την ίδια τη Κύπρο. Ένα έντυπο που θα κυκλοφορεί σε όλες τις χώρες και στη Κύπρο και που θα εκδίδεται από φοιτητές του κάθε χώρου θα συνδέει τους φοιτητές των διαφορών χωρών μεταξύ τους και με τη Κύπρο.

Παράλληλα μια φοιτητική εφημερίδα που θα απευθύνεται πλατεία, στο σύστημα του ΦΚ προωθώντας εξηγήσεις

και αναλύσεις πάνω στα διάφορα προβλήματα θα παίξει ένα ρόλο αντιβαρύν στην αστική και ρεφορμιστική προπαγάνδα και πληροφόρηση που σήμερα μονοπωλούν αποπροσανατολίζουν και διασπών το ΚΦΚ.

Ο ρόλος της φοιτητικής εφημερίδας δεν περιορίζεται μόνο στη πληροφόρηση αλλά τη βλέπουμε και σαν το μέσο για να προωθήσουμε αγώνες και πάλης. Οι καμπάνιες και οι εκδηλώσεις που θα προωθούνται μέσα από την εφημερίδα πάνω στα κείνα και επίκαιρα προβλήματα συνδικαλιστικά και πολιτικά είναι βασικές προϋποθέσεις για να εκπληρωθεί η εφημερίδα το καθοδηγητικό της ρόλο. Πιστεύουμε ακόμα πως η εφημερίδα θα πρέπει να προσπαθήσει να συσπύρωσει κοντά της τα πιο προχωρημένα στοιχεία που υπάρχουν μέσα στο ΦΚ και που το ρεφορμιστικό αδιέξοδο τους απογοητεύει και τους οδηγεί στον αποπροσανατολισμό ή τους στέλνει στα σπιτάρια τους ή στη καλύτερη περίπτωση τους σπρώχνει στο στήσιμο ομάδων τυξήτησης που χάνονται μέσα σε κλειστά δωμάτια. Στο χέρι τους πρωτοπορικούς αυτούς αγωνιστές που θα συσπειρώνονται γύρω από τη δουλειά και τις θέσεις της εφημερίδας βλέπουμε με την εφημερίδα σαν το μέσο πάλης και καθοδήγησης για μια πιο σωστή επέμβαση μέσα στο ΚΦΚ.

Κάτι τέτοιο δίνει και τη δυνατότητα για την εκδοχή τοπικού εντύπου στο κάθε χώρο που θα πρέπει να εκδίδεται στη γλώσσα του εθνικού χώρου και στα ελληνικά κεί που θά μπορούσε να καλύψει άμεσα τα επίκαιρα ζητήματα και η εφημερίδα που θα παίρνει περισσότερες χώρες δεν θα είναι δυνατό να βγαίνει πολύ συχνά.

Αν όμως η εφημερίδα και το στήσιμο μιας σοβίτης τάξης γύρω από τη δουλειά της είναι ένα σημαντικό βήμα για τη προώθηση του ΚΦΚ δεν είναι παρά το πρώτο βήμα. Η εξαπλώση της εφημερίδας σε όλες τις χώρες της Δυτικής και Ανατολικής Ευρώπης όπου σπουδαζουν κυπριακοί φοιτητές είναι μια άμεση ανάγκη που χρειαζεται πολλή κίεπιμονή δουλειά. Αν πράγματα και όμως φιλοδοξούμε να προωθήσουμε το ΦΚ να σπάσει από το ρεφορμιστικό και την αστική ιδεολογία και να περάσει στο πλευρό της εργατικής τάξης πρέπει να προχωρήσουμε με αυτοπεποίθηση. Οι διακηρύξεις και η θεωρητικολογία μένουν κούφια λόγια αν δεν τα συνδεσουμε με τη καθημερινή μας πρακτική.

ΚΟΜΜΑ ΚΑΙ ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΤΑΞΗ

Για τους περισσότερους θεωρείται σαν πολύ φυσιολογικό ότι η ΠΕΟ είναι η συνδικαλιστική οργάνωση του ΑΚΕΛ μέσα στην εργατική τάξη. Το ίδιο και η κομματικοποίηση κάθε επιτροπής ή καμπάνιας. Πολλές φορές και αυτοί που διαφωνούν με την κομματικοποίηση δεν απορρίπτουν την ουσία αλλά την επιφανεία. Αυτό που κυρία τους πειραζει είναι ότι δεν ελεγχεται από αυτούς.

Το γεγονός ότι φαίνεται φυσικό γι' αυτό δεν σημαίνει ότι εμείς πρέπει να

είναι. Ούτε το αντίβαρο του είναι να δουλεύουμε πάνω στις ίδιες γραμμές. Δηλαδή να φτιαξουμε επαναστατικές συντεχνίες. Βεβαία στη σημερινή κατάσταση, που η επαναστατική αριστερά στη Κύπρο βρίσκεται ακόμα σε εμψυχωτική κατάσταση είναι τουλάχιστο αφελές να μιλούμε για φιλία με επαναστατικών συντεχνιών. Έστω κι' αν η θέση μας είναι αυτή, χρειάζεται να έχουμε ξεκαθαρές θέσεις όσον αφορά την σχέση του κομματος με την τάξη, γιατί επηρεάζει σ' ένα βαθμό την σημερινή μας δουλειά.

Η ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΑΡΙΣΤΕΡΑ

Τα σοσιαλιστικά (σοσιαλδημοκρατικά) όσο και τα κομμουνιστικά κομματα συντινιτίζουν την τάξη με το κομμα. Η λογική πίσω απ' αυτή την αντιμετώπιση είναι ότι η εργατική τάξη δρα, αποκτά συνειδητοποίηση μόνο μέσα από το κομμα (αυτή η θέση γίνεται δεκτή και από τμήματα της επαναστατικής αριστεράς, κυρία Μαοϊνά). Κάθε κίνηση της τάξης έξω από τα κομματα, κάθε ανεξάρτητη οργάνωση, κάθε άμεση δράση της βάσης αντιμετωπίζεται εχθρικά και πρέπει να κτυπηθεί. Γι' αυτό το λόγο προσπαθούν να δημιουργήσουν όλους τους μηχανισμούς για να εμποδιστεί η ανεξάρτητη δράση και αυτοοργάνωση των εργατών. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι ο τρομερός βαθμός γραφειοκρατικοποίησης και η άμεση σχέση αυτών των μηχανισμών με την κεντρική κομματική γραφειοκρατία.

Η γραφειοκρατικοποίηση αυτή δεν είναι ασχέτη με τη γενική γραμμή των κομμάτων. Παιει χερί-χερί με το τι εννοούν σοσιαλισμό και πως βλέπουν την διαδικασία της σοσιαλιστικής αλλαγής. Πολύ χοντρα σοσιαλισμός γι' αυτούς σημαίνει κρατικοποιημένη συγκεντρωτική οικονομία με κομματικούς διευθυντές, κράτος που να ελεγχεται από το κομμα, με κομματικούς υπουργούς και αξιωματούχους. Η πιο βασική αρχή της εργατικής δημοκρατίας, η άμεση συμμετοχή και έλεγχος της εξουσίας και οικονομίας από τους εργατές με την μορφή εργατικών συμβουλίων είναι εντελώς ξένη.

Ρωσία 1917. Το Σοβιετ δημιουργήμα εργατών και στρατιωτών συνεδριάζει.

Απο την καταλειψη της Κοκκ Κολα

με το τι αποκαλούν σοσιαλισμο. Σαν μεθοδος σοσιαλιστικής αλλαγής είναι η σταδιακή κατάληψη της εξουσίας μέσω του κοινοβουλίου. Βλέπουν ότι σιγά-σιγά και σταδιακά, με την ανάπτυξη του καπιταλισμού αναπτύσσεται η ταξική συνείδηση των εργατών και οργανώνονται ή ψηφίζουν το κομμα. Το κομμα έτσι καταλαμβάνει την κυβέρνηση (μέσα από την βουλή) και αντικαθιστά την αστική τάξη στην εξουσία.

Η δραστηριότητα της τάξης περιορίζεται στον κάθε τόσο ψηφο και στη χρησιμοποίηση της σαν δύναμη πίεσης πάνω στην αστική κυβέρνηση. Μέσα σε τέτοια πλαίσια κάθε αυτονομία δράσης των εργατών, κάθε προσπάθεια αυτοοργάνωσής τους δημιουργεί κινδύνους για την ταξική και το αποτέλεσμα.

Επομένως πρέπει με την λογική τους

να κλαδεύει το κίνημα για να χωρέσει στην πολιτική τους. Έτσι η θέση ότι το κομμα είναι η εργατική τάξη και ότι μόνο από το κομμα μπορεί να εκφραστεί, να παλαίψει και να ασκήσει την εξουσία μέσα από τις γενικότερες θέσεις του.

ΤΟ ΚΟΜΜΑ ΚΑΙ Η ΤΑΞΗ

Υπάρχει μια τάξη να αντιμετωπίζεται η εργατική σαν κάτι το ομοιομόρφο. Σαμιά κοινωνική ομάδα που δα συμφωνά με μια προκαθορισμένη και σταθερή κοσμοθεωρία. Η πραγματικότητα είναι ότι η εργατική τάξη δεν είναι ομοιομόρφη μαζά. Αποτελείται από διαφορετικά

στρώματα όσον αφορά το επίπεδο συνειδητοποίησης.

Η συνειδητοποίηση της εργατικής τάξης αναπτύσσεται με την αλληλοεπίδραση των διαφόρων στρωμάτων. Επιπλέον η συνειδητοποίηση αναπτύσσεται και μέσα από την δράση της τάξης. Αν το βάλουμε διαφορετικά η εργατική τάξη έχει δυνατότητα να φτάσει σε επίπεδα συνειδητοποίησης που ξεπερνούν την σημερινή πθητικότητα και υποταγή ακόμα και την ιδεολογία του καπιταλισμού. Καλύτερο παράδειγμα είναι η δημιουργία των Σοβιετ το 1905 στην Ρωσία που δημιουργήθηκαν εντελώς έξω από οποιαδήποτε επίδραση κομμάτων και η Παρισινή Κομμούνα.

Λέγοντας όμως ότι έχει την δυνατότητα δεν σημαίνει ότι η τάξη αλλάζει αυτομάτως και ομάλα. Ακόμα και στες πλώ

ιδανικές επαναστατικές συνθήκες θα έχουμε τμήματα της τάξης που θα έχουν ακόμα ένα πολύ χαμηλό επίπεδο συνείδησης.

Που μπαίνει το κομμα μέσα σε όλα αυτά;

-Πρώτα από όλα κομμα γενικά είναι η οργανωμένη μαζα ατόμων για να πετύχουν συγκεκριμένα αποτελέσματα. Για να γίνει αυτό ενώνουν άτομα πάνω στις θέσεις και προσπαθούν να τις ξεπλύνουν.

Το εργατικό επαναστατικό κομμα εχει σαν στοχο την αντικατάσταση του καπιταλισμου με τον σοσιαλισμο. Οργανώνει τους πιο προχωρημένους εργατες και τους διανοούμενους που ταυτίζονται με τα συμφεροντα της εργατικής τάξης με βάση την Μαρξιστική ιδεολογία και με στοχο την Σοσιαλιστική Επανάσταση. Τελος παλεύει για να γίνει δεχτή από την εργατική τάξη η αναγκαίοτητα της σοσιαλιστικής επανάστασης.

Λεγοντας προηγουμενα οτι η εργατική τάξη έχει την δυνατότητα να ξεπεράσει την ιδεολογία του καπιταλισμου δεν σημαίνει οτι μειωνουμε την σημασία του κομματος. Το κομμα αποτελείται από εργατες και πρέπει να αποτελεί μέρος της εργατικής τάξης. Σε ένα βαθμο η δυνατότητα της τάξης να ξεπεράσει τον καπιταλισμο εκφράζεται και με την δημιουργία και ανάπτυξη του επαναστατικού κομματος. Δηλαδή, δημιουργία του κομματος είναι ενδεικτική αυτής της δυνατότητας. Από την άλλη το κομμα στηριζόμενο σε αυτή την δυνατότητα δίνει μια πιο γενική πολιτική θεωρηση, μια πολιτική θεωρηση που να στηρίζεται πάνω στην σοσιαλιστική ιδεολογία.

Εχοντας πανταυποψη οτι οργανώνει την πρωτοπορεία των εργατων προσπαθεί να συσπειρώσει τις μαζες γυρω του μέσω των οργανωμένων μελών του.

Με βάση αυτή την αντιμετώπιση το κομμα είναι μέρος του γενικού συνολου εργατικής τάξης αλλά παράλληλα αποτελεί ξεχωριστή οντότητα μέσα στο σύνολο (το πιο προχωρημένο τμήμα της ξεχωρίζει από το σύνολο της τάξης στο οτι αποτελεί μια συγκροτημένη και ενιαία ομάδα που δρα συγκεντρωτικά με βάση μια κοινή ιδεολογία, τον Μαρξισμό.

Αυτό του το χαρακτηριστικό καθορίζει και την σχέση του με την τάξη. Η σχέση τους είναι καθαρά διαλλεχτική και βρίσκεται σε μια συνεχή δυναμική κατάσταση. Δηλαδή, πρώτον επηρεάζει και επηρεάζεται από την τάξη και δεύτερον πρέπει συνεχώς να αποδεικνύει την ορθότητα των θέσεων του για να μπορεί να διατηρεί την θέση της πρωτοπορείας.

Ένα σημείο αρκετά σημαντικό είναι οτι το κομμα δεν αποτελεί αντανάκλαση του τι συμβαίνει μέσα στην τάξη. Αυτό σημαίνει οτι δεν αποτελεί μια μερογραφία της. Διατηρείται στο ιδεολο-

γικό του επίπεδο και στις αρχές του ανεξαρτήτα αν είναι δεχτές ή όχι από την μαζα.

Για να καθορίσουμε σχηματικά την σχέση του επαναστατικού κομματος με την εργατική τάξη ας πάρουμε παραδείγματα από τον στρατο:

Ένας παράλληλισμος είναι αυτός του αξιωματικού επιτελαρχη που βρίσκεται στο γραφείο, βγάζει αποφασεις δίνει διαταγες και δρα σαν η προσωποποίηση ολοκληρου του στρατου. Ο άλλος είναι αυτός του ηγετη στη μάχη που εκλεκτικώς από τους στρατιώτες για να μπει μπροστα και να καθοδηγήσει πάνω στην βάση του οτι είναι ο πιο εμπειρός και κατεχει καλύτερα το πως πρέπει να διεξαχθεί η μάχη. Ο παράλληλισμος που ταιριάζει στο επαναστατικό κομμα είναι ο δεύτερος. Συντροφος και καθοδηγητής στον αγώνα.

Αναφερθηκε πιο πάνω οτι οι εργατες μαθαίνουν από την δράση τους. Φυσικά δεν μπορεί κανείς να πει ποσο επηρεάζει η δράση και ποσο η προπαγανδα. Το ένα βρίσκεται σε διαλεκτική εξάρτηση από το άλλο. Σίγουρα όμως η δράση των εργατων είναι αναφαιρέτος παραγοντας της συνειδητοποίησης των εργατων. Αυτό μας δείχνει η μέχρι τώρα ιστορία του εργατικού κινήματος αλλά και οι συνθήκες μέσα στις οποίες ζουν και δουλεύουν οι εργατες.

Για να μπορούμε να φτιάσουμε στην σοσιαλιστική επανάσταση και να κτισουμε με την σοσιαλιστική κοινωνία πρέπει η πλειοψηφία των εργατων να ενεργοποιηθεί. Μέσα στον καπιταλισμο ο εργατης φτιαχτεί έτσι που να είναι ένα αντικείμενο μέσα στην παραγωγή. Ο καπιταλισμος δεν τον θέλει να σκεφτεί, να ζει σαν άνθρωπος, να αναπτύσσεται πνευματικά, να δημιουργη. Τον θέλει απλώς να παράγει. Γι αυτό χρησιμοποιούνται όλα τα μέσα που είναι στην διάθεση του συστηματος (οικογένεια, σχολείο, θρησκεία, μέσα ανημέρωσης) για να φτιάξουν άτομα αβούλα, υπακούα που να δεχονται και να δικαιολογουν την καταπίεση του καπιταλισμου.

Η πράξη και η οργάνωση του εργατη είναι που θα γκρεμίσει ολο αυτό το ελιχοδομημα και θα απελευθερώσει τον άνθρωπο από την μηχανή. Η αυτενεργεία και η αυτοοργάνωση της τάξης βάλει τις βάσεις για την δημιουργία του κινήματος που θα οίξει τον καπιταλισμο. Γι αυτό το επαναστατικό κομμα βοηθά την ανάπτυξη τέτοιων τάσεων και παλεύει για την γενικόποίηση τους και την οργάνωση τους σε ένα κίνημα βάσης.

Τες μαζικές οργάνωσεις δεν τες αντιμετωπίζει σαν μαντρα ψηφοφόρων αλλά σαν ένα εκπαιδευτικό κεντρο όπου οι μαζες παλεύοντας για να πετύχουν τους στοχους αναπτύσσουν την τάξική

τους συνείδηση οργανωτικό του επίπεδο, την αγωνιστικότητα του και τες ικανότητες τους σε όλα τα επίπεδα.

Με αυτό το σκεπτικό πρέπει να δίνεται μεγάλη σημασία στην βάση και είναι εναντία σε οποιοδήποτε γραφειοκρατικό ελεγχο και προπαντος να είναι ενιαίες και όχι κομματικές.

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΣΗΜΕΡΑ

Όπως αναφερθηκε στον προλογο η επαναστατική αριστερά στο χώρο μας βρίσκεται σε εμβρυώδη κατάσταση για αυτό μια πολύ συγκεκριμένη στρατηγική οσον αφορά την πάλη μέσα στο κίνημα θα είχαν λίγο εκτοςχρονου. Στην καθημερινή μας πάλη όμως είμαστε υποχρεωμένοι να έχουμε γενικά πλίσια μέσα στα οποία δουλεύουμε. Σε τελική ανάλυση το κτισσιμο του κομματος και τι ακριβώς θα είναι αυτό το κομμα εξαρτάται και από την δουλειά που κάνουμε σήμερα.

Αν και και το κίνημα βρίσκεται γενικά χαμηλά πολλά άτομα είναι μπουκτισμένα από την πολιτική που ακολουθούν οι ηγεσίες των συντεχνιών. Μερικοί προχωρούν ακόμα περισσότερο και αρχίζουν να κυτταζουν για διαφορετικές λύσεις, διαφορετικούς πολους συσπειρώσεις. Αυτό είναι το ακροατήριο μας, προς το παρον, μέσα στην εργατική τάξη. Κατ' ουδενά λογο όμως δεν πρέπει να τους δουμε σαν έτοιμους να δεχτούν επαναστατικές θέσεις. Εκείνο που ζητούν είναι μια στρατηγική για να βρουν διεξοδο.

Γενικά είπαμε οτι απορριπτούμε την ταύτιση του κομματος με την τάξη. Στε μαζικές οργάνωσεις (συντεχνίες) συσπειρώνεται ολοκληρή η τάξη και αντανακλούνται τα διαφορα στρώματα και τάσεις, ενώ το κομμα είναι η οργάνωση της πρωτοπορείας. Επιπλέον η αυτενεργεία και αυτοοργάνωση αναπτύσσουν την τάξική συνείδηση και αγωνιστική ικανότητα των μαζών. Εχοντας αυτά σαν γενικούς προσανατολισμούς κινουμαστε πάνω στις ακολουθές γραμμές:

- 1) Δεν αποσπουμε άτομα από τες συντεχνίες ουτε προωθουμε διασπαση. Αντιθέτα προσανατολίζουμε τα άτομα για πάλη μέσα στις συντεχνίες με αξόνες ένα εννοποιημένο κίνημα, αγωνιστική αντιμετώπιση, συμμετοχή και ελεγχο από την βάση, δημοκρατικές διαδικασίες.
- 2) Δουλεύουμε για την μαζικό κίνηση, συμμετοχή και οργάνωση της βάσης.
- 3) Ενοποιουμε και οργανωνουμε τους αγωνιστες σε γενικές οργάνωσεις βασισμένες ξαρτήτα από το εάν ή είναι μέλη άλλων κομματων ή οργανώσεων.

κριτων β.

Ο ΣΤΡΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΑΣΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Καθενας που καταπιανεται μ'αυτο το θεμα θα πρεπει παντα να προβλεπει το ενδεχομενο η αναλυση του, να χει βασιμες ελλειψεις, ακομα και παραμορφωτικες για την ουσια, αν δεν θελει μετα να απογοητευτει. Αρχιζει τωτη η αναλυση με επιφυλαξη για την απολυτη σωστοτητα των αποψεων που προκειται ν εκφραστουν, στα πλαισια ομως του βασικου στοχου του "δελτιου" να ειναι μια πλατφορμα συζητησης και οχι προεδρική εξεδρα βλεπουμε το κομματι αυτο να αποτελει κεντρισμα για παραπερα αναπτυξη του θεματος, οσο και για εκφραση διαφωνιων. Σε σας απο τους αναγνωστες που ειχατε ή εχετε ακομα την αμεση εμπειρια του "ιερου" τουτου κοινωνικου ιδρυματος απειθνομαι λιγωτερο παρα σ' οσους η γνωριμια μ'αυτο δεν ξεπερνα την φραστική. (Στους πρωτους δεν θελω

να ξυπνησω κακες αναμνησεις). Αν στους δεν τερους δημιουργησει μian ολοκληρωμενη εικονα για τον στρατο θα πεισθου με πως πετυχε τωτη η παρουσιαση, διο τι ειναι εδω που εντοπιζεται περισσοτερο η ωφελιμοτητα του. Το θεμα ειναι τοσο βαθυ που δεν μπορει να παρουσιασθει σε μια μονο αποπειρα. Το κομματι που ακολουθει αντιμετωπιζει το στρατο και την στρατιωτική θητεια απο την αποψη του σαν θεσμου, ενω το δευτερο στην επομενη εκδοση προσεγγιζει ταξικα το θεμα.

ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ

Ο ιδιαιτερος ανταγωνισμος που συμ-

φτα ε ερε μαζι του ο καπιταλισμος (δεν λεμε πως μονο αυτος ειχε τετοιο εξαιρετικο προνομιο) κα που πολυ συχνα οδηγησε αναποφευιτα σε εμφυλιες το ιδιο και σε διεθνεις συγκρουσεις, εκαμε φανερη την επιτακτική αναγη να δημιουργηθει σε εθνιους χωρους ενας σιδερενιος μηχανισμος για την υπερασπιση ή και επεκταση των συμφεροντων της αρχουσας ταξης, του χωρου εκεινου εναντια σε καθε ξενη ανταγωνιστική δυναμη, εναντια σ' αλλα εθνη. Βεβαια αν ο εχθρος ευχαινε να ειναι εσωτερικος -ταξικος αυτο δεν αλλασε καθολου τα πραγματα. Το βασικο και κοινοστις δυο περιπτωσης ειναι πως καποιος "εχθρος" αποτολμωσε να θιξει τα συμφεροντα ή να απειλησει την υπαρξη της ταξης, και αυτο ακουγεται να βαλει σε λειτουργια την στρατιωτική μηχανη. Στο σημερινο σταδιο (ιμπεριαλισμος) τα πραγματα διαφοροποιουνται καπως, και βλεπουμε την δημιουργια διεθνων συνασπισμων (ΝΑΤΟ, Συμφωνο βαρσοβιας) αυτο ομως ειναι ενα αλλο θεμα. Αυτο που μας ενδιαφερε ειναι η βασική αρχη που αληθευει καταλαβει καποιος εξηγα και την σημερινη παγκοσμια στρατιωτική κατασταση.

Αυτη η αναγη που εφερε στην επιφανεια τωτο τον σχηματισμο που του δινουμε το ονομα "στρατος" χωρις ταυτοχρονα -ενω επρεπε- να νοιωθουμε απεχθεια (για πιο αθωα το συνηθιζουμε), υπαγορευσε και την αποστολη του, που με τη σειρα της ειναι φυσικο να επιδρα καθοριστικα πανω στη εσωτερική δομη

και τον τροπο λειτουργιας του. τούτο σαν διαπιστωση μας επιτρεπει να δουμε το στρατο σε συσχετισμο και σαν προεκταση της αστικής-βαναυσης κοινωνιας που ζουμε και ετσι να διαλυσουμε το παραμυθι πως ο στρατος ετσι ειναι και δεν μπορεί ν'αλλαξει ή οτι ο στρατος κι η κοινωνια ειναι δυο σχηματισμοι ξεχωριστοι, ριζικα διαφορετικοι, αντιθετοι κλπ. Αν συμφωναμε μ'αυτα τοτε απορριπτουμε πως ο στρατος αποτελεί ενα απολιτικό οργαο ασφαλειας, που ειναι ανστηρα προσηλωμενο στη διαφυλαξη της ακεραιότητας του εθνους, εναντια σε καθε ξενη βουλια, πιστο στα ιερα και τα οσια της φυλης (λεγε πιστο στα ιερα και οσια συμφεροντα της ταξης που τον θρεφει)

ΔΟΜΗ

Για να ανταποκριθη αυτος ο σχηματισμος στα δυσκολα προβληματα που του ανα η αποστολη του (δεν ειναι κι' ευκολοι οδης ανθρωπους στο θανατο χωρις να χουν οποιοδηποτε συμφερον ατομικο ή ταξικο), οπλισθηκε με τετοιες αυταρχικες-καταπιεστικες δομες, και εστησε τετοια συνεργεια διαλυσης της ανθρωπινης προσωπικοτητας, και αλλαγη της συνειδησης, που ακομα κι' η Χριστιανικη ηθικη οφειλει να χωρια (δεν το περιμενομε βεβαια), πολυ περισσότερο δε καθενάς που δεν ξεχασε στην κουνια του τον πραγματικο του εαυτο ή που

δεν επετρεφε να συντελεσθει μεσα του μια ολοκληρωτικη αλλοτριωση και εκφυλισμος. Αυτες λοιπον οι δομες θα γινει μια προσπαθεια να παρουσιασθουν χωρις να στυπουμε και σε μεγαλη επιτυχια μια που ειναι απο τα πραγματα που παραπανω τα ζης παρα τα μιλας.

Ο στρατιωτικος μηχανισμος παρουσιάζει ξεκαθαρα δυο μελη. Μια ισχυρη γραφειοκρατια, κι' ενα καθαρο πολεμικο εξαρτημα. Η σχεση της γραφειοκρατίας ως προς το πολεμικο εξαρτημα ειναι σχεση κατευθυντικη, ελεγχτικη. Η ανστηρα ιεραρχημενη τούτη γραφειοκρατια ξερνα καθημερινα απαραβιαστες διαταγες που το επισης ιεραρχημενο προσωπικο του πολεμικου εξαρτηματος αναλαμβάνει να τις πραγματοποιηση. Οσο ιεραρχικα βγαιουν οι διαταγες αλλο τόσο ιεραρχικα μπαινουν σ'εφαρμογη. Είναι πια αυτονοητο οτι η βαση στην οποια στηριζεται η ιεραρχια, το πλατυ στρωμα των φανταρων ειναι και το πιο επιβαρουμενο κομματι της στρατιωτικης πυραμιδας. να γιατι ο θανατος αποτελεί το πιο καταπιεσμενο στοιχειο, να γιατι στερειται βασικα καθε δικαιωματος εναντι των αξιωματικων (ακομα και του δικαιωματος διεκδικησης οποιοδηποτε δικαιωματος), να γιατι το καθε του βημα ελεγχεται, η καθε του λεξη μαθαινεταί, η καθε του δυσανασχετιση τιμωρεταί.

Ειναι παρατηρημενο οτι ο μηχανισμος του στρατου διατηρει μια ενκινησι-καταπληκτικη για την τερατουργικη του φυση. Αυτό το οφειλει πιστευω στη ψυχολογια που αναπτυσσει στα ατομα που το συγκροτουν. Μια ψυχολογια διπλη που το ενα σιελος της γεννα το αλλο, το ενα ειναι αντιθετο του αλλου. τυφλη υπακοη χωρις αντιρηση, δουλικη υποταγη, απολυτη παθητικοτητα, αποφυγη καθε πρωτοβουλιας. Μια ολοκληρωτικη διαλυση και τραγικη ισοπεδωση επιτελειται στη προσωπικοτητα του θανατου, που σαν μηχανισμο αμενας αναπτυσσει συναισθηματα βασανιστικα που ποτε δεν θα βρουν διεξοδο, οπως το μισος, η αγανακτηση, και προβαινει σε πραξεις ταπεινωτικες οπως το "γλυφιμο", η κολακεια, τα "μεσα" κλπ. Αυτη ειναι η ψυχολογια του φανταρου, το πρωτο σιελος. Στο αλλο υπεροφια, εγωισμος, διεκδικητικοτητα επιθετικοτητα, πνευμα συνεργασιας με τους αλλους συναδελφους... Ολα αυτα σαν χαρακτηριστικα της ψυχολογιας τους εχουν νοημα εφοσον υπαρχουν και ατομα εναντια στα οποια να στρεφονται και αυτοι δεν ειναι αλλοι απο τους ανυπερασπιστους φανταρους.

στρατου (οργαο ασφαλειας απο εξωτερικη επεμβαση ή εσωτερικη "απειλη") τον εχουμε θιξει προηγουμενα. Αυτό που απομενει να κανουμε σ'αυτο το καφαλαο ειναι να δουμε κι' αλλες αποψεις της κοινωνικης "προσφοράς" του σε περιοδο ειρηνης (οταν δεν υπαρχει καμια απειλη).

1. Ζουμε σ'ενα κοσμο που πρωτο μελημα των ανθρωπων ειναι το κερδος. Εννοειται αυτων των ανθρωπων που εχουν τις δυνατοτητες να κερδουν. Για μας τους υπολοιπους μπαινει θεμα να δεχ-τουμε αυτους τους ορους, αυτες τις συνθηκες ζωης που δημιουργηθηκαν πριν απο μας κι' εξω απο μας και που δεν μας αναγνωριζεται το δικαιομα αμφισβητησης τους. Το να "δεχουμε" ειναι μια ολοκληρη διαδικασια και μια εξελιχτικη πορεια που για να οδηγηση στο επιδιωκομενο αποτελεσμα (να δεχουμε δηλαδη) χρειαζεται επεμβαση και στο κοσμο των ιδεων και στο κοσμο της πραξης. Με μεγαλη προσεγγιση μπορούμε να πουμε πως την πρωτη επεμβαση την πραγματοποιει κατα κυριο λογο η ΠΑΙΔΕΙΑ και ολοκληρωνει την δευτερη η ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΘΗΤΕΙΑ. Στο σχολειο μαθαινομε οτι πρεπει να σεβωμαστε τους ανωτερους μας, να υπακουμεστους μεγαλυτερους μας, να μην αντιδρουμε βιαια ή καθολου. Στο στρατο βλεπουμε οτι εξαρτομαστε αμεσα απο τους ανωτερους μας, αναγκαζομαστε να υπακουμε, δεν μπορούμε να αντιδρασουμε. Φτιαγμενοι πια στα ^{αργατερα} μετρα του συστηματος θα καλεσθουμε να το υπηρετησουμε στη παραγωγη.

2. Αναγκαστικη στρατιωτικη θητεια εκτελει ενα μεγαλο κομματι της νεολαιας μιας αστικής δημοκρατίας ή δικτατορίας δεν εχει σημασια. Σ'αυτες τις χωρες χωρις εξαιρεση υπαρχει και αναπτυσσεται ενα κίνημα προοδευτικό γενικα, που ζητα επιμονα κοινωνικες αλλαγες και εχει οικονομικες διεκδικησεις. Η νεολαια παιζει ενα σημαντικωτατο ρολο στη ζυμωση αυτη, ενα ρολο θετικα καταλυτικο για την κοινωνια, σε μερικους μαλιστα τομεις της ζωης, ρολο πρωτοποριακο (σεξουαλικη απελευθερωση γυναικειο κίνημα). Αν λαβουμε δε υποψη οτι σ'αυτη την ηλικια οι ανθρωποι εχουν μια ευτολμια, ενα αυθορμητισμο και μια μαχητικοτητα εξαιρετικη για τις αλλες ηλικιες. Πιθωμαστε ακομα παραπανω για την σημαντικοτητα του ρολου της νεολαιας στο ΚΙΝΗΜΑ. Αυτό λοιπον το κομματι του πληθυσμου εννοχιζεται κυριολεκτικα απο την αναγκαστικη στρατιωτικη θητεια. Δεν ειναι δυσκολο να το αντιληθουμε αυτο μια και οι φανταροι ζουν κλεισμενοι στα οπου κορφη και θυμαρι στρατοπεδα, τελουσι κατω απο ανστηρους απολυταρχικους κανονισμους, εχουν συνεχη ελεγκο κι' επιβλεψη.

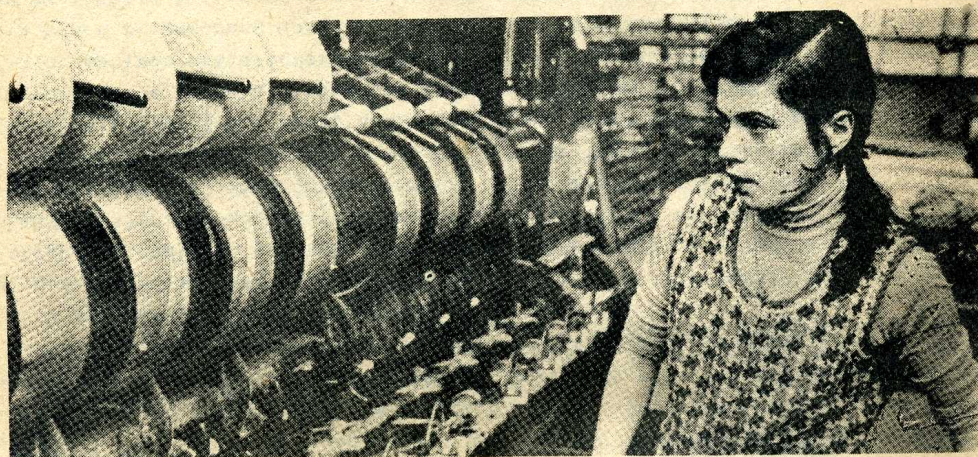

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ

Τον πρωταρχικό κοινωνικό ρολο του

απο ομαδα γυναικων

ΓΥΝΑΙΚΕΙΟ ΚΙΝΗΜΑ: ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ

Το θέμα της οργάνωσης και της μορφής του γυναικειού κινήματος είναι ένα θέμα που απασχολεί και προβληματίζει τους αγωνιστές της εργατικής τάξης στον παγκόσμιο χώρο. Υπάρχουν διάφορες θέσεις και αποψεις οι οποίες πολλές διαφέρουν σε ουσιαστικά σημεία.

Π.χ. πολλοί πιστεύουν πως το γυναικειό κίνημα πρέπει να έχει ένα γενικό προσανατολισμό προς όλες τις γυναίκες ανεξαρτήτως από κοινωνική τάξη. Άλλοι επιμένουν στο κτίσιμο ενός γυναικειού κινήματος με ουσιαστικό προσανατολισμό προς την εργαζόμενη γυναίκα.

Επίσης σε ένα άλλο καυτό σημείο μερικοί βλέπουν το κίνημα σαν μέρος του κομματος που να ελεγχεται και να παίρνει οδηγίες από την ηγεσία ενώ άλλοι μιλούν για ένα μαζικό γυναικειό κίνημα που να λειτουργεί αυτόνομα χωρίς να παύει όμως να είναι ένα ναυοσπαστό μέρος του εργατικού κινήματος.

-Με την ανάλυση αυτή θα προσπαθήσουμε να καταλήξουμε στο σωστό προσανατολισμό και χαρακτήρα του κινήματος γιατί πιστεύουμε πως η ανάπτυξη του γυναικειού κινήματος είναι βασική προϋπόθεση για την γενικότερη ταξική συνειδητοποίηση, ανάπτυξη και ενότητα του συνόλου του εργατικού κινήματος.

-Στην Κύπρο το θέμα αυτό άπoκτα ιδιαίτερη σημασία γιατί για χρόνια τώρα τα γυναικεία προβλήματα όπως και τα υπολοίπα κοινωνικά προβλήματα έχουν παρασιωπηθεί με την δικαιολογία του εθνικού προβλήματος. Αυτό προσέθεσε στην οξυνση και επιδεινωση των προβλημάτων με την αύξηση της καταπίεσης και εκμετάλλευσης των γυναικών σε οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο.

-Έτσι η δημιουργία ενός σωστού και μαζικού κινήματος γίνεται ολοένα και πιο επιτακτική. Ένα θεωρητικό ξεκαθάρισμα πάνω στο θέμα αυτό ελπίζουμε, να βοηθήσει στο καλύτερο κτίσιμο του κινήματος.

Η ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ

Η αναγκαιότητα ενός γυναικειού κινήματος γεννιέται μέσα από τις ίδιες τις αντικειμενικές συνθήκες. Δηλαδή την ύπαρξη ειδικών γυναικειών προβλημάτων πέρα από τα γενικά κοινωνικά προβλήματα που υπάρχουν. Και σαν τέτοια χρειάζονται ειδικής αντιμετώπισης από τις ίδιες τις γυναίκες που έχουν συνειδητοποιήσει αυτά τα προβλήματα. Άρα αναγκαστικά χρειάζεται να οργανωθούν οι ίδιες οι γυναίκες σε ένα καθαρό γυναικειό κίνημα που σκοπό θα έχει την προώθηση και επίλυση των γυναικειών προβλημάτων. Βεβαία θα είναι

ουτοπικό να πιστευουμε πως θα μπορούσαν να λυθούν ουσιαστικά τα προβλήματα μέσα στα καπιταλιστικά πλαίσια, μια και είναι γεγονός της ταξικά διαρθρωμένης κοινωνίας. Λύση των γυναικείων προβλημάτων μπορεί να επιτευχθεί μόνο σε μια αταξική κοινωνία. Αναμφίβολα όμως οι γυναικείοι αγώνες μέσα στο καπιταλιστικό σύστημα δεν χάνουν την σημασία τους: πρώτον γιατί μπορούν να λύσουν ως ένα βαθμό τα προβλήματα αυτά. Δεύτερον γιατί βοηθούν τις γυναίκες που θα συμμετέχουν σε αυτούς να συνειδητοποιήσουν την αναγκαιότητα ανατροπής του αστικού συστήματος και την αντικατάστασή του με το σοσιαλιστικό.

Σε τελευταία ανάλυση θα μπορούσαμε να πούμε πως ένα γυναικείο κίνημα είναι απαραίτητο όχι μόνο γιατί υπάρχουν ειδικά γυναικεία προβλήματα αλλά και γιατί βοηθά στην μαζικοποίηση του εργατικού κινήματος. "Δεν μπορεί να υπάρξει κανένα μαζικό κίνημα χωρίς τις γυναίκες." (ΛΕΝΙΝ)

Αναλυτικότερα με το ποσο μπορούν να λυθούν τα γυναικεία προβλήματα, ποσο και πως θα συνειδητοποιηθεί η γυναίκα που θα αγωνιστεί για την επίλυση τους και σε ποιο βαθμό θα βοηθήσει τη ανάπτυξη του εργατικού κινήματος θα ασχοληθούμε αμέσως πιο κάτω:

Θα βοηθήσει στην συνειδητοποίηση των γυναικών που συμμετέχουν στο κίνημα μιας και η πρακτική συμμετοχή τους θα τους βοηθήσει να καταλάβουν πως τα προβλήματα τους δεν οφείλονται στον Α ή Β εργοδότη αλλά στο ίδιο το σύστημα. Επίσης το γεγονός ότι τα προβλήματα τους δεν θα λυθούν τελείως μέσα στα αστικά πλαίσια θα τους σπρώξει να καταλάβουν τα κοινωνικά αίτια αυτών των προβλημάτων. Μέσα από κάθε μορφή αγώνα που θα συμμετέχουν θα αντιλαμβάνονται την κοινότητα των συμφερόντων τους με τις υπολοίπες γυναίκες και γι' αυτό καλύτερα των εργαζομένων αποτελεσματική ταξική τους συνειδητοποίηση και τον σωστό προσανατολισμό του ολόκληρου κινήματος.

Αντιθέτα με την θέση πως το γυναικείο κίνημα διασπά το εργατικό κίνημα, πιστευουμε πως η υπαγωγή του βοηθά στην ενότητα του γιατί όπως έχουμε ήδη αναφέρει κάθε κοινωνικός αγώνας έχει αποτέλεσμα την ενίσχυση της ταξικής ενότητας λόγω της συνειδητοποίησης που δημιουργείται μέσα από την πάλη.

Η υποδιεστηρή θέση της γυναίκας είναι αποτέλεσμα της ταξικά διαρθρωμένης κοινωνίας γιατί αυτό βοηθά την αρχούσα τάξη στο να εκμεταλλεύεται ακόμη περισσότερο οικονομικά την γυναίκα και ακόμη γιατί προσφέροντας τη ψευδαίσθηση της ανωτερότητας στους άντρες πετυχαίνει την διαιρέση της

μεταλευόμενης τάξης σε άντρες και γυναίκες με αποτέλεσμα την παρατάση της εξουσίας της.

Η ανάπτυξη του γυναικείου κινήματος σπάζει τον αντρικό σβινισμό μια και δείχνει στην πράξη την κοινότητα των συμφερόντων τους. Με άλλα λόγια θα μπορούσαμε να πούμε πως το γυναικείο κίνημα είναι το αντίβαρο στην προσπάθεια της κυριαρχής ιδεολογίας που με κάθε μέσο προσπαθεί να εξαλείψει τις ικανότητες του άντρα και ταυτόχρονα να μειώσει τις ικανότητες της γυναίκας.

Η χειραφέτηση των γυναικών και η συμμετοχή τους στο εργατικό κίνημα σε βάση με τους άντρες θα κάνει πιο προσιτή την ισότητα γυναικών και αντρών σε μια σοσιαλιστική κοινωνία.

ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Μέχρι στιγμής η αναγκαιότητα του κινήματος έχει αναλυθεί βασικά, γύρω από την σχέση του με το εργατικό κίνημα και τον ρόλο του στην επαναστατική διαδικασία. Φυσικά αυτή είναι η μια πλευρά του θέματος. Είναι σημαντικό να δούμε πως η ανάγκη του γυναικείου κινήματος υπάρχει επιτακτικά λόγω της εκμετάλλευσης και καταπίεσης της γυναίκας και που εκφράζεται με συγκεκριμένα προβλήματα στην καθημερινή της ζωή. Για να δούμε αυτά τα προβλήματα ξεκινούμε από την οικονομική εκμετάλλευση που είναι μεγαλύτερη από αυτή του άντρα. Αυτή εκφράζεται κυρίως με τα πιο χαμηλά μεροκάματα που δίνονται στις εργαζόμενες γυναίκες, παρ' όλη την προσφορά τους και την συμμετοχή τους στην παραγωγή. Η οικονομική ανισότητα εκφράζεται επίσης με τις κατώτερες δουλειές που προσφέρονται στις γυναίκες καθώς και την παντελή σχεδόν ελλείψη ευκαιριών.

Φυσικά μια τέτοια ανισότητα έχει και τις κοινωνικές της προεκτάσεις με την γυναίκα να γίνεται εκμεταλλεύσιμο είδος για τον άντρα της, το σινεμά και τις διαφημίσεις. Η προσωπική της ελευθερία καταπατείται στο ακρόν αυτόν με αντιδραστικούς κοινωνικούς θεσμούς όπως την προίκια, τα προξενεία και με τον παραδοσιακό της ρόλο σαν μητέρας και σαν νοικοκυράς. Και σε αυτούς τους δυο τελευταίους ρόλους η γυναίκα έχει ελάχιστες διευκολύνσεις. Αυτό εκφράζεται με την έλλειψη παιδοκομικών σταθμών, την ανάγκη για περισσότερη άδεια τοκετού και μισή μέρα δουλειάς για την εργαζόμενη μητέρα.

Έτσι ενώ το νοικοκυριο και η σεξουαλική καταπίεση όπως και γενικότερα η καταπίεση της προσωπικής της ελευθερίας γίνεται τρόπος ζωής για την γυναίκα, οι κεφαλαιοκράτες μπορούν να προχωρήσουν ανενοχλητοί στην παραπέρα αυ

ξηση των υπερκερδών τους. Από την στιγμή που η γυναίκα δεχεται την ιδεολογία της αρχούσας τάξης για μια υποδιεστηρή θέση της στην κοινωνία, πιο εύκολα θα δεχτεί τα χαμηλά μεροκάματα και τον δευτερευόντα ρόλο που της δίνει στην παραγωγή και στην οικονομία γενικότερα.

Σαν φυσικό επακόλουθο των όσων αναφέρθηκαν πιο πάνω είναι σχετικά εύκολο να καταλάβει κανείς πως η καταπίεση και εκμετάλλευση που υποκειται η γυναίκα είναι ουσιαστικά ταξική. Γι' αυτό και η εργαζόμενη γυναίκα είναι αυτή που υποφέρει την διπλή καταπίεση και εκμετάλλευση πρώτα στην δουλειά της και μετά στο σπίτι και γενικότερα στην κοινωνία.

ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΗ ΓΥΝΑΙΚΑ

Λόγω της διπλής καταπίεσης και εκμετάλλευσης της η εργαζόμενη γυναίκα είναι εκείνη που αντιμετωπίζει τα πιο πολλά και καινά προβλήματα. Όχι μόνο στο σύνολο των γυναικών αλλά και στο σύνολο της εργατικής τάξης. Είναι το πιο αδίκημένο κομμάτι αυτής της τάξης και τα προβλήματα της έχουν παραμεληθεί σε μεγάλο βαθμό. Για να αντιμετωπιστεί αυτά τα προβλήματα η εργαζόμενη γυναίκα χρειάζεται να παλέψει οργανωμένα. Αντικειμενικά είναι η μόνη τάξη γυναικών που μπορεί να δράσει συλλογικά για επίλυση των προβλημάτων της. Η μαζικότητα στους χώρους δουλειάς βοηθά την συλλογικότητα της γυναικείας πάλης. Οι εργατρίες ενός εργοστασίου μπορούν π.χ. να κατεβουν μαζί σε μια απεργία για την ισομισθία ενώ είναι πολύ δύσκολο για μια νοικοκυρά να κάνει από μόνη της αγώνα για την βελτίωση των συνθηκών ζωής της. Πρώτα από όλα εναντίον σε ποιόν;

Ένα άλλο χαρακτηριστικό είναι πως η συλλογικότητα στους χώρους δουλειάς και η αιτία των προβλημάτων που είναι σχετικά φανερά κάνει την συνειδητοποίηση και την ανάγκη πάλης πιο εύκολη.

Αντικειμενικά λοιπόν βλέπουμε πως η εργαζόμενη γυναίκα είναι εκείνη με τις περισσότερες δυνατότητες για οργάνωση και αγώνα. Έτσι παρ' όλο που η ριζοσπαστικοποίηση μπορεί να είναι πιο εύκολη στις μικροαστές οι εργαζόμενες είναι εκείνες που θα μπορέσουν να στελεχώσουν και να μαζικοποιήσουν ένα κίνημα για περισσότερα δικαιώματα, χειραφέτηση και ισότητα, στο βαθμό που είναι δυνατό μέσα στα υπάρχοντα κοινωνικά πλαίσια.

Φυσικά καμία γυναίκα δεν αποκλείεται από τον αγώνα ανεξαρτήτως από το κοινωνικό στρώμα στο οποίο ανήκει αφού οι γυναίκες δεν είναι καταπιεσ

μενες μονο σαν ταξη αλλα και σαν φυλο Γι αυτο και ο αγωνας δεν περιοριζεται μονο στα οικονομικα αιτηματα των εργαζομενων αλλα εχει και κοινωνικες προεκτασεις σε μια παλη εναντια σε ολους τους καταπιεστικους κοινωνικους θεσμους που επηρεαζουν σχεδον ολες τες γυναικες.

Κεινο ομως που προσπαθησαμε να ξεκαθαρισουμε εδω περα ειναι πως περα απο την συμμετοχη οποιοδηποτε ριζοσπαστικοποιημενων γυναικων στο κινημα βαση αναφορας πρεπει να ναι παντα η εργαζομενη γυναικα. Ειναι ο μονος τροπος για να κτιστει ενα σωστο, μαζικο και δυνατο γυναικειο κινημα ενδυναμωνοντας ετσι και το υπολοιπο εργατικο κινημα.

ΑΥΤΟΝΟΜΟ ΚΙΝΗΜΑ

Ενα κινημα πλατυ και μαζικο οπως το περιγραψαμε πρεπει να ναι απο την φυση του ανεξαρτητο και αυτονομο. Δηλαδη δεν μπορει να κλειστει στα στενα πλαισια κανενος κομματος ουτε να παιρνει οδηγιες απο την ηγεσια του κομματος.

Το κινημα πρεπει να ναι τετοιο που να μπορει να χωρεσει μεσα του διαφορους ανθρωπους που συμφωνουν με την αναγκαιοτητα, τον ρολο και τον προσανατολισμο του κινηματος, ανεξαρτητα απο ιδεολογικες και πολιτικες διαφορες που μπορει να υπαρχουν. Αποφευγεται ετσι η κομματικοποιηση του κινηματος κανοντας ετσι δυνατη την συμμετοχη οσο των δυνατο περισσοτερων ανθρωπων. Επιτρεπει την ιδια στιγμή σε ανθρωπους με διαφορετικες πολιτικες αποχρωσεις. Ταπεις και οργανωσεις να μουν και να δουλεφουν για τες θεσεις και τους σκοπους του κινηματος. Καλλιεργειται ετσι μια πλατεια ενοτητα που βγαίνει απο την παλη πανω σε συγκεκριμενα προβληματα. Αυτο δεν αφηνει ανεπηρεαστη την ενοτητα του πλατυτερου εργατικου κινηματος, εχει ενα θετικο αποτελεσμα πανω του.

Την ιδια στιγμή αν το κινημα δεν κομματικοποιηθει θα πετυχει να πλησιασει περισσοτερο τες πλατειες μαζες θα γινουν μερος του. Η συμμετοχη τους με τον ενα ή τον αλλο τροπο στο κινημα θα βοηθησει σε μια συνειδητοποιηση και πολιτικοποιηση περισσοτερων ανθρωπων που στο μελλον θα προσφερουν και περισσοτερα στο γενικότερο κινημα.

Αν το κινημα καταφερει να λειτουργησει αυτονομο - χωρις επεμβαση απο κομματα - δεν ειναι δηλαδη κομματικο οργανο θα καταφερει να πετυχει ενα σημαντικό στοχο: το να φτιαξει περισσοτερους συνειδητους ανθρωπους στο σημερινο σταδιο παρα λιγα κομματικα στελεχη αποκλειοντας ετσι τες μαζες.

Απο την στιγμή που ενα κινημα θελει,

να λειτουργησει αυτονομο σημαινει πως δεν χρειαζεται να χει θεση για ολα τα κοινωνικα και οικονομικα προβληματα που θα δεσμευει οσους συμμετεχουν.

Κεινο που χρειαζεται εδω ειναι βασικες αρχες ειδικα πανω στο γυναικειο κινημα. Απο κει και περα πρεπει να αφηθει να λειτουργησει αυτονομο με την ενεργη συμμετοχη ολων που το ασπαζονται, αναλογα με τα διαφορα προβληματα που υπαρχουν.

Κεινο που πρεπει να ξεκαθαρισουμε για μια ακομη φορα εδω ειναι οτι σε ενα τετοιο κινημα θα μπορουν να συμμετεχουν διαφορα ατομα ανεξαρτητα απο πολιτικη και κομματικη τοποθετηση. Προσφέροντας μαλιστα στην αναπτυξη του κινηματος, με την πολιτικη συνειδητοποιηση και ξεκαθαρισμα που τυχον εχουν.

Κατι αλλο σημαντικό εδω, ειναι πως οταν μιλουμε για ενα αυτονομο γυναικειο κινημα δεν ειναι ενα κινημα ξεκομενο απο το εργατικο κινημα αλλα ενα κινημα αναποσπαστο μερος του εργατικου κινηματος. Ειναι ενα κινημα που θα βοηθησει στην ολη αναπτυξη του εργατικου κινηματος και δεν παει εναντια του ουτε εχει αρνητικη επιδραση επανω του.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Με βαση αυτες τες αρχες πρεπει να κτιστει ενα γυναικειο κινημα στην Κυπρο που θα μπορεσει να δουλεφει εμπραχτα και ουσιαστικα πια για την επιλυση των γυναικειων προβληματων.

Με την αναπτυξη του το κινημα θα μπορει να επεμβει ουσιαστικα και να παλεφει για συγκεκριμενα αλλα και γενικα αιτηματα:

- Ισομισθια
- Καλυτερες ευκαιριες δουλειας
- Διευκολυνσεις για τες εργαζομενες γυναικες
- Καταργηση της προικας και αλλων αντιδραστικων θεσμων
- Αλλαγη της αναχρονιστικης και αντιδραστικης εκκλησιαστικης νομοθεσιας οσον αφορά τες γυναικες.

Ο αγωνας αυτος πρεπει να γινει σε ολα τα επιπεδα:

- εργοστασιακα
- οικογενειακα
- κοινωνικα
- πολιτικα

Μια τετοια παλη περα απο το γεγονος πως θα αυξησει τα δικαιωματα των γυναικων, στο βαθμο που μπορει, θα δημιουργησει και συνειδητους και αγωνιστες ανθρωπους. Αυτοι ειναι οι ανθρωποι που μαζι με τους αλλους συνειδητους αγωνιστες θα μουν στην πρωτοπορεια του αγωνα για μια ολοκληρωμενη κοινωνικοπολιτικη αλλαγη.

"Παντοτε διατηρησαμε την θεση οτι

στις συνθηκες που επικρατουν στην Χιλη υπαρχει η πραγματικη πιθανοτητα να συμπληρωθει η αντι-ιμπεριαλιστικη και αντι-ολιγαρχικη επανσταση και να προχωρησουμε προς τον σοσιαλισμο χωρις ευφυλιο πολεμο αν και φυσικα διατηρωντας ενα εντονο ταξικο αγωνα"

Λ.ΚΟΡΒΑΛΑΝ, Γ.Γ του Κ Κ Χιλης .

χιλη και ρεφορμι στικη αυταπατη

ΠΑΜΠΟΥ ΚΥΡΙΑΚΟΥ

Το πρωι της ΙΙ ης του Σεπτεμβρη 1973 οκτω τανκς αρχισαν να κτυπουν το προεδρικο μεγαρο του Αλλιεντε απο τους δρομους του Σαντιαγκο. Δυο πολεμικα αεροπλανα βομβαρδιζαν το μεγαρο. Σε λιγες ωρες η κυβερνηση της Δαικης Ενοτητας του Αλλιεντε θα φτηκε μεσα στους αιματοβαμενους δρομους του Σαντιαγο κατω απο τα τανκς και τις σφαιρες του στρατου. Μεσα απο τα ερειπια, τις πολιτικες δολοφονιες και τα βασανιστηρια, πανω στα πτωματα χιλιαδων σοσιαλιστων αγωνιστων και συνδικαλιστων εργατων, και φυσικα με την υποστηριξη της αστικης ταξης και της ΣΙΑ, ο στρατος της Χιλης εγκαθιδρυσε στρατιωτικη δικτατορια κατω απο την αρχηγια του Πινοσιετ.

"Υπάρχει ένας διαφορετικός δρόμος προς τον σοσιαλισμό εκτός από την βίαιη συντριβή όλων των υπάρχουσων ιδρυμάτων και του συνταγματικού συστήματος". Σ. ΑΛΛΙΕΝΤΕ

"ΕΝΑ ΠΡΑΓΜΑ ΑΠΟΔΕΙΧΤΗΚΕ ΕΙΔΙΚΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΜΜΟΥΝΑ ΤΟΥ ΠΑΡΙΣΙΟΥ: ΟΤΙ Η ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΤΑΞΗ ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΠΑΡΕΙ ΣΤΑ ΧΕΡΙΑ ΤΗΣ ΤΟΝ ΚΡΑΤΙΚΟ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟ ΠΟΥ ΥΠΑΡΧΕΙ ΚΑΙ ΝΑ ΤΟΝ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΕΙ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΔΙΚΟΥΣ ΤΗΣ ΣΚΟΠΟΥΣ". Κ. Μαρξ

"Δεν υπάρχει καμία περίπτωση σοσιαλιστικού μετασχηματισμού της κοινωνίας χωρίς πρώτα την συντριβή του παλιού κρατικού μηχανισμού με την αστυνομία, τον στρατό, τους δικαστές και την γραφειοκρατική ιεραρχία. Στην θέση του πρέπει να κτιστεί η εξουσία των άμεσα εκλεγμένων και ανακλητών αντιπροσώπων των εργατών με την υποστήριξη της εργατικής πολιτοφυλακής." ΛΕΝΙΝ

"this is a particularly difficult time for the Junta, and it is now the right moment to hit it and isolate it on a national and international scale. to not understand this would mean a self-inflicted setback in this intensive and vast struggle, and it will mean, in fact, opening up perspectives for the Junta..."

Ο Πινοσέτ (από έκδοση του ΜΙΡ Χιλιανής επαναστατικής οργάνωσης)

Το στρατιωτικό καθεστώς αποδειχτηκε, μέσα σε 5 χρόνια που πέρασαν μια από τις πιο βαναυσές και καταπιεστικές δικτατορίες από την εποχή του Β παγκοσμίου πολέμου. Τα χρόνια που πέρασαν υπήρξαν μια περίοδος έντονης και ασταμάτητης προσπάθειας εκμηδενισμού, αριθμητικά και πολιτικά της εργατικής τάξης της Χιλής. Πάνω από 250,000 έχουν υποχρεωθεί να αυτοεξοριστούν σε γειτονικές χώρες. Πάνω από 30000 έχουν δολοφονηθεί, πολλές άλλες χιλιάδες έχουν "εξαφανιστεί" από την μυστική αστυνομία του Πινοσέτ. Γύρω 100,000 να φυλακίστηκαν σε κάποιο στάδιο της δικτατορίας μέσα στα 5 χρόνια και εκατοντάδες άλλοι έχουν περάσει από βασανιστήρια.

Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι η

καταπίεση στην Χιλή αποτελεί ένα παγκόσμιο σύμβολο της τρομοκρατίας της δεξιάς. Οι στατιστικές αυτές όμως δε πρέπει να μας παρασυρουν σε εθελότυφια από την πραγματική αιτία της οδυνηρής αυτής ηττας που υποστήκε η Χιλιανή εργατική τάξη. Τον καταστροφικό δρόμο που ακολούθησε η κυβέρνηση του Αλλιέντε.

Ο καταστροφικός αυτός δρόμος που άρχισε ολο αυταπάτες το 1970 και τελεματιστήκε τόσο βίαια το 1973, ήταν "ο Χιλιανός δρόμος προς τον σοσιαλισμό", "ο ειρηνικός δρόμος προς τον σοσιαλισμό".

Η ιδέα ότι ο σοσιαλισμός θα κτιστεί μέσα από τα κοινοβούλια, σταματάει το κοινοβουλευτικό κομμα των εργατών να έχει την απαιτούμενη πλειο

Πολιτικοί κρατούμενοι στο στρατοπέδο συγκέντρωσης Τρες Χαμός το 1976.

ψηφεία για να επιφέρει τις σοσιαλιστικές μεταρρυθμίσεις. Η θεωρία του "ειρηνικού περασματος" στον σοσιαλισμό που αγνοεί βασικές μαρξιστ-λενινιστικές θέσεις πάνω στον ρόλο του κράτους και τρόπο κατάκτησης της εξουσίας από την εργατική τάξη δοκιμάστηκε στην Χιλή και αποτύχε με σοβαρές συνέπειες.

Οι Χιλιανοί εργάτες, αγρότες και ο υπολοίπος λαός πλήρωσαν και πληρώνουν πολύ ακριβώς την αποτυχία της πολιτικής του ΣΚΧ του συνασπισμού της Λαϊκής Ενότητας.

Μέσα στα πλαίσια της ίδιας ρεφορμιστικής πολιτικής πρέπει να τοποθετηθούν και να ιδωθούν οι συνεχιζόμενες διαμαρτυρίες κατά του στρατιωτικού πραξικοπήματος και καθεστώτος

του Πινοσιετ. Οι διαφοροι ρεφορμι-
τες, κομμουνιστικων και σοσιαλιστι-
κων κομματων της δυτικης Ευρωπης
εχουν μπει σε μια συμμαχια με τους
διαφορους φιλελευθερους αστους και
μικροαστους και ζητουν επιμονα
την επαναφορα της αστικης δημοκρα-
τας στην Χιλη. Οχι πως μια τετοια
αλλαγη σημερα δεν θα συμφερε στο
εργατικο κινημα. Ακριβως το αντι-
θετο. Μια φιλελευθερη αστικη δημο-
κρατια με τις περιορισμενες ελευθερι-
ες και συνδικαλιστικη οργανωσης προ-
σφερε στο εργατικο κινημα καλυτερες
συνθηκες επιβιωσης και αγωνα παρα
μια στρατιωτικη δικτατορια.

Βεβαια ενα αντιφασιστικο μετωπο
για την επαναφορα της δημοκρατιας
στην Χιλη το οποιο δεν θα καθοδηγου
σε η εργατικη ταξη και το επαναστατι-
κο της κομμα θα ειταν αδυνατο να αλ-
λαξει ουσιαστικα το χαρακτηρα της
Το καθεστως στο οποιο διακυβερνησε
ο Αλλιεντε για τρια χρονια ηταν εξ
αντικειμενου μια αστικη δημοκρατια

Τονα μιλουμε σημερα για αντιφασιστι-
τικο κινημα χωρις να ξεκαθαριζουμε
πως την ηγεσια του πρεπει να ειναι
το επαναστατικο κομμα της εργατικης
ταξης σημαινει οτι αγνοουμε ολοκλη-
ρωτικα τις πολιτικες εμπειριες και
διδαγματα του παγκοσμιου εργατικου
κινήματος μεσα στα τελευταια 60 χρο-
νια. Εμπειριες που μας δειχνουν οτι
η εργατικη ταξη δεν μπορει να εμπισ-
τευτει τους αστους κατω απο οποιεσδη
ποτε συνθηκες

Η μονη εγγυηση για μια πραγματικη
δημοκρατια ειναι ο αγωνας για τον σο-
σιαλισμο. Η καθημερινη πολιτικη και
οι αγωνες της χιλιανης εργατικης τα-
ξης, ο εντονος ταξικος ανταγωνισμος
και η συγκρουση με τους αστους, αυτο
ειναι ο μονος τροπος για την εξασφα-
λιση της δημοκρατιας.

Η συμμαχια των κομμουνιστων με τους
αστους και φιλελευθερους διανοουμε-
νους σε ενα αντιφασιστικο μετωπο απο
τελει συνεχεια της ιδιας ρεφορμιστι-
κης αυταπατης που οδηγησε την εργατι-
κη ταξη της Χιλης στη καταστροφικη
ηττα του 1973, και που αρνειται να
βγαλει τα σωστα πολιτικα συμπερασματα
της περιουδου 1970 - 1973.

Το αρθρο αυτο ειναι μια προσπαθεια
πολιτικης αναλυσης της περιουδου αυ-
της. Το ανεβασμα του Αλλιεντε στην
εξουσια, η πολιτικη που ακολουθησε,
οι πολιτικο-οικονομικες συνθηκες που

CHILE SE PONE PANTALONES LARGOS

Η Χιλη βαζει τα μακρια της παντελονια. Αφισια για την
εθνικοποιηση των μεταλλειων.

τον αναγκασαν να κτυπησει την εργατι-
κη ταξη και να συμμαχησει με την δε-
ξια και τους στρατιωτικους, το ρολο
του Π.Κ.Χ στη περιουδου τουτη, τους
διαφορους τροπους που αναπτυξε οταν
η κυβερνηση που ηγηρισε αρχισε να στ-
ρεφεται εναντιου της. Η νικη του αλ-
λιεντε σαν υποψηφιου της ΛΑΙΚΗΣ ΕΝΟ-
ΤΗΤΑΣ στις προεδρικες εκλογες του
1970 αντικατοπτριζε δυο αντιθετες
πολιτικες καταστασεις επικρατουσαν
μεσα στην Χιλη.

Πρωτα την αδυναμια και αποτυχια
προηγουμενων, παραδοσιακων καπιταλισ-
τικων κυβερνησεων να λυσουν τα βασι-
κα οικονομικα και κοινωνικα προβλη-
ματα της χωρας. Οι χριστιανοδημοκρα-
τες του διακυβερνησαν για 6 χρονια
(1964-1970) ειχαν φτασει το 1970 στο
απροχωρητο. Οι μεταρρυθμισεις που
ειν υποσχεθει στο λαο οταν κερδι-
σαν τις εκλογες του 1964 ειχαν εξαν-
τληθει και ειχαν αφησει την οικονο-
μια της χωρας σε στασιμοτητα.

Το προγραμμα για τη μεταφορα της
γης στα χερια των αγροτων αποτυχε
παταγωδως ασηνοντας τις μεγαλυτερες
εκτασεις στα χερια των γαιοκτημονων

(1% του πληθυσμου) ενω το 1/3 του αγροτι-
κου πληθυσμου ηταν ανεργοι. ΟΙ Αμερικ-
ανικες εταιρειες χαλκου εκαιμναν μεγα-
λυτερα κερδη αν και η χριστιανοδημοκ

ρατικη κυβερνηση ειχε αγορασει τα 51%
των μετοχων εκμερους του κρατους.
Ολοκληρη η οικονομια προχωρουσε
μ'ενα πολυ αργο ρυθμο ανακτυξης (2%)
ενω η βιομηχανικη παραγωγη χωλαινε
διαρκος γυρο στα της μαξιμουμ παρα-
γωγιμοτητας. απο την αλλη οι πραγμα-
τικοι (σε αντιθεση με του αριθμητικ-
ους) μισθοι χαμηλωναν ενω οι τιμες
ανεβεναν με ρυθμο 40% τον χρονον.
28% του πληθυσμου επαιρναν ποιο λιγα
απο το 5% του εθνικου εισοδηματος
που σημαει οτι ο καθενας επαιρνε
ποιο λιγα απο τον μισο μισθο που χρει-
ζοταν για επιβιωση.

Η αλλη πολιτικη κατασταση που εκφ-
ραζοταν με την νικη της ΛΑΙΚΗΣ ΕΝΟ-
ΤΗΤΑΣ ηταν το ανεβασμα της πολιτικο-
ποιησης και συνειδητοποιησης της εργ-
ατικης ταξης, οσο ρεφορμιστικη κι'αν
ηταν. Το 1970 αποτελουσετο αποκορυφου-
μα 50 χρονων εργατικων αγωνων και αυ-
ξανομενης ταξικης συνειδητοποιησης
της μαζας των χιλιανων εργατων και
αγροτων. Ο λαος ειδη στην νεα κυβερνη-
ση μια κυβερνηση της αριστερας και
μια μεγαλη νικη των εργατων. Η Λαικη
Ενοτητα προσφερε στις μαζες τουτες
ενα προγραμμα, μια προοπτικη αλλαγης
της κοινωνιας, μια υπαλακτικη λυση
στην αστικη νομιμοτητα, ενα δρομο
για το κτισιμο του σοσιαλισμου.
Η ρεφορμιστικη αυτη συνειδητοποιηση

και ιδεολογία μέσα στην μάζα της εργατικής τάξης ήταν το αποτέλεσμα της πολιτικής ιδεολογίας που μεταφέραν στην πολιτική τους δουλειά και επέμβαση τα κομμάτια της ρεφορμιστικής αριστεράς ιδιαίτερα το Κομμουνιστικό κόμμα της Χιλής και το κόμμα του Αλλιέντε το Σοσιαλιστικό κόμμα Έμφαση και προσανατολισμός στους καθ' ημερινούς τους αγώνες πολιτικούς και οικονομικούς ήταν το ανεβασμα στην εξουσία μέσα από το Κοινοβούλιο. Η νίκη της **ΛΑΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ** το 1970 ήταν το αποκορύφωμα και το τέλος του αγώνα από τα κομμάτια αυτά.

ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΔΕΞΙΑΣ

Οι πρώτοι 12 μήνες διακυβέρνησης του Αλλιέντε ήταν μια περίοδος ολοκληρωτικής επιτυχίας τόσο για την Κυβέρνηση όσο και για τον λαό της Χιλής. Τα χαλκορυχία κρατικοποιήθηκαν χωρίς αποζημίωση στις Αμερικανικές εταιρείες, ύστερα από ομοφωνή απόφαση του κοινοβουλίου της Χιλής. Η δύναμη των

γαιοκτημόνων μειώθηκε δραστικά με την ανακατανομή της γης στους εργατές. Η ανεργία μειώθηκε σημαντικά και οι ^{μισθοί} κατά μέσον όρον ^{αυξήθηκαν} κατά 50%.

Ο πληθωρισμός χαμηλώσε στο μισό από ότι ήταν προηγουμένα.

Εκλογικά η θέση της Λαϊκής ενότητας βελτιώθηκε επίσης, με αύξηση των ψήφων της κατά δεκατέσσερα τοις εκατό σε τοπικές εκλογές που έγιναν τον Απρίλη του 1971. Η αντιπολίτευση της δεξιάς βρισκόταν κοντά στον πολιτικό αφανισμό.

Οι πιο πάνω επιτυχίες όμως της κυβέρνησης Αλλιέντε (οικονομική ανθήση και αναστήλωση της οικονομίας) δεν οφείλονταν σε σοσιαλιστικά μέτρα αλλά σε τεχνασματα και επιτιμωτικό χειρισμό της οικονομίας που αντιστρέφον την υφέση σε ανάπτυξη (π.χ. αύξηση του ρυθμού παραγωγής-σαν επακόλουθο, περισσότερη παραγωγή αγαθών-ψηλότεροι μισθοί επειδή οι εργατές δουλεύουν περισσότερες ώρες-περισσότερη κατανάλωση αγαθών-περισσότερη ζήτηση-άνοιγμα δουλειών-οι καπιταλιστές επενδύουν τα κέρδη τους μέσα στην οικονομία, περισσότερη παραγωγή-περισσότερες δουλειές-και ο κύκλος συνεχίζεται). Έτσι το βιωτικό επίπεδο της εργατικής

τάξης ανεβαίνει χωρίς οι τιμές να ανεβαίνουν με τον ίδιο ρυθμό.

Τα μέτρα που ακολούθησε ο Αλλιέντε άφησαν αθικτή την καπιταλιστική δομή της οικονομίας ως επίσης και τα τεραστία εισοδήματα της αριστοκρατίας.

Προς το τέλος του 1971 - αρχές 72 αρχίζουν να παρουσιάζονται τα πρώτα προβλήματα για τη κυβέρνηση. Η ανορθωτική της οικονομίας εσθάτε πρό απρόχωρητο. Οι κοινωνικές και οικονομικές μεταρρυθμίσεις είχαν εξαντληθεί, Η βιομηχανία δεν μπορούσε πλέον να ικανοποιήσει την αυξανόμενη ζήτηση αγαθών, δημιουργήθηκε έλλειψη βιολικών τροφίμων και οι τιμές άρχισαν να ανεβαίνουν σταθερά. Η οικονομία επίσης επηρεάστηκε από τη σημαντική πτώση της τιμής του χαλκού (που αποτελούσε το μεγαλύτερο μέρος των εξαγωγών) στη παγκόσμια αγορά. Σαν αποτέλεσμα μειώθηκε το ξένο συναλλάγμα.

Μπροστά στη Κυβέρνηση άνοιξαν δύο δρόμοι. Από τη μια ο ολοκληρωτικός κοινωνικός μετασχηματισμός, με μια ανοικτή οικονομική επίθεση στο βιωτικό επίπεδο των πλουσίων. Αυτός ο δρόμος ήταν σίγουρα ανοικτός αφού η **ΛΑΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ** είχε τη μαζική υποστήριξη εργατών και αγροτών. Αναποφειντα όμως η εκλογή του δρόμου τούτου θα έφερνε τη κυβέρνηση σε ανοικτή σύγκρουση με τα κομμάτια της αντιπολίτευσης, το **ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ**, της μεσαίας τάξης που ήταν μέσα στον συνασπισμό της **ΛΑΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ** και, πάνω απ' όλα, τους στρατιωτικούς των οποίων την δύναμη και εξουσία χρησιμοποιούσαν. Ο άλλος δρόμος για τον Αλλιέντε ήταν να προσπαθήσει να δώσει οικονομικά κίνητρα στον ιδιωτικό τομέα για να επενδύσει με την παγίωση των μισθών, αύξηση των κερδών τους σαν εγγυητείς ότι οι κρατικοποιήσεις και οι περαιτέρω μεταρρυθμίσεις θα σταματήσουν.

Ο Αλλιέντε γρήγορα έδειξε τις διαθέσεις της κυβέρνησης του. Ζήτησε από την εργατική τάξη να δείξει μετριότητα στις αυξήσεις μισθών που απαιτούσε. Τον Δεκέμβρη του 71 αντιστάθηκε στην απεργία των ανθρακωρυχών που ζήτησαν 50 τοις εκατό αύξηση. Προέβλεψε τες οργανώσεις της επανάστατικής αριστεράς ότι πρέπει να σταματήσουν τες "παράνομες ενέργειες". Την ίδια περίοδο άρχισε να προσφέρει θέσεις στη κυβέρνηση του σε δεξιούς του **ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ** και προσπάθησε να καθηγήσει τους Χριστιανόδημοκράτες με διάφορες συμφωνίες.

Η δεξιά και τα κομμάτια της άρχισαν να ενθαρρύνονται από τη κατάσταση που δημιουργήθηκε και άρχισαν να πιεζούν τη κυβέρνηση να μετατρέψει τα παρανοήματα της λογιά σε δυναμική δράση

εναντία τους εργατές και την επαναστατική αριστερά. Κατηγορήσαν τη κυβέρνηση ότι δεν δρομύτε μέσα στο τυντάγμα και ζήτησαν την αντικατάστασή της.

Η δεξιά αναζωογονήθηκε για καλά όταν οι αναπληρωματικές εκλογές, νωρίς το 1972, έδειξαν ότι η κυβέρνηση έχανε έδαφος. Με την αύξηση των τιμών και το παγωμα των μισθών πολλοί από τους υποστηρικτές της λαϊκής ενότητας επέστρεψαν στην παγίδα των υποσχέσεων της δεξιάς. Οι διαδηλώσεις και προκλήσεις της δεξιάς συνεχίζον να εντείνονται ενώ ο Αλλιέντε και η κυβέρνηση του άρχισαν να κτυπούν σοσιαλιστές και αγωνιστές εργατές.

Η ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΣΤΡΟΦΗ ΣΤΟ ΣΤΡΑΤΟ

Εν τω μεταξύ το οικονομικό χάος στη χώρα συνεχιζόταν. Ο πληθωρισμός ανεβαίνει με ρυθμό 300-400 τοις εκατό το χρόνο. Η έλλειψη βιολικών τροφίμων συνεχιζόταν. Τα μαγαζιά ήταν άδεια και οι μαυραγορίτες οργιάζαν. Οι χιλιάδες αστοί άρχισαν το σπιντοαζ και την υποσηκώση της οικονομίας. Αποτύραν τα χρήματα τους από τις τραπεζές και άρχισαν να συγαδευουν τα κεφάλαια τους στο εξωτερικό. Σταμάτησαν να επενδύουν στη βιομηχανία και τη γεωργία. Αποθήκευαν διαφόρα αγαθά και δημιουργούσαν τεχνητή έλλειψη στη αγορά. Σαν αποτέλεσμα οι τιμές έφτασαν σε αστρονομικά ύψη.

Ενώ η κρίση γινόταν πιο σοβαρή και απαιτούσε μια λύση η κυβέρνηση της **ΛΑΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ** άρχισε να στρέφεται ολο και περισσότερο προς τους στρατιωτικούς για να ενισχύσει τη θέση της. Αυτό φυσικά βοήθησε μόνο τη δεξιά. Ο Αλλιέντε και οι αρχηγοί του κομμουνιστικού κόμματος θα επαναλαμβάναν ότι ο στρατός θα παραμένει πιστός στη κυβέρνηση και ότι οι φοβικοί για πραξικοπήματα ήταν αβασίμοι. Ο Αλλιέντε έκανε καθαρές τες προθέσεις του να μην επιτρέψει τη δημιουργία λαϊκής πολιτοφυλακής. "**ΔΕΝ ΘΑ ΥΠΑΡΘΟΥΝ ΑΛΛΕΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΑΥΤΕΣ ΠΟΥ ΠΡΟΝΟΒΙ ΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ, ΔΗΛΑΔΗ ΤΟ ΣΤΡΑΤΟ, ΤΟ ΝΑΥΤΙΚΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ. ΘΑ ΒΕΒΛΑΒΙΩΘ ΟΠΟΙΕΣΔΗΠΟΤΕ ΑΛΛΕΣ ΠΟΥ ΘΑ ΕΜΦΑΝΙΣΤΟΥΝ.**"

Εν τω μεταξύ υπήρχε μια αυξανόμενη ανησυχία μέσα στην εργατική τάξη για τα οικονομικά προβλήματα που υπήρχαν (αύξηση τιμών, πληθωρισμός, ανεργία) την ίδια στιγμή όμως πολλοί μικροεπιχειρηματίες άρχισαν να κτυπιούνται από τη κρίση που υπήρχε. Αλλά η οργή τους στρέφονταν εναντία στην εργατική τάξη και την κυβέρνηση αντι να στραφ

Το πάνω λέει "Άλλεντε αν σε κτυπήσουν οι αστοί ο λαός θα σε υπερασπισεί". Ο Άλλεντε δεν προετοίμασε όμως τον λαό.

Στρατεύματα έξω από το προεδρικό μέγαρο στο Σαντιάγο.

ει κατά των μεγάλων καπιταλιστών που κερδίζουν με βάρος τους. Η οργή τους εκφράστηκε για πρώτη φορά με τη διαβόητη "απεργία" των εργοδοτών τον Οκτώβριο του 1972. Η "απεργία" που ήταν η πρώτη μεγάλη απειλή στο καθεστώς του Άλλεντε, άρχισε σε μια νοτιο-περιοχή της Χιλής όταν ιδιοκτήτες φορτηγών αυτοκινήτων που διανεμάν τροφίμα και άλλα εμπορεύματα στη χώρα, αποφάσισαν να αντισταθούν στην εγκαθίδρυση ενός κρατικού συστήματος μεταφορών. Πολλοί μικρομαγαζατορές υποστηρίζαν την "απεργία". Μεσα σε μια βδομάδα οι καπιταλιστές είχαν παραλύσει τη χώρα, αποκλείσαν τους δρόμους, εγκαταλείψαν τα κέντρα παραγωγής και μπορούσαν να λειτουργήσουν μόνο οι δημόσιες υπηρεσίες.

Τα κομμάτια της αριστεράς βρέθηκαν σε αμηχανία ενώ χιλιάδες εργάτες, που αντιδράσαν στην απειλή της δεξιάς με τη κατάληψη εργοστασίων, περιμεναν καθοδήγηση. Κατι φυσικά που δεν έγινε. Ήταν κάτω από τις συνθήκες αυτές που στο Σαντιάγο νεοί τροποί εργατικών αγώνων ξεπήδησαν μέσα από τις κατάληψεις των εργοστασίων και την αποφασιστικότητα της εργατικής τάξης να μην υποκινήσει απειλές της δεξιάς.

Ο Άλλεντε και η κυβέρνηση του είδαν περισσότερη εμπιστοσύνη στο στρατό παρά στην οργανωμένη εργατική τάξη. Τα τανκς και οι στρατιώτες βγήκαν στους δρόμους για να διατηρήσουν τον "νόμο και την τάξη" και να συνεχίσουν τις προμήθειες ανάμεσα στο λαό. Τελικά σε ένδειξη καλής θέλησής προς τους χριστιανοδημοκράτες η κυβέρνηση κάλεσε 3 στρατηγούς μέσα στη κυβέρνηση της ΛΑΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ. Αμέσως μετά ο Άλλεντε ξεκίνησε την εκστρατεία για "κοινωνική ειρήνη". Για τους αγωνιστές εργάτες η ειρήνη αυτή σημαίνει διωξιμο από τη δουλειά τους και επιστροφή των εργοστασίων που καταλήφθηκαν στους εργοδότες. Αυτό εννοούσαν ο Άλλεντε και το Κ.Κ. με το διάλογο που ήθελαν να έχουν με την αστι-

ΤΑ ΤΕΛΙΚΑ ΚΤΥΠΗΜΑΤΑ

Η στρατηγική του Άλλεντε για συμφιλίωση με τους αστούς και το στρατό δεχτηκε ένα καιρικό κτύπημα όταν τον Μάρτη του 1973 οι αντιπρόσωποι του στρατού στη κυβέρνηση παραιτήθηκαν, αφού πρώτα εσκεμμένα έβαλαν μπροστά στη κυβέρνηση απαράδεκτες απαιτήσεις. Από το σημείο αυτό η επίθεση της δεξιάς κατά της κυβέρνησης εντάθηκε.

Το επομένο σημαντικό κτύπημα στον Άλλεντε ήρθε με την απεργία στο χαλκορυχείο του Τενιέντε, το μεγαλύτερο της χώρας. Η απεργία διαρκέσε 3 μήνε-

περιπου και κλονίσε την κυβέρνηση στα θεμέλια της. Η κυβέρνηση αντιμετώπισε τους χαλκορυχείους με δαικρυγόνα και τους απεκατέσε φασίστες και προδοτές. Η δεξιά πολύ εξύπνα και επιτηδεύα υιοθέτησε τον αγώνα των χαλκορυχών. Αποκήρυξε την κυβέρνηση για κατάπαυση του δικαιώματος της απεργίας. Γιατροδασκαλοί και φοιτητές υποστηρικτές της δεξιάς βγήκαν σε απεργία σε συμπαραστάση με τους χαλκορυχείους. Στα πλαίσια προαστία του Σαντιάγο πλούσιοι κύριοι με παλτα, μαζεύαν χρήματα για τους απεργούς.

Ενώ η απεργία έφτανε προς το τέλος της, ο Άλλεντε αντιμετώπισε μια πιο άμεση πρόκληση από τη δεξιά, όταν ένα μικρό μέρος του στρατού προσπάθησε να οργανώσει πραξικόπημα στις 29 του Ιουνίου. Τα γεγονότα που ακολούθησαν αποδείξαν ότι η ΛΑΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ διατηρούσε ακόμα μια αρκετά σημαντική λαϊκή βάση. Η Εθνική Ομοσπονδία των συντεχνιών, σαν αντίδραση στην κίνηση του στρατού κάλεσε κατάλυση των εργοστασίων. Ο Άλλεντε όμως, φοβούμενος τις συνέπειες δεν άφησε τη δράση της εργατικής τάξης να προχωρήσει πολύ μακριά. Σε ραδιοφωνικό του διαγγελμα κάλεσε το λαό να παραμείνει ησυχός και ότι "οι νόμοταγείς δυνάμεις του κράτους ελέγχουν την κατάσταση."

Η δεξιά άλλο που δεν ήθελε. Βλέποντας τον Άλλεντε να υποχωρεί στις πιεσσεις τους περάσαν για καλά στην επίθεση κατά της κυβέρνησής. Οι οργανώσεις της ακρας δεξιάς, ειδικά η "Πατρίδα και Ελευθερία" κερδίζαν συνεχώς έδαφος και ζήτησαν άμεσο σάμπσταζ της κυβέρνησης. Προς το τέλος του Ιουλίου 1973 έγινε η δεύτερη "απεργία" από τους ιδιοκτήτες φορτηγών.

Η "απεργία" αυτή ήταν η τελευταία ευκαιρία για τον συνασπισμό της ΛΑΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ να στραφεί προς τη δύναμη που τον έβαλε στην εξουσία και ορόυσε να εμπιστευτεί. Την οργανωμένη λαϊκή μαζή. Αλλά ο Άλλεντε είχε προ πολλού προσδιορίσει με την πολιτική του την κατεύθυνση που θα εξελισσέτο η όλη κατάσταση. Αυτή τη φορά όπως πάντοτε, στραφθηκε ξανά προς το στρατό σε μια προσπάθεια του να σπάσει την "απεργία" των εργοδοτών. Οι εργάτες αφηθήκαν σε μια κατάσταση συγχίσης, εξαχρείωσης και αποπροσανατολισμού.

Ενώ το οικονομικό και κοινωνικό χάος συνεχιζόταν, ολοκλήρωση η χώρα άρχισε να κλονίζεται από διαδηλώσεις και αντιδιαδηλώσεις, βομβισμούς και εκρήξεις από την ακρα δεξιά, επίθεσεις του στρατού και της αστυνομίας στα εργοστάσια και τα γραφεία των αργότερων οργανώσεων. Χιλιάδες όπλα βρίσκονταν στα χέρια της δεξιάς που τα χρησιμοποιούσαν για τους δικούς τους

σκοπούς-πολιτικές δολοφονίες αριστέρων αγωνιστών, εκφοβισμούς και εναντιογενικό κλίμα βίας και τρομού "ε ολοκληρή τη χώρα. Οι ερευνητές και επιδρομές του στρατού περιορίζονταν μόνο εναντίον στην αριστερά. Με την εμπιστοσύνη που τους είχε δείξει ο Άλλεντε οι στρατιωτικοί άρχισαν την ανεξάρτητη δράση τους για να συντριψούν την αριστερά.

Στις 9 του Αυγούστου ο Άλλεντε αναδιοργάνωσε τη κυβέρνηση του, καλώντας τους 3 αρχηγούς του στρατού, του ναυτικού και της αεροπορίας μέσα στο νέο υποθαλάσσιο συμβούλιο το οποίο κατήχηκε για δύο εβδομάδες. Μεχρι τις 23 του ίδιου μηνός ο Άλλεντε κινώρησε να στήσει νέα κυβέρνηση. Αυτή τη φορά με τέσσερις στρατιωτικούς.

Η κυβέρνηση της Λαϊκής Ενοτήτας παραπαίε χρωκοπημένη. Δεν είχε τίποτε πια να προσφέρει στο λαό παρα περισσότερο παραχωρήσεις προς την Δεξιά. Ο στρατός μπορούσε τώρα να επεμβεί ολοκληρωτικά χωρίς να φοβάται καμμία μαζική αντίσταση. Στις 11 του Σεπτεμβρίου πήραν την εξουσία παρα την ηρωική αντίσταση χιλιάδων αγωνιστών. Φημολογείται ότι ο Άλλεντε αυτοκτονήσε όταν τα τανκς είχαν εξώ από το προεδρικό μέγαρο. Στην πραγματικότητα είχε αυτοκτονήσει πολιτικά προ πολλού.

Τα μαθήματα της εμπειρίας της Χιλής δεν είναι πρωτοτυπα. Βγήκαν πρώτα από τον Μαρξ από την Κομμουνία του Παρισιού και επανηλθώθηκαν από το Λένιν στο "Κράτος και Επανάσταση." Πολλοί σήμερα που αποκαλούνται μαρξιστές λένε ότι μέσα στες σύγχρονες συνθήκες το κράτος μπορεί να μεταρρυθμιστεί ειρηνικά. Αυτό ήταν το επιχείρημα που χρησιμοποίησε ο Άλλεντε στη Χίλη και που χρησιμοποιούν σήμερα τα Σοσιαλιστικά και Κομμουνιστικά κομμάτια της Ευρώπης και σχεδόν όλου του κόσμου. Το πραξικόπημα στη Χίλη αποδεικνύει ποσο λανθασμένοι είναι.

Η αρχούσα τάξη δεν προκειται να δεχτεί επέμβαση στα προνομία της όσο συνταγματικές και να είναι οι μεταρρυθμίσεις. Ο κρατικός μηχανισμός ακόμα και στα πιο δημοκρατικά αστικά κράτη είναι κτισμένος πάνω σε ακλόνητες ιεραρχικές δομές έχοντας τον έλεγχο του στρατού, της αστυνομίας και της δημοσίας υπηρεσίας συγκεντρωμένο στα χέρια αυτών που έχουν την οικονομική δύναμη. Η αρχούσα τάξη θα χρησιμοποιήσει αυτόν τον κρατικό μηχανισμό

για να σιγουροποιήσει τη δική της κυριαρχία τη στιγμή που θα ατελειείται από άλλες δυνάμεις. Οι ρεφορμιστές όμως θα συνεχίσουν να επιμένουν στη παραδοχή που δημιούργησαν. Η εργατική τάξη μέσα από τη δική της εμπειρία θα δει το αδιέξοδο των ρεφορμιστών

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ Κ.Κ.

Σε αναλογία με τον πληθυσμό το Κ.Κ. Χιλής είναι σχεδόν ισοδύναμο με το Κ.Κ. Γαλλίας. Οι ομοιότητες τους δεν σταματούν εδώ. Το Κ.Κ. Χιλής ήταν και ο βασικός εκφοραστής στη Χίλη της ρεφορμιστικής αυταπάτης, του "ειρηνικού περασματος στο σοσιαλισμό". Κατά την διάρκεια της τριετίας της "Λαϊκής ενοτήτας" το ΚΚ ήταν ο εμψυχωτής της πολιτικής του Άλλεντε. Πολλά από τα ηγετικά του στελέχη υπηρέτησαν την κυβέρνηση. Κατά την διάρκεια της διακυβέρνησης της "Λαϊκής ενοτήτας" υπηρέτησαν την πολιτική του Άλλεντε κατά γραμμή.

Όταν προς το τέλος του 1971 παρουσιάστηκαν τα πρώτα προβλήματα στον Άλλεντε και η δεξιά άρχισε να κινητοποιείται, το ΚΚ καθυσπίαζε την δεξιά εξισώνοντας την δράση της επαναστατικής αριστεράς με την φασιστική. Την ίδια περίοδο επιτεθήκαν βίαια εναντίον σε μια διαδήλωση εργατών και φοιτητών στην πόλη CONCEPCION. Ακόμα και όταν άρχισε τις επιθέσεις η δεξιά συνέχισε να πιστεύει στις ίδιες θέσεις ριχνοντας συνθήματα για μαζέμα υπογραφών εναντίον στον ευφυλίκο!!!

Όταν τον Οκτώβριο του 72 η εργατική τάξη άρχισε να αντιστεκεται στα μέτρα του Άλλεντε με καταλήψεις εργοστασίων και την δημιουργία ZONON (CORDONS) το ΚΚ τις αποκήρυξε σαν παρανομες. Χαρακτηριστικό της στάσης του ΚΚ είναι και η πιο κάτω δήλωση ενός από τους ηγέτες του τον Μάρτη του 72.

"Πολλοί εργατών ποια είναι η θέση των στρατιωτικών δυνάμεων. Μα οι στρατιωτικές δυνάμεις υποστηρίζουν την κυβέρνηση που είναι νόμιμα εκλεγμένη από τον λαό. Ο κλασικός λατινοαμερικανικός τρόπος στρατιωτικού πραξικόπηματος είναι δύσκολος στη Χίλη."

Η συντριπτική ήττα της εργατικής τάξης τον Σεπτέμβριο του 73 και η εγκαθίδρυση της στρατιωτικής χούντας ανέτρεψε τις αξιώσεις αυτές.

ΕΡΓΑΤΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ

Παρα την στάση του ΚΚ η εργατική τάξη έστρεψε σε νέα επίπεδα αγώνα και οργάνωσης στην τριετία 70-73. Τα αίτια που υπήκαν μπροστά ξεπερνούσαν την παραδοσιακή ηγεσία τους. Μπροστά

στην ανάγκη λύσης βασικών οικονομικών προβλημάτων, παραγωγής και διανομής αγαθών και αντίστασης στην αυξανόμενη βία της δεξιάς δημιουργήθηκαν οι ονομαζόμενες βιομηχανικές ζώνες ιδιαίτερα στην πρωτεύουσα Σαντιάγο που ήταν η πιο βιομηχανική πόλη. Οι ζώνες αυτές ήταν η οργάνωση της εργατικής τάξης σε μια περιοχή, όχι σύμφωνα με την συτεχνία που ανήκαν οι εργάτες αλλά με την γεωγραφική τοποθέτηση του εργοστασίου. Έτσι μια ζώνη συγκεντρώνε ολη τη δύναμη των εργατών σε μια περιοχί ανεξαρτήτα από την βιομηχανία και το εργοστάσιο που δουλευαν. Η κάθε ΖΩΝΗ καθοδηγείτο από ένα συμβούλιο που εκλεγόταν σε συγκεντρώσεις των εργοστασίων της περιοχής. Οι συντονιστικές επιτροπές που εκλεγόταν από τα συμβούλια αποτελούσαν τον κρίκο που ενώνε την δράση και τον προσανατολισμό των διαφόρων ζωνών.

Έκτος από την καθημερινή λειτουργία τους (έλεγχος δρομικών διανομής αγαθών, έλεγχος εργοστασίων και παραγωγής) οι ζώνες μετατόπηκαν σε πιο πλατιές οργανώσεις, τους κοινοτικούς δήμους που συμπεριλάμβαναν αντιπροσώπους από την περιοχή που λειτουργούσε η βιομηχανική ζώνη, αγρότες φοιτητές και οι βιομηχανικές ζώνες και οι κοινοτικοί δήμοι ανέβασαν το επίπεδο συνειδητοποίησης περισσότερο από κάθε άλλο τρόπο οργάνωσης. Έβαλαν κάτω το ολοζήτημα της εργατικής εξουσίας.

Οι εργάτες μέσα από τις εμπειρίες που κέρδισαν είδαν την πραγματική εργατική δημοκρατία, την ικανότητα τους να ελεγχούν την παραγωγή και να οργάνωσουν την διανομή αγαθών. Οι ζώνες και οι δήμοι όμως στερούνταν την πολιτική ικανότητα να βάλουν μπροστά ένα ενωμένο πρόγραμμα δράσης για ολοκληρή την εργατική τάξη, ένα πρόγραμμα αποκαθημερινά αιτήματα γύρω από τα οποία θα κινητοποιούνταν χιλιάδες εργάτες.

Η αντιπροσωπευση στις ζώνες επίσης ήταν ανεπαρκής λόγω της γραφειοκρατικής και κοινοβουλευτικής κληρονομιάς. Οι εργάτες που έπερναν μέρος στους νέους τρόπους οργάνωσης της τάξης δεν είχαν σπάσει από την ρεφορμιστική παραδοχή. Όταν η κυβέρνηση της "Λαϊκής ενοτήτας" άρχισε να κλονίζεται και η δεξιά με τον στρατό να κερδίζουν εδάφος οι ζώνες και οι δήμοι δεν μπορούσαν να δώσουν καμία υπαλλαχτική λύση και καθοδήγηση στην εργατική τάξη και στον υπολοιπό λαό, που μας φέρνει στο θέμα της ανεξαρτήτης δράσης της εργατικής τάξης και το κτίσιμο του επαναστατικού κομμάτιος βασισμένο εκεί που βρίσκεται η δύναμη της τάξης. Μέσα στο εργοστάσιο

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ: μια αναλυση

Το άρθρο αυτό είναι το πρώτο μέρος ενός κειμένου με τον γενικό τίτλο: "ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ". Το μέρος αυτό αναφέρεται γενικά στην παιδεία και το ρόλο της μέσα στο αστικό κράτος. Το δεύτερο μέρος που θα δημοσιευθεί στο επόμενο "δελτίο" αναφέρεται πιο συγκεκριμένα στην σχέση παιδείας εργατικής τάξης, για "λαική παιδεία", το δικαίωμα συνδικαλισμού των μαθητών, σοσιαλιστική επανάσταση και παιδεία. Το κείμενο μας σταλθηκε από Κύπριο φοιτητή που σπουδάζει στην Γαλλία.

γράφει ο ερεβος

Ιστορικά από τον πρώτο μεγάλο καταμερισμό της εργασίας ο οποίος χωρίσε τον γεωγραφικό τόπο μέσα στον οποίον κατοικία μια ανθρώπινη κοινωνία, σε πόλη και χωριό, παρατηρούμε την πρώτη μεγάλη διαίρεση της πνευματικής μορφώσης του ανθρώπου. Η εξέλιξη του καταμερισμού εργασίας δια μέσου των ταξικών κοινωνιών, δουλοκτητικής, φεουδαρχικής, καπιταλιστικής, έμελλε να γίνει σε βάρος του συνόλου του μορφωτικού επιπέδου του ανθρώπου, του οποίου ο βαθμός ακολουθά αυστηρά τους κανόνες και τις σχέσεις παραγωγής που επιβάλλει η τάξινη κοινωνία.

Με την συνεχή ανάπτυξη του καταμερισμού της εργασίας, βασική στρατηγική της αστικής τάξης στην καπιταλιστική εποχή, η παγκόσμια καπιταλιστική τάξη έχει κατορθώσει να εδραιώσει την οικονομική και πολιτική κυριαρχία της ως προς τα ακόλουθα σημεία:

1.0 συνεχής και προγραμματισμένος καταμερισμός της εργασίας στο παγκόσμιο επίπεδο οδήγησε σε μια περιοδική αξιοποίηση του χρόνου εργασίας της εργατικής τάξης και η οποία της έδωσε την ευκαιρία να περάσει σταδιακά από την πρωταρχική σύσφιξη στον ιμπεριαλισμό, ανωτάτο στάδιο του καπιταλισμού.
2.0 καταμερισμός της εργασίας ο οποίος εξελίσσεται με την ολοκλήρωση περισσότερη εξειδίκευση του εργατή πάνω σε ένα συγκεκριμένο κλάδο ή μέρους κλάδου της παραγωγής, ε

χει σαν αποτέλεσμα την μηχανοποίηση του ίδιου του εργατή, δηλαδή την περιοδική αφαίρεση όλων των κέντρων του ενδιαφέροντος του έξω από την παραγωγή. Βλέπουμε έτσι σήμερα τον εργατή, ιδίως στην βιομηχανία, να κάνει μια συγκεκριμένη κίνηση, απεχθή, μηχανική και απόλυτα προσαρμοσμένη στις εφευρέσεις της μοντερνας τεχνολογίας. Η εκμεταλευτική τάξη, κατόχος των μέσων παραγωγής έχει έτσι να κερδίσει μια γρηγορότερη ανάπτυξη της παραγωγής. Μια αύξηση του ποσού υπεραξίας και κατά συνέπεια μια αύξηση του χάσματος μεταξύ του πλούτου και της μιζερίας.

3. Η ανάπτυξη του καταμερισμού της εργασίας αυξάνει επιπλέον την διάρκεια του ελεύθερου χρόνου που προσφέρεται στον εκμεταλευτή από την εργασία του εργατή. Αυτός ο ελεύθερος χρόνος που προσφέρεται από την εργατική τάξη, στην αστική τάξη έχει σαν αποτέλεσμα την ανάπτυξη από αυτή την τελευταία μιας κουλτούρας η οποία θα της δίνει ταξικό μονοπώλιο και ενός "πολιτισμού" τον οποίο θα παρουσιάσει σαν προϊόν της "προόδου" ενώ είναι από την φύση του προϊόν της αναληθούς εκμεταλεψής.

Έτσι η αστική τάξη παρουσιάζε-

ται σαν η καλλιεργημένη τάξη, η πανσοφία, η "φυσική αξία ηγετιδα του εθνους", η οποία ξεχώρισε μεσα από "την ίση κατανομή των ευκαιριών", ευκαιρίες αυστηρά κατανεμημένες από την ταξική κοινωνία και την εκμετάλευση.

Έτσι θα παρουσιάσει την εργατική τάξη σαν την "αμορφωτή τάξη", την "φυσικά ακαλλιεργητή για να δικαιολογήσει η ίδια τα κοινωνικά της προνόμια σαν "η καλλιεργημένη τάξη", για να δικαιολογήσει την υπαρξη του κρατους της, για να δικαιολογήσει την ίδια την εκμετάλευση, παίρνοντας στα χέρια της την διοίκηση της κοινωνίας, την διοίκηση της εργασίας, εγκαθιδρύοντας την δικαιοσύνη της και τα δικαστήρια της, βγαζοντας τους νόμους της τους οποίους θα απαιτήσει να είναι κοινωνικοί ενώ από την φύση τους είναι απολυτά και αυστηρά ταξικοί.

Ο καταμερισμός εργασίας αποτελεί ένα βασικώτατο παράγοντα για να κατανοήσουμε ένα τεραστίο αριθμό προβλημάτων τόσο μέσα στην κυρίαρχη κοινωνία όσο και στο παγκόσμιο επίπεδο και να απαντησούμε σωστά πάνω σε θέματα όπως ο εθνικισμός, η παιδεία, η άνιση κατανομή των ευκαιριών κλπ. Ο ίδιος ο Έγκελς έγραφε χαρακτηριστικά: "οτι είναι ο νόμος του καταμερισμού της εργασίας που είναι η βάση της διαίρεσης της κοινωνίας σε κοινωνικές τάξεις".

Στην καπιταλιστική εποχή η αστική τάξη έχει καταφέρει, για τους λόγους που εκθέσαμε πιο πάνω να κάνει κτήμα της οτιδήποτε έπρεπε να είναι κτήμα του συνόλου της κοινωνίας, με τον ίδιο τρόπο και στην αρχαία Ελλάδα η αριστοκρατία έκανε κτήμα της τον πολιτισμό, τις τέχνες τα γράμματα, τις επιστήμες και την δικαιοσύνη που εκτίσεται πάνω στην δουλκοκτητική κοινωνία εκμεταλευόμενη τον ελεύθερο χρόνο που της προσφέρει η εργασία των σκαλβών. Όμως όπως η ίδια η αστική τάξη υπηρξε στην αρχή της σαν επαναστατική τάξη (με την Γαλλική επανάσταση και την γρηγορή εξαπλώση της στην Ευρώπη) και είχε εξελιχτεί αργότερα σε συντηρητική με την άνοδο του εργατικού κινήματος και στο τέλος, δηλαδή στην σημερινή εποχή, έχει καταντήσει αντεπαναστατική μπροστά στην νέα, ιστορικά, επαναστατική τάξη που είναι η εργατική τάξη. Έτσι και η φιλοσοφία της, η φιλολογία της, οι επιστήμες της είναι φυσικό να στρα-

φουν εναντίον στην εργατική τάξη.

Η εργατική τάξη ακριβώς εξαιτίας του συνεχούς καταμερισμού εργασίας, της εκμετάλευσης και της υπαρξης του αστικού κρατους και των θεσμών του δεν είχε ποτέ την ευκαιρία να αναπτύξει την δική της τέχνη, την δική της δικαιοσύνη, φιλοσοφία, γράμματα κλπ.

Η εργατική τάξη σαν η επαναστατική τάξη και με όπλο της την μαρξιστική ανάλυση της ιστορίας δεν μπορεί να έχει σαν στόχο παρα το δόσιμο στην κοινωνία ολοκληρωμένων που η αστική τάξη έχει μονοπωλήσει. Και τούτο διότι ενώ η αστική τάξη ήδη από την εποχή που υπηρξε η επαναστατική τάξη έθεσε σαν σκοπό της την διαιώνιση της ταξικής κοινωνίας, η νέα επαναστατική τάξη, η εργατική έχει θέσει σαν σκοπό την καταστροφή και διάλυση της ταξικής κοινωνίας, και την κοινωνικοποίηση του οτιδήποτε σήμερα είναι ταξικό.

Ο Μαρξισμός έχει καθορίσει την πνευματική καλλιέργεια, τη φιλοσοφία της τέχνης και τα γράμματα σαν υπερδομές της κοινωνίας, υπερδομές οι οποίες είναι προϊόν της οικονομικής βάσης της κοινωνίας. Όπως ζούμε μέσα σε μια ταξική κοινωνία η ανάπτυξη των υπέρδομων δεν μπορεί να είναι παρα φοβερά ανίστη. Η αστική τάξη εκμεταλευόμενη την εργασία της εργατικής τάξης, έχει μονοπωλήσει αυτές τις υπερδομές για να διατηρήσει την κυριαρχία της.

Η εντέχνη δημαγωγία πάνω στο θέμα της παιδείας και της δημοκρατικότητας της μέσα στα αστικά πλαίσια, που προτείνουν οι αστοί μεταρρυθμιστές της δεν μπορούν να είναι παρα αδέια και εκλαικωμένα παραμύθια που έχουν όμως ένα συγκεκριμένο αξίωμα και ένα καθορισμένο σκοπό: εκείνο της διαλογής που πηγαίνει από την ταξική δομή της Κυπριακής κοινωνίας. Μέσα σε αυτά τα πλαίσια η κυπριακή παιδεία δεν μπορεί να είναι λιγότερο στενή και λιγότερο αντιδημοκρατική από την μάσκα αυτών που την επικαλούνται, κι ως την ονομαζουν άκομα "πλατεία" και "δημοκρατική".

Η αστική παιδεία, διαμορφωμένη και προπαγανδισμένη από την αρχούσα τάξη μέσα σε μια κοινωνία βασισμένη στην κοινωνική ανισότητα δεν μπορεί παρά να είναι κουτσουρεμένη και πολωμένη προς τον αξίωμα των συμφερόντων της αστικής τάξης και δεν μπορεί να οδηγήσει παρα στην ξεκομμένη μορφωση. Δεν είναι παρα η ίδια η παιδεία που εδώ και 2 αιώνες ζωής του καπιταλισμού πολεμά για την διαστρε-

βλωση της ίδιας της ιστορίας, για τον αποπροσανατολισμό των εργαζομένων, για την μορφωτική αποχαυνωση των σπουδαστών μέσα στα σχολεία, για την καταπίεση εναντίον σε κάθε εκδήλωση που ξεφεύγει από τα καθιερωμένα δικά τους πλαίσια, για το όσο το δυνατό και περισσότερο αποκόμμα των μαθητών από την κοινωνική και πολιτική ζωή, για την κοινωνική διαλογική βάση της ταξικής προελεύσεως η οποία οδηγεί στην επανδρωσή του αστικού κρατικού μηχανισμού από την μια και των μηχανών του κεφαλαίου από την άλλη.

Η αστική παιδεία σαν θεσμός ζωτικής σημασίας για την παγκόσμια αστική τάξη, όπως αυτή η τελευταία είναι συνοχικά διαρθρωμένη και οργανικά δεμένη στο παγκόσμιο επίπεδο, δεν μπορεί παρα να είναι οργανωμένη γύρω από τον ίδιο σκελετό, εκείνο της καπιταλιστικής κυριαρχίας.

Μέσα σε αυτά τα πλαίσια θα εξετάσουμε την κυπριακή παιδεία, δίνοντας σημεία για μια αφετηρία συζήτησης πάνω στον πολιτικό της ρόλο κυρίως στην σημερινή κατάσταση του κυπριακού ζητήματος.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ ΤΑΞΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ

Η αποτελεσματική προπαγανδιστική και επιβολή της αστικής παιδείας, προϋποθέτει την υπαρξη ενός "σκληρού τραχήλου" εκπαιδευτικού συστήματος πειθαρχημένου και διαρθρωμένου. Επίπλέον προϋποθέτει την υπαρξη ενός εκπαιδευτικού προγράμματος προσεχτικά μελετημένου από τους αστούς συντακτές του και ενός ειδικού ταξικά διαλεγμένου που να μην αφήνει περιθώρια προβληματισμού από μερους των "μαθητευομένων".

Η αστική τάξη σαν αρχούσα τάξη και κατά συνέπεια "καλλιεργημένη" θα πρέπει να φωνάζει τους δικούς της φωστηρες οπλισμένους με μια φιλοσοφία, την δική της, και με το στόμα των οποίων θα φωνάζει το "μυστικό" της "προόδου" που ταυτίζεται με κείνο της βιομηχανικής της ανάπτυξης. Επίπλέον οι ίδιοι φωστηρες είναι επιφορτισμένοι να φτιάξουν και να βάλουν σε εφαρμογή τα καθιερωμένα τους πλαίσια τα οποία αναλογα με το πως την βόλευει θα είναι συνταγμένα υπό μορφή "γραφτών" και "αγραφών" νόμων. Όλα αυτά θα έχει να

τα επιβαλει δημαγωγικα ή συχνα βιαια σε μια μαζα "αφωτιστη" η οποια θα εχει μια και μονη εκλογη: να τα δεχτει υποφεροντας τα.

Οι συνθημες καπιταλιστικης εξαπλωσης και εκμεταλευσης ειναι στενα συνδεδεμενες με το κυπριακο αστικο συστημα. Ο κυπριακος καπιταλισμος οφειλοντας την πολλαπλασιαση του κεφαλαιου του στην βιομηχανικη αναπτυξη επενδυει μεσα ή κοντα στις πολεις ευνοουμενος απο το πλατυ κυκλοφοριακο συστημα, την υπαρξη εργατικου δυναμικου επι τοπου κλπ. Η υπαιθρος στο πλειστο αγροτικη δεν μπορει να αποτελεσει αξονα πολλαπλασιασης γρηγορης, του κερδους του και κατα συνεπεια παραμελειται. Αυτη η διαπιστωση ειναι σε στενη σχεση με την ανιση διακλαδωση του εκπαιδευτικου συστηματος, στις πολεις και στην υπαιθρο που προερχεται απο τον πρωταρχικο καταμερισμο της εργασιας και την αναποφευκτη ανιση και συνδιασμενη αναπτυξη του καπιταλισμου.

Η ιδρυση σχολειων ευνοειται στις πολεις-βιομηχανικα κεντρα και παραμελειται στην υπαιθρο. Ο καπιταλισμος εδραιωνει απο την αρχη την ανισοτητα των ευκαιριων ως προς την μορφωση. Ετσι απο την μια ο αγροτης θα καταντησει ο αιωνια "αμαθης" καθοτι αιωνιο θυμα του πρωτου καταμερισμου της εργασιας. Απο την αλλη η αναπτυξη του καταμερισμου της εργασιας στα βιομηχανικα κεντρα, δηλαδη τις πολεις, οδηγει σε μια περιοδικη σωματικη και πνευματικη φθορα του εργατη εφοσον αυτος αποκοπτεται ολο και περισσοτερο απο τα διαφορα κεντρα ενδιαφεροντος του και τη μορφωση, καταδικαζοντας τον ετσι να αρκειται με την μονη ικανοποιηση των αμεσων βιολογικων του αναγκων, εφοσον τις εχε κι' αυτες.

Τον εργατη ο οποιος ειδικευεται συνεχως πανω σ'ενα συγκεκριμενο και περιορισμενο τομεα της παραγωγης το εκπαιδευτικο συστημα τον εχει καταδικασει στο κατωτερο επιπεδο μορφωσης. Ο ελευθερος χρονος ο οποιος του απομεινει εξω απο την παραγωγη μειωνεται αντικειμενικα απο την κουραση και την πληθωρα των οικονομικων και κοινωνικων προβληματων που του δημιουργει η εκμεταλευση.

Παρατηρούμε χαρακτηριστικα, μεσα απο την εξελιξη της ιστοριας οτι ακομα και το οκταωρο της εργασιας που κερδισε ο εργατης το εχει κερδισει με τους αγωνες της και καθε αλ-

λο παρα εχει μειώσει την καπιταλιστικη συσσωρευση. Αυτο εξαιτιας του οτι συνοδευεται απο μια σταθερα επιταχυνομενη αναπτυξη του καταμερισμου της εργασιας που ισοζυγίζει την μειωση των ωρων εργασιας.

Οπως η διαρκης συσσωρευση του πλοτου μεσα στην ταξικη κοινωνια προποθετει την διαρκη παραγωγη φτωχεια ετσι και μεσα στο αστικο εκπαιδευτικο συστημα η διαρκης παραγωγη γνωση προποθετει την διαρκη παραγωγη αγνοιας. Γνωση και αγνοια και κατα συνεπεια μορφωση και αμορφωσια αποτελουν 2 συνθημες απαραίτητες για την διαιωνιση της ταξικης κοινωνιας και της ζωης του κεφαλαιου. Αυτος ειναι ο λογος που το αστικο συστημα διδασκαλιας εχει χωρισει την "γνωση" σε σταδια: σχολικη, γυμνασιακη, πανεπιστημιακη και της εχει δωσει επιπεδα που ονομαστηκαν ταξεις. Το περασμα απο την μια ταξη στην αλλη ή απο το ενα τμημα στο αλλο ειναι σε στενη σχεση με την κοινωνικη προελευση και την ταξικη τοποθετηση του μαθητη μεσα στην κοινωνια, αρα με την οικονομικη του υποσταση. Η μορφωση προποθετει οικονομικη ευπορια.

Η αστικη ταξη παρουσιαζει την μορφη σαν κατί το γενικο το οποιο δειχεται σε ολους ανεξαρτητα απο την κοινωνικη τους καταγωγη. Θα μας δώσει σαν παραδειγμα ατομα της εργατικης ταξης που μπαίνουν στο πανεπιστημιο, κλασικο παραδειγμα που προσπαθει να καμει την εξαιρεση κανονα. Μπορούμε να πουμε αναπιφυλαχτα οτι αυτο το γεγονός αποτελεί μια εξαιρεση που επιβεβαιωνει τον κανονα της κοινωνικης ανισοτητας μεσα στην ταξικη κοινωνια. Κι αυτες οι λιγες εξαιρεσεις πληρωνονται σαν φορος τιμης στο κεφαலைο με την υπεραξια που απομυζουν οι καπιταλιστες απο τις επιπλεον ωρες εργασιας των εργαζομενων που τα παιδια τους φοιτουν σε πανεπιστημια ή αλλες σχολες.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

Οι εξετασεις στο αστικο συστημα παρουσιάζονται από τους παιδαγωγους σαν ο μονος αντικειμενικος τροπος ταξινομησης των "πνευματικων ικανοτητων" των εξεταζομενων. Κατα συνεπεια οσο λιγοτερες εξετασεις εχει περασει κανεις, τοσο λιγοτερες "πνευματικες ικανοτητες" εχει, αρα τοσο περισσοτερο πρεπει να προσφερε την εργασια του στο κεφαலைο. Για την αστικη ταξη η εξεταση σημεινει τροπο επανδρωσης του κρατικου μηχανισμου και των μεσων παραγωγης. Η εξεταση δεν μπορει παρα να εχει δυο εξοδους: επιτυχια ή αποτυχια. Η επιτυχια θα μεταφρασει και θα στεφανωθεί με υλικά και κοινωνικά οφέλη ή δε αποτυχια θα δωσει τοπο στην μοιρολατρια και θα αφηθει στην γενναιοδωρια του εξεταστου, του εξεταστικο συστηματος, της αστικης ταξης και του κρατους.

Ετσι βαση αυτων των "αξιων" ο μισθος ενος ανειδικευτου εργατη δεν θα ξεπερασει ποτε τον μισθο ενος ειδικευμενου και πολυ περισσοτερο τον μισθο καθηγητων και αλλων.

Οι εξεταζομενοι καθονται πρωτα στην εξεταση με ανισες ευκαιριες, καθορισμενες απο την ταξικη προελευση τους. Η υλη των εξετασεων αποτελει ενα αυστηρα διαλεγμενο ταξικο φιλτραρισμα συμμορφωμενο απολυτα με την ιδεολογια της αρχουσας ταξης. Κατα συνεπεια το αποτελεσμα της εξετασης καθοριζεται αντικειμενικα.

Δηλαδη οι εξεταζομενοι εχουν μονο μια εκλογη: να δεχτουν ή να χειροκροτησουν τις ιδεες της αρχουσας ταξης οπως προπαγανδίζονται και διαμεσου του εκπαιδευτικου συστηματος.

Παραλληλα με την κοινωνικη διαλογη ως προς τις αναγκες της αρχουσας ταξης καλλιεργειται συστηματικα ο ανταγωνισμος αναμεσα στους μαθητες. Η εξεταση δεν ειναι παρα η λογικη συνεπεια του ατομικου ανταγωνισμου. Ο αναρχικος ατομικος ανταγωνισμος χαρακτηρηστικο στοιχειο της βασης της σημερινης κοινωνιας αντανακλα πανω στην αναπτυξη των υπερδομων.

Απο την αλλη πλευρα η πειθαρχια των μαθητευομενων εχει μελετηθει ιδιαιτερα απο την αρχουσα ταξη. Αυτη συνοδευεται απο μια σειρα καταπιεστικων μετρων σε βαρος της ολοκληρωσης της προσωπικοτητας του μαθητη, και επιβαλλεται απο μια πυραμιδικα οργανωμενη ιεραρχια στην κορυφη της οποιας βρισκεται ο "πανσοφος" εκπαιδευτης και εξεταστης παρουσιασμενος υπερταξικα απο το αστικο κρατος.

Η σχολικη ιεραρχια θα διδαξει πρωτα απο ολα τον σεβασμο απεναντι της. Σεβασμο ο οποιος μεταφραζεται στην απτη του εννοια με την ανευορου παραδοση καθε ιδεας και καθε πρωτοβουλιας του στην ιδεολογικη και πολιτικη κυριαρχια της αρχουσας ταξης. Κατα συνεπεια η βαση της ιεραρχιας, δηλαδη οι δασκαλοι στους οποιους η αρχουσα ταξη θα εμπιστευτε την πανσοφια της πρεπει να περασουν οι ιδιοι απο επαγγελματικη διαλογη. Ετσι η σχολικη ιεραρχια ξεκαθαρισμενη ιδεολογικα και πολιτικα θα μπορει να αναλαβει ανετα τον ρολο του

καθοδηγητή που θα οδηγήσει τις ευπ-
λαστες κοινωνικοπολιτικές αντιλήψεις
του μαθητή προς μια κατεύθυνση, εκεί
νη της εμπειρικής ή συνειδητής υπε-
ρασπίσης της ιδεολογίας της αρχούσα
τάξης.

Έτσι η γενική μορφωση και η πνευ-
ματική ανάπτυξη του μαθητή θα περιο-
ριστεί στην εκμάθηση μερικών παραγ-
ραφών παραμορφωσης: η ιστορία θα α-
ποκοπεί από το ταξικό της περιεχομε-
νο, θα φιλτραρισθεί, θα διαστρεβλω-
θεί στα στομάτια των υπερεθνικοφρω-
νων φερεφωνών της αστικής τάξης, η
οικονομία θα περιοριστεί σε μερικές
βουβές εξισώσεις χωρίς ταξικά σχολι-
α, η γεωγραφία θα διατυμπανίζει την
προοδο και τον πολιτισμό που έφερε
ο καπιταλισμός αγνοώντας τις πραγμα-
τικές συνέπειες του ανταγωνισμού,
των αντιφάσεων και της βαρβαρότητας
του. Η φιλολογία θα μεταβληθεί σε υ-
ποβαθρο αταξικής εξάρσης "εθνικών"
μεγαλειών, τα θρησκευτικά θα συμπλη-
ρώσουν εισαγοντας το μυστήριο το φο-
γμα και το πλήθος των απαγορεύσεων
σαν αποτελεσματική ένεση για την
πλήρη αποχαυνωση του μαθητή ή δε βι-
ολογία θα διδασκεται πολεμώντας τον
Δαρβινισμό με την Βίβλο στο χερι...

Να λοιπόν ένα σύνολο "μορφώσεων
την αφομοίωση των οποίων καλείται
να εκθέσει ο μαθητής στον δασκάλο
που του την επιβάλλει και στην παντο-
δυναμία του αστικού εκπαιδευτικού
συστήματος που την εισαγει. Όπως ε-
λεγε ο Μαρξ: "οι εξετάσεις δεν είναι
παρα μια φόρμουλα για την αναγνωρι-
ση του γνώθιν του κράτους σαν προνο-
μιο του...κάθε εξέταση επιβάλλει την
αναγνώριση του εξεταστή σαν παντογ-
νώστη."

Το υπάρχον σύστημα εξετάσεων έχει
βάλει μπροστά την κυριαρχία της α-
στικής τάξης σαν αξονα της κοινωνικής
διαλογής. Παρουσιάζεται λοιπόν η α-
στική τάξη σαν η μόνη καλλιεργημένη
τάξη που έχει σαν φιλοδοξία και ευ-
γενή στόχο την διαλογή και ταξινόμη-
ση των διανοητικών επιπέδων μόνο
που είναι από την ίδια της την φύση
χαμηλά υλιστική εξαιτίας της οικονο-
μικής της βάσης. Αυτό το βλέπουμε
ξεκαθάρα: οι εξετάσεις μέσα στο εκ-
παιδευτικό της σύστημα, εκάμην, καμ-
νουν και θα κάρνουν εφόσον ο καπι-
ταλισμός επιζητεί την απαραίτητη κοι-
νωνική διαλογή και κατάταξη βασισμένη
πάνω στην κοινωνική ανισότητα προίον
της ταξικής φύσης της κοινωνίας, γι-
την συνεχή επανδρωσή του κρατικού
μηχανισμού και των μέσων παραγωγής
του κυρίακου καπιταλισμού. Συσφρευ-
ση πλούτου, γνώσεις, καλλιεργεία απ-
την μια φτώχεια, αγνοία, αμορφωσία

από την άλλη αποτελούν δυο αλληλο-
εξαρτώμενες και ασυμβίβαστες μεταβ-
λητές που χαρακτηρίζουν την ταξική
κοινωνία και την αστική παιδεία.

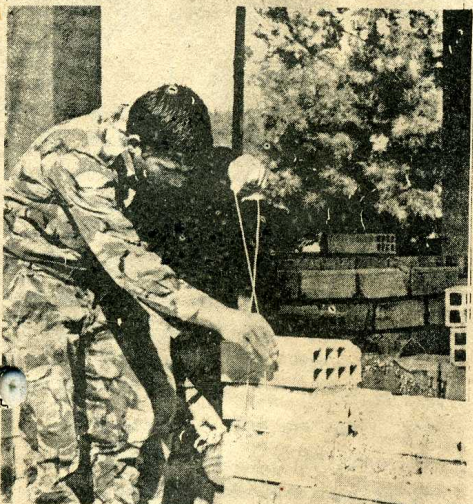
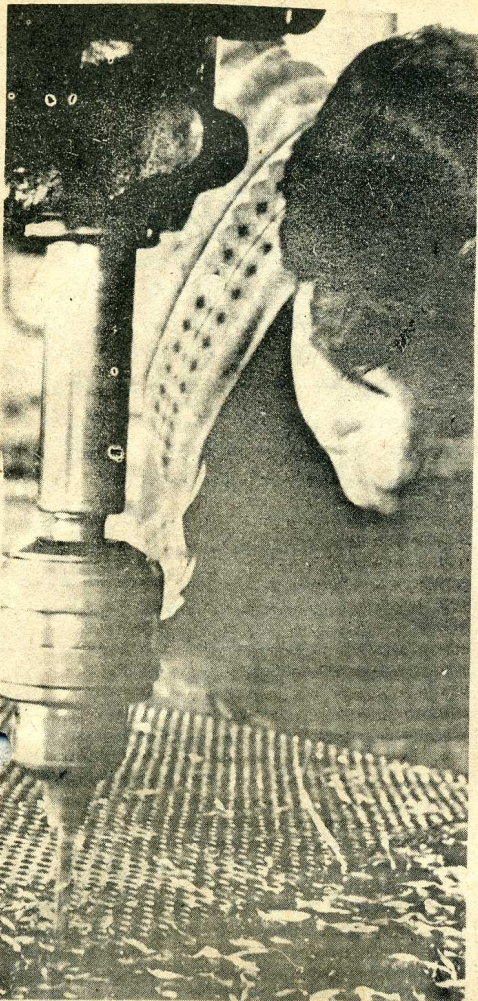
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

Κάθε αρχούσα τάξη σε κάθε μορφή
κοινωνίας σε κάθε μορφή σχέσεων πα-
ραγωγής εβλεπε την παιδεία σαν ένα
βασικό τομέα ιδεολογικής επένδυσης,
μέσα στο οποίο έπρεπε να εξασφαλισ-
την απολυτή κυριαρχία της. Η δομή
της παιδείας θα έπρεπε λοιπόν να πα-
ρει αυτή την κατεύθυνση ακολουθώντας
πιστά την οικονομική δομή της κοινο-
νίας. Στην εποχή του ιμπεριαλισμού
έχουμε να παρατήρησουμε ότι η οργ-
άνωση της παιδείας και του εκπαιδευ-
τικού συστήματος από την διεθνή α-
στική τάξη ακολουθεί ένα παραλλαχτο
οργανωτικό σκελετό, συνοχικά διαρ-
θρωμένο στο διεθνές επίπεδο αλλά και
ταυτοχρόνα διαμορφωμένο αναλογα με
την εξέλιξη του ταξικού αγώνα. Αυτή
η διαπίστωση μας οδηγεί στα ακόλουθα
συμπεράσματα:

1) Η αστική παιδεία δεν μπορεί να με-
λετηθεί σωστά σαν εθνική παιδεία αλ-
λα σαν παγκόσμια. Πραγματι όπως η
καπιταλιστική τάξη δεν μπορεί να κα-
τανοηθεί ξεκομμένα μέσα στα εθνικά
πλαίσια από τα οποία άρχισε η πρωτα-
ρχική της συσφρευση για να καταλήξει
σε ιμπεριαλιστικό κεφάλαιο αλλά μο-
νο μέσα στο διεθνές πλαίσιο κάτω απ-
μία καπιταλιστική οικονομία οργα-
νικά συνδεδεμένη και διαρθρωμένη στο
παγκόσμιο επίπεδο, έτσι και η προπα-
γάνδιση της ιδεολογίας της δια μέσο
της παιδείας και του εκπαιδευτικού
της συστήματος, αν και αρχίζει οργα-
νωτικά να διαμορφώνεται μέσα στον
εθνικό της χώρο, δεν μπορεί να κατα-
νοηθεί παρα μόνο σαν παγκόσμια.

2) Είναι οι οικονομικές συνθήκες που
σχηματίζουν την βάση κάθε ιδεολογι-
κής εκδήλωσης μέσα στην ταξική κοι-
νωνία.

Πραγματι οι οικονομικές συνθήκες
σήμερα, όντας εκείνες που επιβάλλουν
οι νομοί της καπιταλιστικής κοινωνίας
βασισμένοι πάνω στην ιδιωτική περιου-
σία και το περάσμα του κεφαλαίου από
την πρωταρχική συσφρευση στον
ιμπεριαλισμό, η κυρίαρχουσα ιδεολο-
γία δεν μπορεί να είναι παρα εκείνη
που επιβάλλει η αρχούσα τάξη που αν-
τλα την δύναμη της από τα κοινωνικά

Βιομηχανία και παιδεία.

οικονομικά και πολιτικά της προνομία
 Ως εκ τούτου, η αναλήψη της προ-
 παγανδισής της αστικής ιδεολογίας
 από το αστικό κράτος, όργανο της
 αστικής τάξης ή από ιδιώτες όργανα
 της αστικής τάξης για την κυριαρχία
 του αστικού κράτους και της αστικής
 ιδεολογίας αποτελούν ένα οργανικό
 κύκλο του ίδιου συστήματος.

Ιδιωτικά και δημοσια σχολεία με
 σα την καπιταλιστική κοινωνία έχουν
 ένα και μόνο σκοπό: την προβολή και το
 χρωστικό και προπαγανδιστικό της αρχούσας
 ιδεολογίας.

Μαζί με τον αστικό τύπο, τα αστι-
 κά κομμάτια, τα μέσα μαζικής επικοι-
 νωνίας, η προπαγανδα του σχολείου
 και της εκκλησίας αποτελούν τον κί-
 νητήριο μηχανισμό του αστικού κρα-
 τούς. Η κινήτρια δύναμη του αστι-
 κού κράτους είναι το συμφέρον της
 καπιταλιστικής τάξης.

Παρ'όλο που τα δημοσια και ιδιω-
 τικά σχολεία έχουν να εκπληρώσουν
 τον ίδιο σκοπό, που αναφεραμε πιο
 πάνω έχουν να παρουσιάσουν ωστόσο
 μερικές ιδιομορφίες ως προς τις σχέ-
 σεις μεταξύ τους, ως προς τις σχέ-
 σεις με το αστικό κράτος και ως πρό-
 την κοινωνική τους επανδρωσή.

Τα δημοσια σχολεία στην Κύπρο
 έχουν να συγκεντρώσουν μια πελατεία
 προερχόμενη κυρίως από την διάλογο
 κατοπιν εξετάσεων. Η αποτυχία στις
 εξετάσεις που επιβάλλει το αστικό
 κράτος σημαίνει ως επί το πλείστον
 πελατεία για το γέμισμα των ιδιωτι-
 κών σχολών. Αυτές οι σχολές έχουν
 σαν σκοπό την κατάρτιση για την επα-
 νδρωση των τελευταίων σχολίων της
 κρατικής γραφειοκρατίας και κυρίως
 τοπικά. Όσον αφορά τα διπλώματα
 όπως ξέρουμε τόσο στο εθνικό όσο
 και στο διεθνές επίπεδο, τα διπλώ-
 ματα των ιδιωτικών σχολών δεν "ανα-
 γγνωρίζονται" σε ίση βάση με τα κρα-
 τικά. Αυτό οφείλεται στο ότι:

- 1) Η αστική παιδεία και το εκπαιδευ-
 τικό της σύστημα είναι διαρθρωμένα
 στο παγκόσμιο επίπεδο σαν κρατικά
 δηλαδή σαν συνολικές εκφράσεις της
 αστικής ιδεολογικής προπαγανδίας και
 όχι σαν δευτερευόντες τοπικούς οργα-
 νισμούς προπαγανδιστές της αρχούσας
 ιδεολογίας
- 2) Οι ιδιωτικές σχολές δεν έχουν φιλό-
 δοξία να επανδρώσουν τις κορυφές
 του κρατικού μηχανισμού αλλά μόνο
 τα κατώτερα στρώματα της ιεραρχίας
 λόγω της στενής τεχνικής κατάρτισης

Είναι δε ο λόγος που η μεγαλύτερη
 συγκέντρωση των ιδιωτικών σχολών
 βρίσκεται στα βιομηχανικά κέντρα δη-
 λαδή στις πόλεις και όχι στην υπαίθ-
 ρο.

Τα ιδιωτικά σχολεία δρουν σαν α-
 νεξαρτητοί οργανωτικο οργανισμοί, ε-
 να είδος επιχειρήσης που οφείλει
 την επιβίωση του στην παρασιτική
 προσκόλληση του πίσω από το κρατικό
 εκπαιδευτικό σύστημα, μαζεύονται τα
 προϊόντα της αστικής διάλογης που
 επιβάλλει το αστικό κράτος και θησαυ-
 ρίζοντας πάνω στην πιο αισχρή και α-
 ντιδραστική παραμορφωση. Το σύνθημα
 για δωρεάν παιδεία σαν μεταβατική
 διεκδίκηση του εργατικού κινήματος
 θα είναι ασυμπλήρωτο χωρίς την διεκ-
 δίκηση της διάλυσης των ιδιωτικών
 σχολών.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΙΑ

Με το ιστορικό περάσμα από την
 σκλαβική κοινωνία στην φεουδαρχία
 και την επιβολή του στενού κυκλώμα-
 τος του φεουδαρχικού τρόπου παραγω-
 γής βρισκόμαστε, κατά την Μεσαιωνική
 περίοδο την Ευρώπη και τις αποικίες
 τον κληρο σαν αντιπροσωπείο της αρχού-
 σης ιδεολογίας.

Οι φεουδαρχικές στρουκτούρες στην
 Κύπρο παρατηρούνται ακόμα σε ορισμέ-
 νες περιοχές, κυρίως αγροτικές και
 είναι αποτέλεσμα της ανιστής και συν-
 διασμένης ανάπτυξης του κυπριακού
 καπιταλισμού. Οι φεουδαρχικές δομές
 βλέπουν την συνεχή χρεωκοπία τους
 με την βιομηχανική ανάπτυξη του κυπ-
 ριακού καπιταλισμού βασικός εξολοθ-
 ρευτής τους.

Η παρατάση των φεουδαρχικών δομών
 και κατά συνέπεια της ιδεολογίας
 του κληρού σήμερα απολύτως αντιδρασ-
 τικής, υποβοηθούνται σε μεγάλο βαθ-
 μο από το συνεχές τραινάρωμα του α-
 ντιπαραθέσεως αποικισμού στην αναπ-
 τυχή του κυπριακού καπιταλισμού.

Η καθυστέρηση της βιομηχανικής
 δεν μπορούσε παρά να ωθήσει την κυπ-
 ριακή αστική τάξη σε μια σύμβαση, ι-
 δεολογική και φυσικά υλική με την εκ-
 κλησία. Αυτή η σύμβαση συνυπαρξής,
 παρ'όλες τις αντιφάσεις που περιέχει
 είχε να παίξει ένα διπλό και αμοι-
 βαιο ρόλο:

- 1) Για την αστική τάξη μια τέτοια σύ-
 μβαση επρόκειτο να της δώσει σαν ο-
 φέλος μια ναρκωμένη μάζα, βαθειά πο-
 τισμένη με το θρησκευτικό όπιο και
 υπακούη στην εκκλησιαστική ιεραρχία
 που κάτω από ένα θρησκευτοπολιτικό
 "υπερταξικό" καθεστώς θα αποφεύγε

την ταξική οξύνση στην διεξόδο του
 αντιαποικιακού αγώνα, και θα προχω-
 ρούσε σε μια ομαλή καπιταλιστική α-
 ναπτυξη.

2) Για την εκκλησία, που ιστορικά σα
 αντίδραση δεν επαφίε να δεχεται τα
 χαστουκία τόσο της εργατικής τάξης
 όσο και της αστικής, αυτή η σύμβαση
 ήταν ένα σοβαρό μέσο για την παρα-
 τάση της ιδεολογικής της κυριαρχίας
 βασικό παραγοντά για την διατήρηση
 της γεωκτημονικής της περιουσίας,
 και της επιδράσεως της στις μάζες.

Όσοσο για την εκκλησία σήμερα
 τα πράγματα δεν είναι και τόσο ροδι-
 να. Η φραϊά ζωή που περάσε μέσα στα
 μοναρχικά καθεστώς του Μεσαίωνα,
 καθώς και η ιδεολογική κυριαρχία
 της δίνουν θέσεις για όνειρα μόνο
 στα κεφάλια διαφόρων ανεμοδαρτών μι-
 κροαστών που ιστορικά αλεθονται ανα-
 μέσα στις μυλοπετρές του κεφαλαίου
 και της εργασίας. Η εξέλιξη του τα-
 ξικού αγώνα της προκαλεί ριπή αγώ-
 νιας παρόλο που σήμερα είναι καλά
 τοποθετημένη στα κεία που αφήνει η
 βιομηχανική ανάπτυξη, στην Κύπρο.

Μεσα στο Κυπριακό εκπαιδευτικό
 σύστημα η θρησκευτική διδασκαλία ε-
 χει να παίξει ένα σπουδαίο προπαγαν-
 διστικό ρόλο. Γι αυτό το λόγο η Εκ-
 κλησία έχει επανδρώσει τον εκπαιδευ-
 τικό μηχανισμό με τους πιο ευγλωτ-
 τούς και τους πιο ικανούς δημαγωγού-
 της, τους θεολόγους. Αυτοί είναι που
 επιφορτίζονται να σπείρουν το μυστή-
 ριο, την συγχίση και το φέμα, να φυ-
 τεψουν την αντιδραστική ιδεολογία
 του κληρού αφού τρομοκρατήσουν τις
 αμφιταλαντευόμενες πολιτικά μαθητι-
 κες μάζες, με τις κάθε είδους απαγο-
 ρεύσεις εναντία στην ανθρωπινή φύση

Ο Εγκλής εξέηγα σα πρώτα βήματα
 της η αστική τάξη ήταν υποχρεωμένη
 να καταπολεμήσει την ιδεολογία του
 κληρού που επικρατούσε στην προκαπι-
 ταλιστική εποχή. Στην Κύπρο η γεννή-
 ση της αστικής τάξης κάτω από ένα
 αποικιοκρατικό καθεστώς, οι σχέσεις
 παραγωγής που επέβαλε, η άρνηση της
 αριστεράς να θέσει την εργατική τα-
 ξή επικεφαλής του αγώνα ενάντια στη
 αποικιοκρατία, η παρατάση των φεου-
 δαρχικών δομών στις πιο υπόαναπτυχ-
 τες περιοχές και η καθυστέρηση της
 βιομηχανικής επανάστασης οδήγησαν
 στην συνέχιση της ιδεολογικής κυρια-
 ρχίας του κληρού και την συμβίωση
 της με εκείνη του αστικού κράτους.
 Ο χωρισμός του Κράτους Εκκλησίας δε
 έχει ζητηθεί ακόμα από την αστική
 τάξη αφού η θρησκεία είναι ένα συμ-
 πληρώμα του ατελούς κυπριακού κρα-
 τούς στην σημερινή του φάση.

Την εκκλησία δεν την αντιμετώπι-

ζουμε σαν κοινωνική τάξη αφού απο την φύση της δεν είναι κάτι τετοιο. Θα την αντιμετωπίσουμε σαν ένα οργανισμό, κατασκευασμα της προκαπιταλιστικής κοινωνίας που έχει ιδιαίτερα δικαιώματα και υποχρεώσεις καθιερωμένα με νομους ανεξαρτητους απο εκείνους του αστικού κρατους. Το κράτος συμφώνα με τον ορισμο του Λενιν είναι το οργανο καταπίεσης μιας τάξης απο την άλλη. Η εκκλησία συγκαταλέγεται μέσα στον κινήτηριο μηχανισμό του κρατους και παίρνει θέση προπαγανδιστου. Αυτος είναι ο λόγος που της επιτρέπει σήμερα να διεκδικεί το μεριδιο της απο την αστική εξουσία.

Η εκστρατεία παραμορφωσης και παραπαιδείας που ανέλαβε η εκκλησία μεσουρανει σήμερα μέσα στην κυπριακή παιδεία. Αντρο του αντικουμμουνισμού, φερεφωνο της εθνικιστικής ύστερίας, κοινωνικο ιστορικο παρασιτο αποτελεί σήμερα στοιχειο αντιδρασης μέσα στην κοινωνία.

Η ΙΔΡΥΣΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Το θέμα ιδρυσης πανεπιστημιου στην Κυπρο βρισκεται σήμερα στην επικαιροτητα.

-Γιατι το ζήτημα τιθεται οσο ποτε αλλοτα, στην σημερινή φασή της ανάπτυξης του κυπριακου καπιταλισμου;

Γιατι η ιδρυση πανεπιστημιου θετει ταυτοχρονα τωσα διλληματα στην αρχοσα τάξη;

-Τι θα είναι τελος παντων αυτο το πανεπιστημιο που επεξεργαζονται;

Παρατηρούμε τα τελευταία χρονία μια διαρκή επιταχυνση της βιομηχανικής ανάπτυξης του κυπριακου καπιταλισμου. Καθε βιομηχανική ανάπτυξη δημιουργεί τις οικονομικές συνθήκες ολο και περισσότερο πολυπλοκες που οδηγουν στην περισσότερη οξυνση των αντιφάσεων του καπιταλιστικου τροπου παραγωγής. Μεσα σε αυτο το περιεχομενο ο ενδοκαπιταλιστικος ανταγωνισμος έχει να παίξει ένα πρωτεοντά ρολο. Ο ενδοκαπιταλιστικος ανταγωνισμος προυποθετει την υπαρξη επι ταπου κατάρτισμενων επιστημονων των οποίων οι έρευνες και οι εφευρεσεις θα οδηγήσουν σε ανάπτυξη βασισμένη στην τεχνολογική προοδο. Αυτοι οι επιστημονες κατάρτιζονται σήμερα σε άλλες καπιταλιστικά ανεπτυγμένες χώρες. Η ειδικεισή τους είναι σε μεγάλο βαθμο αχρηστή για τον κυπριακο καπιταλισμο στην σημερινή φασή της ανάπτυξης του στην Κυπρο. Αυτο που θέλει σήμερα ο κυπριακος καπιταλισ-

μος είναι ένα επιστημονικο προσωπικο κατάρτισμενο αναλογα με τις αναγκες του. Η κατάρτιση πρέπει να είναι τετοία που να υποβοηθά την σημερινή βιομηχανική ανάπτυξη, αρα να φομαρεται κα: να βρισκεται συνεχεία επι τοπου. Αυτή είναι η απάντηση στο πρωτο ερωτημα.

Επιβεβαίωση τωνοσων έχουμε πει πιο πάνω είναι οτι σήμερα η μονή μεταγυμνασιακή μορφή, εκτος απο την Ιερατική, είναι το Τεχνολογικο Ινστιτουτο. Καθολου παραξενο το πρωτο τμήμα του πανεπιστημιου που θα γίνει να αποβλεπει προς την ίδια κατεύθυνση. Η φιλολογία, τέχνη, φιλοσοφία κλπ. θα έχουν να παίξουν ένα δευτερευοντα ρολο μέσα στο μελλοντικό πανεπιστημιο.

Παρ' όλα αυτά πολλά είναι τα διλληματα της αρχουσας τάξης πάνω στο θέμα της ιδρυσης πανεπιστημιου στην Κυπρο. Μας παρουσιαζουν σαν κεντρικό προβλημα τα λεφτα που θα χρειασθουν για την οικοδομηση και την επανδρωση του. Ομως τα πραγματα δεν είναι ακριβώς έτσι. Το προβλημα δεν είναι αυτο που μας παρουσιαζουν. Το προβλημα βρισκεται στον πραχτικό ρολο που έχει να παίξει το πανεπιστημιο οσον αφορά τα άμεσα προβλήματα του κυπριακου καπιταλισμου.

Οι φοιτητες δεν αποτελουν κοινωνική τάξη αλλά κοινωνικό στρωμα. Σατέτοιο χαρακτηρίζεται απο μια μεγάλη πολιτική ετερογενεία. Η υπαρξη πανεπιστημιου στην Κυπρο σημαίνει αναγκαστικά την υπαρξη ενος συνεχους φοιτητικου κινήματος σε αυτο τον χώρο. Οι κοινωνικές συνθήκες και η εξέλιξη του ταξικου αγωνα στην Κυπρο αποτελουν συνθήκες οργανωσης του άλλα ταυτοχρονα και ανάπτυξης της μάχητικότητας του. Ηπιθανότητα πόλωσή του και η εξέλιξη του μέσα στην πολιτική αδιεξοδο σήμερα, του Κυπριακου προβληματος, μπορεί να προκαλέσει την ανησυχία του θορυβου μέσα στη σιγή για την αρχουσα τάξη.

Το Κυπριακο κράτος είναι ένα ατελές αστικό κράτος (ατελές στη Μαρξική σημασία της λέξεως² ατελές δε σημαίνει αδυνατο). Η εκκλησία καλείται να συμπληρώσει τις ατελείες του για να ολοκληρώσει τη κυριαρχία του. Μεσα σ' αυτο το κράτος η αστική τάξη παρουσιαζεται σαν η μονή "καλιέργημένη" τάξη καθοτι η καπιταλιστική εποχή χαρακτηρίζεται απο την κυριαρχία της. Απο την άλλη πλευρά ο κληρος, το "καλιέργημενο" στοιχειο της φεουδαρχικής κοινωνίας, στην καπιταλιστική εποχή εμφανίζεται ολο και περισσότερο ανίκανος κι' αμόρφωτος μπροστα στην εξέλιξη των γραμματων,

των τεχνων και της επιστήμης, απεναντι στην αστική τάξη. Το πανεπιστημιο μέσα σ' αυτή την εξέλιξη θα αντιπροσωπευει την "γνώση", την "καλιέργεια" και θα εξυψωση την "πανσοφία" του αστικού κρατους, η δε συμβαση του με την Εκκλησία σ' οτι αφορά το εκπαιδευτικό συστημα και την παιδεία θα δειχνηται ολο και περισσότερο αντιφατική με το ρολο του.

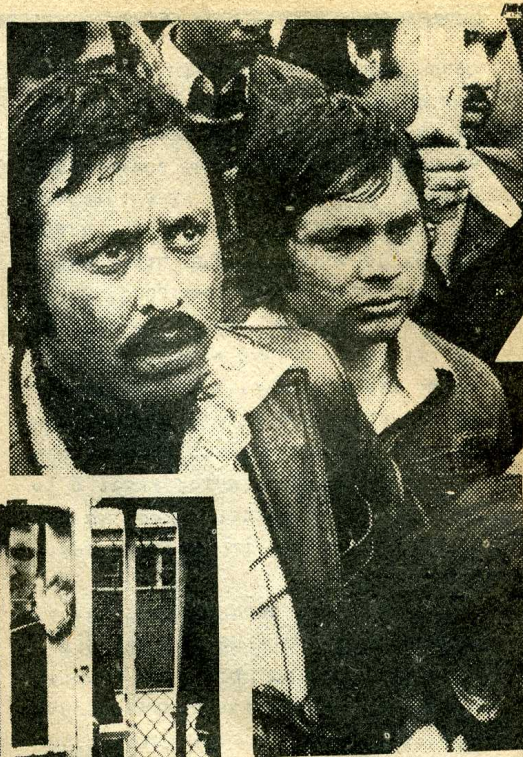
Το πανεπιστημιο στη Κυπρο έχει να αποτελεση για την αστική τάξη το ανωτατο σκαλοπατι του εκπαιδευτικου της συστηματος το οποίο θα φομαρητα στελεχη του γραφειοκρατικου της μηχανισμου και θα έχει να παίξει ένα σοβαρο ρολο μέσα στην σημερινή επιταχυμένη βιομηχανική ανάπτυξη. Ως εκ τωτου το πανεπιστημιο δεν θα είναι ανοικτο για "οποιοδήποτε". Το αστικό κράτος θα είναι επιφορτισμενο να φιλτραρη τόσο την επανδρωση του όσο και το περιεχομενο του.

Απο την άλλη πλευρά η αστική για να διατηρησει την κυριαρχία της είναι υποχρεωμένη να δώσει κοινωνική προαγωγή σε άτομα απο τις άλλες τάξεις. Οπως ο Μαρξ το σημειώνει, η αστική κοινωνία έχει αναγή απο ένα προσωπικο δραστηριο και ειδικευμενο το οποίο της προσφερεται ουσιαστικά απο το συστημα της ανωτατης παιδείας. Η αστική τάξη λιγο ενδιαφερεται για την κοινωνική προέλευση των μελων της, απο την στιγμή που αυτά τα τελευταία είναι ικανα να κινήθουν στο αξονα των συμφεροντων της. Η κοινωνική προαγωγή που προσφέρει η αστική τάξη σε άτομα απο άλλες τάξεις αποτελεί μέρος των γενικων συμφεροντων του καπιταλιστικου συστηματος. "Οσο περισσότερο η αρχουσα τάξη είναι ικανή να περισυλλεξει μέσα στις γραμμες της τα πιο σπουδαία άτομα της καταπιεσμενης τάξης, τόσο περισσότερο η καταπίεση της είναι στερεά και επικινδυνή." Είναι αυτά τα "σπουδαία άτομα" τα οποία η αρχουσα τάξη θα βγάλει στην επιφανεία με το συστημα κοινωνικής επιλογής και θα τα προωθήσει στο πανεπιστημιο της για να τα εξομοιωσει με τους ήδη υπαρχοντες δυναστες της.

Η "μορφή" που θα προσφέρει το μελλοντικό κυπριακο πανεπιστημιο θα είναι τωση οση χρειαζεται η αστική τάξη για να εδραιωση την κυριαρχία της και το οικονομικο της συστημα για να πολλαπλασιασει τα κεφάλαια του.

δημητρη πετροπουλου

εργατικη ταξη: η δημιουργια και ο ρολος της

Στο "Κομμουνιστικο Μανιφεστο" ο Μαρξ και Εγκελς δινουν τον ακολουθο ορισμο του προλεταριατου: "Οι προλεταριοι ειναι η ταξη των συγχρονων μισθωτων που μη εχοντας μεσα παραγωγης δικα τους, αναγκαζονται να πουλουν την δυναμη της εργασιας τους για να ζησουν. Πιο κατω οταν αναφερομαι στην "εργατικη ταξη" ή "εργατες" εννω τους προλεταριους.

ΤΟ ΣΕΚΙΝΗΜΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΤΑΞΗΣ

Μικρα εργαστηρια υπηρχαν για πολλα χρονια πριν την βιομηχανικη επανασταση. η εργατικη ταξη ομως αρχισε να δημιουργειται μονο με την αναπτυξη του καπιταλισμου. Αυτη η αναπτυξη εκφραστηκε με την δημιουργια μεγαλων εργοστασιων οπου η παραγωγη ειταν τεραστια

Προτου ομως αναφερθουμε πιο συγκεκριμενα στην περιοδο αυτη ας δουμε την κοινωνια που υπηρχε πριν απο αυτη την καπιταλιστικη αλλαγη:

η παραγωγη ειταν κυρια αγροτικη. Οι αγροτες και ο κοσμος που ζουσε στα χωρια γνωριζαν ελαχιστα πραγματα περα απο το χωριο τους. Το πιο μεγαλο τους ταξιδι ειταν το πανηγυρι που γινονταν στην διπλανη πολη. Ο πληθυσμος καθε χωριου ειταν μικρος και οι πολεις δεν ειταν οπως τις ξερουμε σημερα. μια πολη με 120,000 ειταν πολυ μεγαλη για κεινη την περιοδο.

Οταν αρχισαν να δημιουργουνται εργαστηρια/εργοστασια και οι πολεις μεγαλωναι αγροτες αρχισαν να ταξιδευουν σε μεγαλυτερες αποστασεις στην προσπαθεια τους για εξερευση καλυτερης δουλειας για μια καλυτερη ζωη. Κατι τετοιο ειταν σαν τον σημερινο ερευνητη των ερασιων σε αλλες γωρες

Σε συγκριση με τα σημερινα εργοστασια και την σημερινη τεχνολογια τα μηχανηματα τοτε ειταν πρωτογονα. Για την εποχη εκεινη ομως ειταν κατι το εντελως νεο. Ο κοσμος πολλες φορες τα φοβοτανε και προσπαθουσε να τα καταστρεψει.

Η ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ ΤΩΝ ΤΑΞΕΩΝ

Με τον καπιταλισμο δυο νεες ταξεις αναπτυχθηκαν για να αντικαταστησουν τις παλιες ταξεις. Οι δυο αυτες ταξεις θα ειταν οι πιο σπουδαιες στο νεο κοινωνικο συστημα που γεννηθηκε. Η μια ειταν η εργατικη ταξη, ο αριθμος αυτων που παραγουν ολα τα αγαθα και απο την αλλη η αστικη ταξη, ο αριθμος των ατομων που εχουν στην κατοχη τους τα μεσα παραγωγης. Ο Μαρξ ειδε πως λογω της αντικειμενικης τους θεσης στην κοινωνια και στην παραγωγη οι δυο ταξεις ειχαν εντελως διαφορετικα συμφεροντα και πως αυτο θα τους εφερνε σε συνεχεις συγκρουσεις μεχρι την τελικη συγκρουση.

Κατι που πρεπει να υπενθυμισουμε εδω περα ειναι πως ο καπιταλισμος δεν ειναι συνεχεια του προηγουμενου κοινωνικου συστηματος αλλα ενα νεο συστημα απο μονο του. Ο καπιταλισμος ειταν ενα τεραστιο αλμα προς τα εμπρος που διαλυσε και καταστρεψε ενα μεγαλο μερος του προηγουμενου συστη-

ματος. Η διαδικασια αλλαγης του συστηματος ειχε μια τεραστια δυναμικη και πολλες φορες ειταν βιαια.

Στο νεο οικονομικο συστημα η παραγωγη δεν βασιζοταν πια στην απομονωμενη δουλεια του ατμου ή της οικογενειας αλλα στην μαζικη δουλεια μεγαλου αριθμου ανθρωπων σε εργοστασια. Εκει που μια οικογενεια προηγουμενα παραγε αγαθα αρκετα μονο για να ζησει ή και λιγο περισσοτερο, τωρα η παραγωγη ειταν τωση που υπεραρκουσε τις αναγκες επιβιωσης και αφηνε και ενα τεραστιο πλεονασμα. Αυτο το πλεονασμα και τι γινεται μαζι του ειναι το κλειδι του συστηματος. Η αναλυση που εκανε ο Μαρξ στο θεμα αυτο, ειναι βασικη για να καταλαβει κανενας πως λειτουργει ο καπιταλισμος:

ΟΙ ΠΡΩΤΕΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΙΣ

Οι προσπάθειες για οργάνωση από την εργατική τάξη ήρθε σε άμεση αντίθεση με τα συμφέροντα της κεφαλαιοκρατικής τάξης. Οι διάφοροι τρόποι αλληλοβοήθειας και οι εργατικές οργανώσεις κηρυχτήκαν παράνομες από το κράτος. Έτσι έγινε καθαρό σε αρκετούς εργάτες πως το κράτος δεν είναι ουδέτερο αλλά ένα όργανο καταπίεσης της εργατικής τάξης από την αστική.

Η εργατική τάξη αναγκάστηκε να υπερασπίσει τα δικαιώματά της με απεργίες, διαδηλώσεις κλπ. Αυτό την έφερε αντιμέτωπη με το κράτος. (Αστυνομία, στρατό, κυβέρνηση, γραφείο κρατεία κλπ).

Τελικά μερικές εργατικές οργανώσεις αναγνωρίστηκαν και νομιμοποιήθηκαν.

Αυτές οι πρώτες συγκρούσεις και νίκες ήταν καί το νέο και βοήθησε στην αυτοπεποίθηση των εργατών.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΤΑΞΗΣ

Ένα άλλο ενδιαφέρον και σημαντικό σημείο που έθιξε ο Μαρξ είναι ότι η εργατική τάξη είναι εντελώς διαφορετική από την αγροτική. Παρόλο που την εποχή του Μαρξ η εργατική τάξη ήταν σχετικά νέα και αποτελείτο από ανθρώπους που πριν από 5-10 χρόνια ήταν αγρότες, οι εργάτες διαφέραν πολύ από τους αγρότες.

Αρχισαν να οργανώνονται με διάφορους τρόπους στην προσπάθεια να βοηθήσει ο ένας τον άλλο. Όλα αυτά είχαν σαν σκοπό να προσφέρουν μια ασφάλεια στην ζωή των εργατών. Με τον καιρό αρχισαν να εμφανίζονται διάφορες μορφές οργάνωσης των εργατών. Η εμπειρία της μαζικής και συλλογικής δουλειάς στα εργοστάσια έμαθε στους εργάτες να σκεφτόνται και να δρουν συλλογικά για την επίλυση των προβλημάτων τους. Αυτή η συλλογικότητα είναι κάτι που λείπει εντελώς από την αγροτική τάξη λόγω της απομόνωσης των αγροτών που τους εμποδίζει να σκεφτόνται συλλογικά.

Η εμπειρία της μαζικής οργανωμένης και πειθαρχημένης δουλειάς αναπτύχθηκε γρήγορα. Αυτό έκανε πιο εύκολη την οργανωμένη δράση. Ο Μαρξ προσέξε επίσης ότι όσο πιο μεγάλο είναι το εργοστάσιο τόσο πιο έντονη είναι και η ιδέα της οργάνωσης. Από την εμπειρία τους οι εργάτες έμαθαν πως ήταν δυνατό μόνο όταν αντιμετώπιζαν συλλογικά σαν τάξη τα προβλήματα τους.

Ο ΜΑΡΞ

ΔΙΑΝΟΥΜΕΝΟΙ Η ΕΡΓΑΤΕΣ

Ο Μαρξ είχε μπροστά του διάφορες τάξεις για να διαλεχτεί όσον αφορά την επαναστατική τάξη. Πιο κοντά του ήταν οι διανοούμενοι. Αυτοί ήταν μορφωμένοι, διαβαζαν βιβλία, είχαν εφημερίδες, ήταν διατεθειμένοι να συζητήσουν μαζί του και καταλαμβάναν πολιτικά.

Ο Μαρξ όμως πολύ σωστά μπόρεσε να δει πέρα από αυτά. Η αλήθεια είναι ότι οι εργάτες εκείνη την εποχή ήταν σε μεγάλο βαθμό λόγω της έλλειψης ευκαιριών για μόρφωση. Όμως ο Μαρξ αναλύοντας το κοινωνικό σύστημα είδε πως η εργατική τάξη είναι η μόνη τάξη που αντικειμενικά έχει μια επαναστατική δυνατότητα και δυναμική. Αυτοί οι αδύνατοι σαν ατομικές μονάδες άνθρωποι, που φοβόντουσαν τα μηχανήματα μια μέρα θα επαιρναν την εξουσία από τους άστους. Αυτό είναι δυνατό γιατί η εργατική τάξη έχει ορισμένα βασικά στοιχεία για μια σοβαρή μαζική οργάνωση.

- 1) Εργάζονται μαζί σε μεγάλους αριθμούς.
- 2) Υποκείμενοι περίπου στην ίδια εκμετάλευση και καταπίεση.
- 3) Ζουν κάτω από παρόμοιες συνθήκες.
- 4) Οι διάφορες μεταξύ τους είναι μηδάνιμες σε σχέση με τις διαφορές της εργατικής τάξης με την κεφαλαιοκρατική τάξη.

Η δύναμη του εργατή βρίσκεται κυ-

Οι ιδιοκτήτες των μέσων παραγωγής έχουν το δικαίωμα να ελέγχουν και να αποφασίζουν για αυτό το πλεονάσμα. Ο Μαρξ αναλύει τρεις δυνάμεις του νέου συστήματος και είδε πως ο καπιταλισμός ήταν η μαζική εκμετάλευση της εργατικής τάξης από τους κεφαλαιοκράτες η οποία έχει την δυνατότητα να παράγει πολλά περισσότερα από ό,τι χρειαζόταν για να επιζήσει.

«Η συγκρούση και ο αγώνας είναι μεταξύ αυτών που παράγουν όλο τον πλούτο αλλά τους δίνεται μονάχα ότι χρειάζονται για να επιζήσουν και να αναπαράγουν, και αυτών που παίρνουν σαν περιουσία τους όλο αυτό τον πλούτο. Η συγκρούση είναι πάνω στο ποιος θα ελαγχεί τα μέσα παραγωγής και ποιος θα απολαμβάνει το πλεονάσμα.»

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΤΑΞΗ

ρια στην μαζικότητα και στο γεγονός ότι αυτοί παράγουν τον πλούτο. Με τη με την ανάπτυξη του καπιταλισμού η κοινωνία ολοκληρώθηκε αρχίσει να βασιλεύει ολοένα και περισσότερο στην παραγωγή της εργατικής τάξης παρά στην παραγωγή οποιουδήποτε άλλου κοινωνικού στρώματος.

ΠΛΟΥΤΟΣ - ΚΑΤΑΠΙΕΣΗ - ΕΚΜΕΤΑΛΕΥΣΗ

Η ιδέα της αξίας του πλούτου την περίοδο της αρχής του καπιταλισμού αρχίσει να αλλάζει γενικά και ριζικά. Δεν είναι πια τα γιγαντιστικά διαμάντια, το χρυσάφι, δακτυλίδια κλπ. Βέβαια ακόμα και σήμερα αυτά μπορούν να έχουν αρκετή αξία, κείνο όμως που έχει την περισσότερη αξία είναι τα εργοστάσια και οι επενδύσεις τετοιού είδους. Ο Μαρξ καταλαβεί ότι στο νέο σύστημα κείνο που έχει αξία είναι τα αγαθά που παράγουν οι εργάτες στα εργοστάσια και στους άλλους χώρους δουλειάς.

Πλούτη έγιναν η βιομηχανική δύναμη και η παραγωγή. Όσοι είχαν εργοστάσια ήταν πλούσιοι και είχαν επιρροή.

Η εργατική τάξη έγινε λοιπόν η πιο εκμεταλλεμένη τάξη στην ιστορία του κόσμου. Κι όσο κι αν οι αγρότες είναι πιο καταπιεσμένοι από τους εργάτες η καταπίεσή τους προέρχεται βασικά από τον πρωτογόνο πολλές φορές τρόπο παραγωγής παρά από την εκμετάλλευσή τους από μια άλλη τάξη.

Τι σημαίνει η καταπίεση και η εκμετάλλευση; Έδω ο Μαρξ έκανε ένα βασικό διαχωρισμό για να μπορέσει να προχωρήσει σε ανάλυση του νέου συστήματος.

Η λέξη καταπίεση είναι ένας αφηρηματικός όρος που περίπου σημαίνει να μην μπορεί κάποιος να κάνει ό,τι θέλει. Εκμετάλλευση είναι ένας επιστημονικός όρος και αναφέρεται στην υπεραξία που παίρνει ο εργοδότης από την παραγωγή που βγαίνει ο εργάτης. Για παράδειγμα ένας αγρότης στο Ιράν

που έχει ένα ετήσιο εισόδημα £100 και ένας εργάτης στην Αγγλία που έχει εβδομαδιαίο μισθό £60: ο αγρότης του Ιράν μπορεί να φαίνεται πως βρίσκεται σε χειρότερη θέση από τον εργάτη της Αγγλίας. Πρέπει όμως να έχουμε υπόψη μας το κόστος ζωής στις δύο χώρες. Κείνο όμως που έχει σημασία εδώ πέρα δεν είναι ακριβώς το επίπεδο εισοδήματος των δύο αλλά το εισόδημα τους σε σχέση με το τι παράγουν. Και εδώ ο Αγγλος εργάτης είναι πιο εκμεταλλεμένος από τον αγρότη του Ιράν αφού ενώ παράγει περίπου αγαθά αξίας £1000 παίρνει μισθό 60 λίρες ενώ ο αγρότης με παραγωγή £400 τον χρόνο έχει ένα ετήσιο εισόδημα £100.

Μερικές στατιστικές πάνω στο θέμα αυτό μπορούν να μας βοηθήσουν να καταλάβουμε καλύτερα το τι γίνεται:

- 1) Στο Ιράν 60% του πληθυσμού είναι αγρότες. Αυτοί παράγουν τα 9% των αγαθών. Οι εργάτες είναι το 20% και παράγουν 46% των αγαθών.
- 2) Στην Κύπρο (1972-73) η καλλιεργησιμη γη ήταν 60%. Οι αγρότες 35% του εργαζόμενου πληθυσμού παράγουν 18% των αγαθών.

Η εκμετάλλευση της εργατικής τάξης στον καπιταλισμό αντικειμενικά πρέπει να μεγαλώνει συνεχώς. Αυτό γιατί ένα από τα χαρακτηριστικά του συστήματος είναι πως για να μπορεί να επιβιώσει πρέπει το κέρδος να μεγαλώνει συνεχώς. Και κέρδος προϋποθέτει υπεραξία και εκμετάλλευση.

Έτσι βλέπουμε στην Αγγλία ότι ενώ η παραγωγή είναι περίπου η ίδια όπως πριν 10 χρόνια σήμερα υπάρχουν 2 εκατομμύρια ανεργοί που δεν υπήρχαν τότε. Αυτό σημαίνει πως έχει αυξηθεί η παραγωγή αυτών που ακόμη εργάζονται με τη βοήθεια πιο μοντέρνων μηχανημάτων.

ΕΡΓΑΤΕΣ ΚΑΙ ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΣ

Κείνο που φαίνεται από την πιο πάνω αναφορά είναι πως το συμφέρον της εργατικής τάξης βρίσκεται στην διάλυση της σημερινής κοινωνικής τάξης των πραγμάτων. Όχι μόνο η εργατική τάξη είναι αυτή στην οποία συμφέρει περισσότερο η αλλαγή του κοινωνικού συστήματος αλλά είναι και η τάξη η οποία μπορεί αντικειμενικά να φέρει αυτή την αλλαγή.

Μετά όμως από αυτό τι γίνεται; Ο Μαρξ προσέξε και κάτι άλλο που είναι κεντρικό σημείο όσον αφορά τον κομμουνισμό: Λόγω της θέσης του ο εργάτης μετά την επανάσταση θα μπορεί πια να ελέγχει μαζικά την παραγωγή. Κι αυτό γιατί είναι αδύνατο για ένα εργάτη που δου-

λεύει σε ένα εργοστάσιο να κάνει την ίδια παραγωγή από μόνος του. Αναγκαστικά η παραγωγή είναι συλλογική και έτσι το κοινωνικό σύστημα που θα δημιουργηθεί θα αντανάκλα αυτή την συλλογικότητα. Αυτό δεν ισχύει για τους αγρότες αφού ακόμη και οι πιο προοδευτικοί αγρότες όταν μιλάνε για ένα καλύτερο σύστημα είναι για ίση κατανόηση της γης και όχι για συλλογική αγροτική παραγωγή.

Όμως η εργατική τάξη δεν έχει μια τέτοια εκλογή. Είναι αναγκασμένη να βρει ένα τρόπο μαζικού ελέγχου της μαζικής παραγωγής και δεν έχει πολλές άλλες διεξόδους. Η θα υποστηρίξει το σύστημα της εκμετάλλευσης, δηλαδή, τον καπιταλισμό ή θα υποστηρίξει ένα σύστημα δημοκρατικό, με ελεγχόμενη από την ίδια μαζική και οργανωμένη παραγωγή, προς όφελος όλης της κοινωνίας και όχι μόνο μιας χούφτας ανθρώπων που μονοπωλούν σήμερα τα μέσα παραγωγής και σαν φυσικό επακόλουθο όλα τα δικαιώματα.

Τα πιο πάνω είναι και μια από τις βασικές αρχές του σοσιαλισμού και οι συνθήκες ζωής του εργάτη στον καπιταλισμό θα τον οδηγήσουν να υποστηρίξει και να αγωνιστεί για το νέο κοινωνικό σύστημα που θα εκφράζει τα συμφέροντα και δικαιώματά του.

ΜΙΑ ΜΑΤΙΑ ΣΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

Οι αντιθέσεις του καπιταλισμού είναι τεραστίες. Κείνο όμως που έχει σημασία εδώ πέρα είναι ότι βρίσκομαστε σε μια περίοδο ανάπτυξης αλλά και κρίσης επίσης. Η κρίση γίνεται ολοένα και πιο μεγάλη και δύσκολη για να μπορεί το σύστημα να την ξεπερνά ευκολά.

Κάτω από τέτοιες αντικειμενικές συνθήκες με τις καταλλήλες υποκειμενικές προϋποθέσεις η πολιτική και ταξική συνειδητοποίηση του εργάτη μπορεί να αναπτυχθεί γρηγορότερα και ευκολότερα. Φυσικά αυτό από μόνο του δεν φέρνει την σοσιαλιστική επανάσταση. Δημιουργά όμως τις προϋποθέσεις για κάτι τέτοιο. Τέτοιες περιόδους όμως είναι δικό μας μαχαίρι γιατί δημιουργούν τον φασιστικό κίνδυνο αν δεν υπαρκούν οι δυνάμεις εκείνες που θα σπρώξουν τις εργατικές μαζές προς τα αριστερά και θα φέρουν πιο κοντά την επαναστατική διαδικασία. Κείνο που χρειάζεται εδώ είναι και η αυτοπεποίθηση των εργατών. Και φυσικά ένας απαραίτητος παράγοντας για να αναπτυχθεί σωστά το εργατικό κίνημα και να οδηγηθεί ευκολότερα στη επαναστατική διαδικασία είναι η ύπαρξη του εργατικού επαναστατικού κομμάτιος.

αρχουσα τάξη και εμπάργκο

Πριν μερικές βδομάδες τα αμερικανικά "νομοθετικά" σώματα Βουλή και Γερουσία αποφάσισαν να αρουν την υποτιθέμενη απαγορευση στην αποστολή οπλων στην Τουρκία. Η απαγορευση που έγινε διάσημη με τον Αγγλικό αντιστοιχο ορο "αντιβαρο" ουσιαστικά ουδέποτε επιβλήθηκε πρώτα γιατί η Τουρκία εφοδιάζοταν με όπλα από τις ΕΠΑ χωρίς τα διάφορα παραθυρακία του σχετικού νομού και ύστερα γιατί διάφορες άλλες χώρες κια κυρία η Δ. Γερμανία φροντίσαν να αναπληρώσουν τους αμερικανούς (όπως τους αναπληρώνουν και σε διάφορες άλλες περιπτώσεις...). Βεβαία το αντιφατικό - για τους αμερικανούς - στην όλη υπόθεση δεν είναι η θετική υπερ της αρσης ψήφος αλλά η καταπληκτική ευκολία με την οποία οι αμερικανοί παζαρεύουν εφαρμογές νομών που οι ίδιοι εθεσπίσαν. Ο αμερικανικός νομός για στρατιωτική βοήθεια σε ξένες χώρες είναι υποτιθέεται σαφής: Η χώρα που παίρνει τα όπλα δεσμεύεται να μην τα χρησιμοποιήσει για επιθετικούς σκοπούς και αν το κάνει τότε σταμάτα κάθε άλλη παροχή οπλων σε αυτή. Όμως στη χώρα των θαυμάτων που λέγεται Ενωμένες Πολιτείες ακόμα και οι νομοί όπως αναφεραμε - γίνονται αντικείμενο παζαρεμάτων. Κι' από τη στιγμή που ο πρόεδρος αποφασίζει να στείλει μια πρόταση του για ψήφιση ουσιαστικά πάντα θα "πέρνα" την απόφαση αυτή μέσα από τα νομοθετικά σώματα με το εξυπνο κόλπο των τροπολογιών. Δηλ. αν δεν ψηφιστεί η πρόταση του την τροποποιεί ελαχίστα και την ξαναστελλει. Αν δεν ψηφιστεί ούτε αυτή ακολουθεί δεύτερη τροπολογία και ξανά τα ίδια μέχρι κάποια τροπολογία να τα καταφέρει. Έτσι στη περίπτωση της απαγορευσης α-

φου η αρχική πρόταση του κυρίου Καρτερ δεν εγκρίθηκε την ξανάστειλε πίσω σαν τροπολογία. Και η διαφορά της νεα πρότασης ήταν ότι περιλάμβανε τον τρομερο ορο να χρειάζεται ο πρόεδρος να διαβεβαιώνει Βουλή και Γερουσία ότι η Τουρκία ενεργεί με καλή θέληση. Δεν είναι δίκαιο όμως να κατηγορούμε τον κυριο Καρτερ γιατί ο άνθρωπος κάνει ότι του υπαγορεύουν τα αφεντικά του.

Η αντίδραση της αρχουσας τάξης.

Όπως θα μπορούσε να προβλέψει και θε συνειδητοποιημένος -τάξινα και πολιτικά- άνθρωπος, η αντίδραση της αρχουσας τάξης ήταν χλιαρωτάτη και καθαρά ακαδημαϊκής φύσης. Κι' ούτε μπορούσε να συνεβαιννε διαφορετικά γιατί θάταν παραξένο ο δούλος να αυθαδιαεί τον αφεντή του. Αν αναλογιστούμε ότι οι προσφυγικοί οικισμοί κτιζονται με αμερικανικά κεφάλαι που δίδονται με μορφή δωρεάν βοήθειας δεν είναι και δύσκολο να κατανοήσουμε την στάση της αρχουσας τάξης στο θέμα αυτό. Η αντίδραση λοιπόν της αστικής τάξης ήταν να μας πει ότι θα περιμενούμε να εφαρμοστούν οι "οροι" που εθεσαν τα νομοθετικά σώματα, ότι οι ΕΠΑ "αναλαμβάνουν τεραστίες ευθύνες"

Ολογος που αντεδρασε τόσο χλιαρά η αστική τάξη είναι - όσο κι' αν δεν το παραδεχόντια οι αστρο-τάξιμος. Ο πόλεμος του 74 έριξε στο νοτιο τμήμα της νήσου χιλιάδες προσφύγες που αν ήταν συνειδητοποιημένοι μπορούσαν να ανατρέχουν καταστάσεις σε βάρος της αρχουσας τάξης και να φέρουν μεγάλες και μικρές κοινωνικές μεταβολές. Έτσι πρέπει με κάθε θυσία η μάζα αυτή να αποπροσανατολιστεί από τα φλεγόντα προβλήματα της. Αλλιώς η ανθρωπινή

αυτή μάζα αποτελούσε θείο δώρο για τη τάξη τη κεφαλαιοκρατική μια και αποτέλουσε μια θαύσσα φτηνού εργατικού δυναμικού διατεθειμένη μέσα στην απελπισία της να δουλεύει με μεροκαμάτα πεινας. Έτσι, αντι για οργανωμένο αγώνα που δεν συμφερε στους αστους γιατί μπορούσε να έχει κοινωνικές προεκτάσεις αρχίσε η εκστρατεία αποπροσανατολισμού του λαού. Το πρώτο βήμα αυτής της εκστρατείας ήταν το ριξίμο του κουφίου συνθήματος του "μακροχρονίου αγώνα". Βεβαία ουδέποτε έγινε το παραμικρό για υλοποίηση του συνθήματος. Όμως μ' αυτό εξαπατήθηκε ο λαός για δυο τουλάχιστο χρόνια. Όταν λοιπόν η καραμέλα του μακροχρονίου εξατλήθηκε (μάλλον μπηκε για να χρησιμοποιηθεί ξανά όταν χρειαστεί. Τελευταία το ξαναθυμήθηκε ο διαττοντας αστέρας της κυπριακής πολιτικής σκηνής κυριος πρόεδρος της Βουλής) επρέπε να βρεθεί η δεύτερη καραμέλα. Σαν τέτοια λοιπόν χρησιμοποιήθηκε η υπόθεση της απαγορευσης. Από το 1976 χρησιμοποιήθηκε κι' αυτή για να αποπροσανατολιστεί ο λαός. Στην αρχή οι λακεδες των αμερικανών στην Κυπροπροσπαθήσαν να σερβιρουν στο λαο την εντύπωση ότι η αμερικη είναι υπερ μας. Ο τότε υποψήφιος για το προεδρικό αξίωμα κυριος Καρτερ δεν εχανε ευκαιρία να πετα μπουρδες για επιστροφή των προσφύγων μόλις αυτός εκλεγεί, για δίκαιη λύση και άλλα παρομοία. Και ο αστικός τυπος εδινε ευρυτάτη δημοσιότητα στις υποκρισίες του Καρτερ. Καποτε αυτός βγήκε πρόεδρος, μετα εκδηλώθηκε ανοικτά και καθαρά εναντιον των ελληνικών θεσεων στο Κυπριακό αλλά η αρχουσα τάξη συνέχισε το βιολι της ότι έχουμε φίλους στη Γερουσία και τη βουλή κλπ. Μετα στρεφονται και τα νομοθετικά σώματα εναντιον μας αλλά οι αστοι λακεδες απτοητοι περιμενουν λύση από τη "Υπερατλαντική δημοκρατία" όπως ευφημίστικα ονομαζουν τη χώρα των αφενταδών τους. Τέλικα φαίνεται ότι το σπριελ "εμπάργκο" φταγει κι' αυτό στο τέλος αλλά όχι βεβαία και ο εμπαιγμος του λαού.

Τον Αύγουστο του 1958 πριν ακόμα οδυτικός καπιταλισμός συνελθει από τα αποτελέσματα της εξεγερσης του Μαη στη Γαλλία ένα άλλο γεγονός, στην Ανατολική Ευρώπη, συγκλονιστον κοσμο: η εισβολη στη Τσεχοσλοβακία από στρατεύματα του συμφωνου της Βαρσοβίας.

Το επισημο κομμουνιστικο κίνημα διαχαστηκε, οδυτικός καπιταλισμος βρηκε καινούργιο οπλο για να κτυπησει ιδεολογικά το σοσιαλιστικο κίνημα παρουσιάζοντας την εισβολη σαν αποτελεσμα του "απανθρωπου χαρακτήρα του σοσιαλισμου", οι ηγέτες των χωρων της Ανατολικής Ευρώπης και τα πιστά τους Κομμουνιστικά κομμάτια στον υπολοιπο κοσμο δικαιολογησαν την εισβολη σαν πράξη σωτηρία για το "σοσιαλιστικο" συστημα εναντια στον δακτυλο του ιμπεριαλισμου.

Κανένας όμως απ' αυτούς δεν έδωσε μια εξήγηση για το τι πραγματικά οδήγησε στην εισβολη, ποιοι οικονομικοί και πολιτικοί λόγοι εσπρωξαν σ' αυτή την κρίση και γιατί η τόσο βιαία αντίδραση από τους ηγέτες της Ανατολικής Ευρώπης. Τόσο οι ηγέτες των χωρων της Ανατολικής Ευρώπης όσο και της Δυτικής, μας φελουν να πιστευουμε (για δικούς τους λόγους) ότι το συστημα που υπαρχει στην Ανατολική Ευρωπη είναι σοσιαλιστικο. Σήμερα στη δεκατη επετειο της εισβολης συνεχίζουν την προπαγανδα τους πάνω στις ίδιες γραμμές.

Η εισβολη στην Τσεχοσλοβακία δεν είναι μοναδικο γεγονός. Το 1956 τα Ρωσικά στρατεύματα εισεβάλαν στην Ουγγαρία και επνιξαν στο αιμα την Ουγγαρική επανάσταση. Το 1953 εισεβάλαν

στην Ανατολική Γερμανία για να καταστειλουν εργατική εξέγερση. Στην Πολωνία το 1956 μία μεγάλη κοινωνική κρίση εφτάσε στα προθυρά εργατικής επανάστασης με την δημιουργία εργατικών συμβουλίων. Το 1970 ένα δευτερο κύμα εργατικής αναταραχής ξεσπασε, στην Πολωνία. Σήμερα σ' ολόκληρη την Ανατολική Ευρώπη η κατάσταση δεν ομαλοποιήθηκε. Οι διαφωνούντες στην Σοβιετική Ένωση, παρόλη την καταπίεση αυξάνονται. Τελευταία ειχαμε ακόμα και μία προσπάθεια δημιουργίας ανεξαρτήτης συντεχνίας. Στην Πολωνία έχουμε κάθε λίγο εργατικές απεργίες, στην Τσεχοσλοβακία η αντιπολιτευση εμφανίζεται πιο εντονα με την Χάρτα '77 και τις ομάδες πολιτικής μουσικής.

Τι συμβαινει στις Ανατολικές χώρες; Σοσιαλισμος ή κατι άλλο;

Στη φωτογραφία. Πόλωνοι εργάτες μπαινουν με την βία στα μαγαζιά για να παρουν τροφιμα. Γκτανσκ 1970.

ΚΟΥΡΟΝ ΚΑΙ ΜΟΤΖΕΛΕΦΣΚΙ
ΕΚΔΟΣΗ ΞΕΝΤΑΣ

Ανοικτη επιστολή στο ενιαίο εργατικό κομμα πολωνίας

Συμφωνα με το επισημο δογμα ζουμε σε μια σοσιαλιστική χώρα. αυτή η αποψη στηριζεται στην ταυτιση της Κρατικής ιδιοκτησίας των μεσων παραγωγής με την κοινωνική ιδιοκτησία τους. Υποτιθεται πως η πράξη της εθνικοποίησης, μετεφερε την βιομηχανία τις μεταφορες και τις τραπεζες στην κοινωνική ιδιοκτησία και πως εξ' ορισμου οι σχέσεις που στηρίζονται στη κοινωνική ιδιοκτησία είναι σοσιαλιστικές.

Αυτο ηχει σαν μαρξιστική λογική. Στην πραγματικότητα όμως εισαγει μια εννοια θεμελιακά ξενή στο μαρξισμο συγκεκριμένα, φορμαλιστική, νομική αντίληψη της ιδιοκτησίας. Η εννοια της κρατικής ιδιοκτησίας μπορεί να κρυβει διαφορετικά κοινωνικά περιεχομένα, αναλογα με τον ταξικό χαρακτήρα του Κρατους. Η ιστορία γνωρίζει παραδείγματα κοινωνιών που αποτελούνταν από ανταγωνιστικές τάξεις ενώ ταυτόχρονα η Κρατική μορφή ιδιοκτησίας των μεσων παραγωγής ήταν η Κυριαρχή μορφή ιδιοκτησίας (ο ασιατικός τροπος παραγωγής).

Η κρατική ιδιοκτησία των μεσων παραγωγής είναι μόνο μια μορφή ιδιοκτησίας: η ιδιοκτησία ανηκει στις κοινωνικές ομάδες, που ελεγχουν το Κρατος.

Σε ποιον ανηκει η εξουσία στο κρατος μας; Σε ένα κομμα πρακτικά μονοπωλιακό, το ενιαίο Πολωνικό εργατικό Κομμα... (6.12)

Έτσι αρχίζει το βιβλίο των Κουρον και Μοτζελεφσκι που γραφτηκε το 64 λίγο πριν από την φυλακισή των συγγραφεων από το Πολωνικό Κρατος. Όταν γραφτηκε δεν ειχε σκοπο να παρουσιασθη σαν βιβλίο αλλά σαν πολιτική πλατφορμα μέσα στις οργανώσεις του Πολωνικού Κομματος. Γι αυτό το λογο το βιβλίο δεν αποτελεί πηγή πληροφόρησης για το τι συμβαινει στην Πολωνία. Κάνει βασικά μια ανάλυση της Πολωνικής κοινωνίας και προσφέρει εναλλακτικές λύσεις. Απευθύνεται πάνω απ' όλα στους Πολωνους διανοουμενους Μαρξιστες που ειδαν το συστημα που ζουσαν μέσα δεν ειχε σχέση με το σοσιαλισμο που οραματιζονταν.

Το βιβλίο ασχολείται κυρία με τη φύση της παραγωγής και τις σχέσεις που έχουν οι τάξεις της Πολωνικής Κοινωνίας με την παραγωγή.

ΕΛΕΓΧΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

"Κάθε κυριαρχή τάξη καθορίζει το

στοχο της κοινωνικής παραγωγής. Ο καθορισμος αυτός βεβαία γίνεται στα πλαίσια των συμφεροντων της τάξης, δηλαδή με σκοπο την ενίσχυση και διευρυνση της κυριαρχίας της πάνω στην κοινωνία και την παραγωγή... Η μονιμη λοιπον φροντιδα ενός καπιταλιστα είναι η διευρυνση δηλαδή η συσσώρευση του κεφαλαίου του. Πραγματι η συσσώρευση αυτή αποτελεί εκφραση του κεφαλαίου και της τάξης του για επέκταση... Σκοπος της παραγωγής δεν είναι για τον καπιταλιστα η αποκτηση του υπερ-προιοντος με τη φυσική του μορφή αλλά το μέγιστο κερδος δηλαδή η πιο μεγάλη δυνατή διαφορά ανάμεσα στο κοστο παραγωγής (δαπάνες για μηχανήματα πρώτες υλες και εργατική δυναμη) και στις τιμες της αγοράς". (Σελ. 30)

Στο δυτικό καπιταλισμο (που στηριζεται στο ιδιωτικό κεφαλαίο) η τάση για συσσώρευση με την διοχетеυση του προιοντος στην αγορά που φερνει σαν αποτέλεσμα τις περιοδικές κρίσεις.

"Στο δικό μας συστημα δεν υπάρχουν ιδιωτικά κεφαλαία. Τα εργοστάσια, τα ορυχεία, τα χυτήρια και η παραγωγή τους ολη ανοικουν στο κρατος." (Σελ. 30) Το κρατος όμως βρίσκεται στον απολυτο ελεγκο της πολιτικής γραφειοκρατίας (του κομματος). Τα συμφεροντα

Ουγγαρια 1956. Σπασμενο Ρωσικο τανκ

αυτης της γραφειοκρατίας είναι ταυτισ-
μενη με την αναπτυξη της οικονομίας".
... Η γραφειοκρατία λοιπόν τείνει να με-
γαλώσει να επεκτείνει το μηχανισμό
παραγωγής και συσσώρευσης. Εκφράζει
το εθνικοκεφαλαίο την επεκτατική του
τάση όπως θα συνεβάνε και με ένα κα-
πιταλιστή σε σχέση με το ανεξάρτητο
κεφαλαίο του.

... Ποιος είναι ο ταξικός στόχος της
παραγωγής; Δεν είναι το επιχειρησιακό
κέρδος αλλά το υπερ-πρόιον σε πανεθνι-
κή κλίμακα. Η γραφειοκρατία διαχειρίζε-
ται τις πηγές της συσσώρευσης καθώς
και κάθε δαπάνη που προορίζεται στη
επιτήρηση και εδραίωση της ταξικής
κυριαρχίας της (Σελ 32)

Εργατική δύναμη και η αγροτική πα-
ραγωγή είναι τα μόνα που δεν ανήκουν
στην γραφειοκρατία. Γι' αυτό χρειάζεται
να τα αγοράσει είτε με την παροχή α-
γαθών και υπηρεσιών είτε όσον αφορά
τους αγρότες με την παροχή μηχανημά-

των και λιπασμάτων η "... Έτσι η τιμή
της εργατικής δύναμης κατευθύνεται στη
παραγωγή καταναλωτικών αγαθών, στην πα-
ραγωγή καταναλωτικών αγαθών, στην κατα-
σκευή κατοικιών, βρεφοκομείων, νοσοκομ-
είων κ.λπ. Και στην παραγωγή μηχανών
και λιπασμάτων για την γεωργία. Χοντρί-
κα αυτό αποτελεί τον λεγόμενο τομέα Β
Όπως είδαμε η εργατική δύναμη είναι
το μόνο στοιχείο της παραγωγικής δια-
δικασίας που δεν ανήκει στην γραφειοκ-
ρατία.

Η πληρωμή αυτής της εργατικής δύναμης
δηλαδή η παραγωγή του τομέα Β είναι
λοιπόν από την σκοπία της γραφειοκρα-
τίας, το μόνο εξόδο στο οποίο πρέπει να
υποβληθεί για να συμπληρωθεί η παραγ-
γή και να δημιουργηθεί το
Έχοντας την τάση να αντλήσει όσο το
δυνατόν περισσότερο υπερπρόιον, η γρα-
φειοκρατία συγκρατεί το παραπάνω εξο-
δο σε όσο το δυνατόν χαμηλότερα επιπε-

δα. Για την γραφειοκρατία σαν τάξη η
παραγωγή για την καταναλωση αποτελεί
αναγκαίο κακό, η δε παραγωγή για την
παραγωγή αναγκαίο κακό...! (σ.33)

Βλέπουμε δηλαδή σε όλες τις χώρες
της Ανατολικής Ευρώπης μια ανισομερή
αναπτυξη της παραγωγής στον τομέα των
μέσων παραγωγής σε βάρος των καταναλω-
τικών αγαθών. Παράλληλα ένα μεγάλο με-
ρος της υπεραξίας πάει για την διατή-
ρηση των καταπιεστικών μηχανισμών
(αστυνομίας, στρατού, γραφειοκρατίας)

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΞΟΥΣΙΑ

Στο καπιταλιστικό σύστημα η πολιτι-
κή εξουσία βρίσκεται στα χέρια της κυ-
ριαρχής οικονομικά τάξης, της καπιταλ-
ιστικής. Το ίδιο συμβαίνει και σε κα-
θε ταξική κοινωνία. Η μορφή της διακυ-

βέρνησης εξαρτάται από το πια τάξη κυβερνά. Στον καπιταλισμό είναι η αστική δημοκρατία, στην φεουδαρχία η απολυταρχία. Σε σύστημα εργατικής εξουσίας είναι η εργατική δημοκρατία. Από τα ιστορικά παραδείγματα και τις βασικές αρχές του μαρξισμού μπορούμε να πούμε ότι η εργατική δημοκρατία εκφράζεται με τα εργατικά συμβούλια.

Τι συμβαίνει στις Ανατολικές χώρες "... Σε ποιόν ανήκει η εξουσία στο κράτος μας; Σ' ένα κομματικό μονοπώλιο, το Ένιαιο Πολωνικό Εργατικό Κομμα. Όλες οι αποφασίες-κλειδιά παίρνονται πρώτα στο κομματικό και μόνο μετά στα επίσημα όργανα της κρατικής εξουσίας.

Καμία σημαντική απόφαση δεν μπορεί να παρθεί και να πραγματοποιηθεί χωρίς προηγούμενη έγκριση από τις κομματικές αρχές. Αυτός είναι ο λεγόμενος ηγετικός ρόλος του κομματος και επειδή το μονοπωλιακό κομμα θεωρεί ότι εκπροσωπεί τα συμφέροντα της εργατικής τάξης, η εξουσία του υποτίθεται πως εξασφαλίζει την εξουσία της εργατικής τάξης.

Αν όμως προτιμήσουμε να μην κρινουμε το σύστημα από τις αποψεις και δηλώσεις των αξιωματούχων του θα πρέπει να δούμε την δυνατότητα επίρροής έχει η εργατική τάξη πάνω στις αποφασίες της κρατικής εξουσίας.

Έξω από το κομματικό καμμία. Το κυρίαρχο κομμα απολαμβάνει το μονοπώλιο της εξουσίας. Η εργατική τάξη δεν μπορεί να οργανώσει αλλά κομματά...

...Για την επιβολή αυτής της απαγορεύσεως υπάρχει ολη η κρατική μηχανή που με τα διοικητικά της σώματα την πολιτική αστυνομία τα δικαστήρια και τις πολιτικές οργανώσεις κάτω από τη καθοδήγηση του κομματος προλαβαίνει κάθε αποπειρά αμφισβήτησης του ηγετικού ρόλου του κομματος..." (σ.13)

Αν ένας δεν μπορεί να επηρεάσει από έξω μπορεί μήπως να επηρεάσει σαν μέλος του κομματος; "... Όλες οι φραξίες, πολιτικές συσπειρώσεις ή οργανωμένες τάξεις, απαγορεύονται. Το απλό μέλος έχει δικαίωμα δικής του αποψής αλλά στερείται του δικαιώματος οργανωτικής συνδέσεως γύρω από ένα κοινό πρόγραμμα...

Αναγκαστικά λοιπόν η μόνη πηγή πολιτικής πρωτοβουλίας είναι η κομματική ηγεσία, ο μηχανισμός που όπως κάθε μηχανισμός, είναι δομημένος κατά τριεραρχικό. Οι πληροφορίες κυκλοφορούν από τα κάτω προς τα πάνω οι αποφασίες και η γραμμή από τα πάνω προς τα κάτω..." (σ.14)

Η ελίτ του κομματος αποτελεί στην ουσία και την ελίτ των συντεχνιών, της

αστυνομίας, του στρατού, της πολιτικής γραφειοκρατίας. Έτσι βλέπουμε το σύστημα να λειτουργεί με βάση ένα κέντρο την ηγεσία του κομματος. Δεδομένου ότι και ο έλεγχος της παραγωγής βρίσκεται στα χέρια της γραφειοκρατίας βλέπουμε ότι το σύστημα στην Πολωνία και στις ανατολικές χώρες γενικά κάθε άλλη παρά εργατική δημοκρατία είναι.

ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ

Εκμετάλλευση σημαίνει το να παίρνει κάποιος άλλος εκτός από τον παραγωγό την υπεραξία από την παραγωγή. Στον δυτικό καπιταλισμό είναι φανερό, ο καθε καπιταλιστάς ατομικά και το κράτος τους συλλογικά παίρνουν την υπεραξία και την χρησιμοποιούν για τα συμφέροντά τους.

"Παραγωγός του εθνικού εισοδήματος στη βιομηχανία είναι ο εργαζόμενος, με τη ευρύτερη έννοια του ορού, δηλαδή το σύνολο των εργαζομένων που προετοιμάζουν, εκτελούν και εξασφαλίζουν την τεχνική διαδικασία της παραγωγής κατά συνέπεια εκτός από τους άμεσους ή έμμεσους εργάτες παραγωγούς και οι μηχανικοί και τεχνικοί, με άλλα λόγια και η τεχνική ιντελιγκέντσια..."

...στη γεωργία παραγωγικούς εργάτες αποτελούν οι ανεξάρτητοι αγρότες, οι αγρότες των ΠΡΓ (κρατικά αγροκτήματα) τα λιγότερα στη χώρα μας μέλη των παραγωγικών συναιτερισμών και στον αστικό τομέα της μικροπαραγωγής αντικειμένων καθημερινής χρήσης, οι βιοτεχνίες, (σ. 16-17)

Ένα μέρος του προϊόντος των παραγωγών αυτών πάλι για τη συντήρησή τους και την διατήρησή της ικανότητάς τους σαν παραγωγούς (διατροφή, στέγη, μόρφωση, υγεία). Το υπόλοιπο που πάλι; Σύμφωνα με τις στατιστικές (επίσημες) οι μισθοί αυξήθηκαν κατά 50% από το 1937 μέχρι το 1960. Όμως η παραγωγή αυξήθηκε κατά 9 φορές περισσότερο. Επιπλέον "... ο σημερινός μέσος μισθός στη χώρα είναι τέτοιος που δεν καλύπτει το μίνιμουμ επιβίωσης για το ένα τέταρτο των εργατικών οικογενειών... και για 13% απ' αυτές μόλις φτάνει το επίπεδο αυτό..."

... Αυτό σημαίνει ότι ο μισθός στη χώρα μας ανταποκρίνεται τη στιγμή αυτή στο ελάχιστο όριο διαβίωσης..." (σ.22)

Σύμφωνα με μια έρευνα το 1962 ο μέσος εργάτης παρήγαγε προϊόντα καθαρής αξίας 71,000 ζμοτι και πήρε μισθό 22,000. Δύο περίπου τρίτα υπεραξία.

Έφσον ο εργάτης δεν έχει έλεγχο στην παραγωγή, στην πολιτική εξουσία και

ούτε καν δικαίωμα ανεξαρτήτης δράσης η υπεραξία αποσπάται με την βία από αυτούς που κυβερνούν που πάλι;

- α) συσσώρευση
- β) συντήρηση του καταπιεστικού μηχανισμού
- γ) συντήρηση της τεχνολογίας, επιστημών και εκπαίδευσης
- δ) για την κουλτούρα και λογοτεχνία (μέρος του επικοδομηματος)
- ε) υπηρεσίες - υγεία, αναψυχή, παιδικοί σταθμοί.

Βλέπουμε ότι όλοι οι τομείς εφόσον η εργατική τάξη δεν έχει τον έλεγχο έχουν σαν στόχο είτε την ανάπτυξη της παραγωγής είτε την διατήρησή του στατους κβ, είτε την αναπαραγωγή της εργατικής δύναμης. Δηλαδή ο εργάτης είναι να είναι αποξενωμένος από το υπερπροϊόν όσο και ο εργάτης της δύσης.

"Στη χώρα μας σε ποιόν πουλάει την εργατική του δύναμη ο εργάτης; Σε αυτούς που κατέχουν τα μέσα παραγωγής, δηλαδή την κεντρική πολιτική γραφειοκρατία. Γι αυτό τον λόγο, η κεντρική πολιτική γραφειοκρατία αποτελεί κυρίαρχη τάξη: έχει την αποκλειστική εξουσία στα βασικά μέσα παραγωγής, αγοράζει την εργατική δύναμη της εργατικής τάξης της αποσπασματικά και τον οικονομικό καταναγκασμό το υπερπροϊόν, το οποίο εκμεταλλεύεται σε σκόπους ξένους ή εχθρικούς προς την εργατική τάξη, δηλαδή για την ενίσχυση και διευρύνση της εξουσίας της πάνω στην παραγωγή και την κοινωνία. Αυτή είναι στη χώρα μας η κυρίαρχη μορφή στις σχέσεις ιδιοκτησίας, η βάση των παραγωγικών και κοινωνικών σχέσεων." (σ.28)

Μέχρις εδώ έχουμε αναφερθεί μόνο στο μισό βιβλίο. Στη συνέχεια το βιβλίο ασχολείται με την προέλευση του συστήματος τις κρίσεις του και την επαναστατική υπαλλαχτική λύση. Τελειώνει παραθέτοντας το πρόγραμμα των συγγραφών.

Η τύχη των συγγραφέων ήταν η κατάληξη τους στην φυλακή για 3 και 3,5 χρόνια. Σήμερα τουλάχιστον ο ΚΟΥΡΟΝ βρίσκεται πάλι στην πολιτική σκηνή της Πολωνίας όπου εκδίδει μια παρανομή εφημερίδα με κυκλοφορία γύρω στις 40,000.

Όπως και στην Δύση ένας αυξανόμενος αριθμός από διανοούμενους και εργαζομένους περνά ενεργά στην αμφισβήτηση του συστήματος. Δεν είναι πια ουσία η επανάσταση. Το επαναστατικό κίνημα παίρνει σάρκα και οστά.

Το βιβλίο αυτό είναι πέρα από κάθε αμφιβολία ένα μεγάλο βοήθημα για κάθε αγωνιστή. Απλά γραμμένο, περιεκτικό και φτηνό, (£1) πρέπει να διαβαστεί από το καθένα.